FERENCVÁROS TELEPÜLÉSTERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

II/C. kötet

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat
Képviselő-testületének 116/2026. (VII.16.) számú határozatával
jóváhagyva

2026. július

ALÁÍRÓLAP

BUDAPEST IX. KERÜLET
Alátámasztó javaslat
Tsz.: I-815-1/2025

BFVT Kft.

Településfejlesztés	**Szilágyi Eszter** TT 01-6847	.....
Településrendezés	**Teremy Viktória** TT 01-6760	.....
	Sunkel Diána	.....
Közlekedés:	**Pető Zoltán** Tkö 01-2321	.....
	Bátori Gábor	.....
Közművek:		
Vízellátás-csatornázás:	**Szabó Krisztián** TV 01-16166	.....
Energiaellátás, elektronikus hírközlés:	**Orosz István** TE, TH 01-67717	.....
Zöldfelület és környezetvédelem:	**Niedetzky Andrea** TK 01-5152	.....
	Hargitai Lejla	.....
	Mészáros Szilvia	.....
Társadalom, gazdaság:	**Bedőcs Bernadett** geográfus	.....
Ügyvezető:	**Albrecht Ute**	.....

Tájvédelmi szakértő	**Szőke Balázs**	SZ-010/2021	...
Műemléki szakértő	**Győr Attila**	21-0357	.....
Régész, örökségvédelmi szakértő	**Dr Tankó Károly**	OKM 289-5/2008	.....
Antiszegregációs szakértő	**Bernáth Péter**		

FERENCVÁROS

Főépítész: **Maczák Johanna** .....

A tervdokumentáció a BFVT Kft. tulajdona, a tervezők szellemi alkotása, melyet a Megrendelő csak a szerződésben foglaltak szerint használhat fel.

TARTALOM

1. Bevezetés, előzmények 5
2. A környezeti vizsgálat célja, folyamata 6
A környezeti vizsgálat célja 6
A környezeti vizsgálat folyamata 6
Tartalom, módszertan 7
A terv fő céljai, tartalma 12
Összefüggés, kapcsolat más tervekkel, programokkal 13
Alternatívák vizsgálata, a kiválasztás okai 14
Szükséges információk összeállítása során tapasztalt nehézégek 15
3. A terv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése 15
Jövőkép 15
Stratégia 17
Cselekvési program 19
Fejlesztési akcióterületek 23
Részletes fejlesztési tervlap 23
4. A valószínűsíthetően jelentősen érintett területek környezeti jelenlegi állapotának bemutatása, kiemelten a környezeti szempontból különösen fontos területeket érintően, azok lényeges szempontjai és valószínűsíthető fejlődése, illetve a terv megvalósulásának elmaradása esetén annak valószínűsíthető fejlődése 24
Jelentősebb változások azonosítása 24
5. A terv várható környezeti hatásainak, következményeinek feltárása 26
A terv egészének általános értékelése, a tervi elemek, intézkedések összevetése a releváns környezet- és természetvédelmi célokkal 26
A terv részletes értékelése, a tervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése 39
6. Tervi elemek részletes értékelése, várható jelentős környezeti (közvetlen és közvetett) hatások feltárása és értékelése 74
Jövőkép értékelése 74
Stratégia értékelése 75
Cselekvési program értékelése 77
Fejlesztési akcióterületek értékelése 77
Részletes fejlesztési tervlap értékelése 81
A terv hatása az épített környezetre a Műemlékvédelmi hatástanulmány, illetve az Örökségvédelmi hatástanulmány alapján 94
7. A terv részletes értékeléséből levont következtetések 98
Azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek 98

Azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel 99

8. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, elkerülésére, csökkentésére, minél teljesebb ellensúlyozására irányuló tervi intézkedések, és ezen intézkedések várható hatékonyságának bemutatása 100

9. Monitoring javaslatok 102

10. Közérthető összefoglaló 103

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Fővárosi terveszközök rendszere 14
2. ábra: Fejlesztési tervlap változásai (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 25
3. ábra: A IX. kerület védett táji, természeti értékei 42
4. ábra: Üzemtervezett erdőterületek 46
5. ábra: A kerületben található műemlékek, műemléki környezet és műemléki terület (adatok forrása: Lechner Tudásközpont) 50
6. ábra: Világörökségi helyszín és védőövezete, világörökségi várományos helyszín és védőövezete, és történelmi emlékhelyek (adatok forrása: Lechner Tudásközpont, történelmi emlékhely esetén: Nemzeti Örökség Intézete Fejlesztési és Üzemeltetési Igazgatóság) 51
7. ábra: Fővárosi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (adatok forrása: Fővárosi Önkormányzat) 54
8. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (épületegyüttesek, épületek) (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat) 58
9. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (homlokzatok) - I. (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat) 68
10. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (homlokzatok) - II. (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat) 69
11. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (homlokzatok) - II. (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat) 70
12. ábra: Régészeti lelőhelyek (adatok forrása: Lechner Tudásközpont) 71
13. ábra: Változással értintett területek – Valós területhasználathoz való igazodás 83
13. ábra: Változással értintett terület – Vasúti csomópont (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 84
14. ábra: Változással értintett terület – Új közlekedési tengely (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 85
15. ábra: RSD hidak változásai 86
16. ábra: Változással értintett terület - RSD (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 87
17. ábra: Változással értintett terület – Új gazdasági terület (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 89
18. ábra: Változással értintett terület – Új erdőterület (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 91
19. ábra: Változással értintett terület – RSD menti zöldterületek (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat) 93

1. BEVEZETÉS, ELŐZMÉNYEK

Az Országgyűlés 2021. április 27-én elfogadta a településtervezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi XXXIX. törvényt. Az új jogszabállyal több, mint 30 törvény került módosításra. A változás a településfejlesztési és településrendezési dokumentumok és eszközök számát, rendszerét és tartalmát országos szinten jelentősen érinti, az indokolás szerint az egyszerűbb és átláthatóbb tervrendszer kialakítása érdekében.
Az ún. egyszerűsítési folyamat a tervdokumentumok számának csökkentésével valósul meg, vagyis a jelenlegi rendszer szerinti, településenkénti négy dokumentumot (településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, településszerkezeti terv és helyi építési szabályzat) két dokumentum váltja majd fel:

- a településfejlesztési terv, illetve
- a településrendezési terv.

A két dokumentum közös neve településterv.
A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) hatályba lépésével a korábbi jogszabályi környezet részleteiben is módosult.
A jogszabályi környezet változásai miatt (2023. évi C. törvény a magyar építészetről, a továbbiakban: Méptv.) Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának is el kell készítenie az új, Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területét lefedő településtervet, amely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése (Méptv. 16. §. 124. pont). A településterv tartalmát a 419/2021.(VII. 15.) Korm. rendelet határozza meg, a hatálybalépésének végső határideje 2027. június 30. (Méptv. 229. § (6)).
Budapest sajátosságaihoz, és a kétszintű önkormányzati rendszerhez igazodva továbbra is megmaradt a főváros esetében a településtervek kétszintűsége. A fővárosi önkormányzat fővárosi településfejlesztési tervet, a fővárosi kerületi önkormányzatok kerületi településfejlesztési terveket alkotnak. A kerületi településfejlesztési terveknek természetesen összhangban kell állniuk a fővárosi településfejlesztési tervvel. A Fővárosi Közgyűlés a 341/2023. (IV.26.) Főv. Kgy. határozatával döntött, a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szerinti új fővárosi kerületi településtervek készítésének megkezdéséről, továbbá a 342/2023. (IV.26.) Főv. Kgy. határozatával jóváhagyta a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 7. § (7) bekezdés szerinti feljegyzést a tervek részletes tartalmáról.
A vizsgálat és a tervezés helyszíne Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területe: Kálvin tér – Üllői út – Határ út – Ráckevei (Soroksári) Duna-ág – Duna folyam – Fővám tér – Vámház körút.

2. A KÖRNYEZETI VIZSGÁLAT CÉLJA, FOLYAMATA

A környezeti vizsgálat célja

Az Európai Parlament és a Tanács bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2001/42/EK (2001. június 27.) irányelve rendelkezik a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló tervek, illetve programok környezeti értékeléséről. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvt.) (43.§ (4)) alapján „a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló, külön jogszabályban meghatározott olyan tervekre, illetve programokra, (...) valamint ezek módosításaira, amelyek kidolgozását jogszabály, illetve országgyűlési, kormány- vagy helyi önkormányzati határozat írja elő, és amelyeket a (...) helyi önkormányzati testület dolgoz ki vagy fogad el, (...) külön jogszabály alapján környezeti értékelést magában foglaló környezeti vizsgálatot kell lefolytatni. Környezeti értékelés nélkül terv, illetve program nem terjeszthető elő.” A Kvt. 43.§ (7) bekezdés alapján a környezeti értékelés célja a terv, illetve program, valamint ezek céljait és földrajzi kiterjedését figyelembe vevő ésszerű változatai megvalósításának várható jelentős környezeti hatásainak azonosítása, leírása és értékelése.
A Kvt. 43.§ (5) bekezdés alapján külön jogszabály határozza meg azokat a terveket, illetve programokat, amelyeknél a környezeti vizsgálat készítése kötelező, vagy szükségessége a várható környezeti hatás jelentőségének meghatározása alapján dönthető el. Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. Korm. rendelet (továbbiakban: SKVr.) rendelkezik az egyes tervek, illetve programokhoz kapcsolódó környezeti vizsgálat szükségességéről. Az SKVr. 6. § alapján a környezeti vizsgálat „a terv, illetve program kidolgozási, egyeztetési és elfogadási folyamatának része”, így ideális esetben a vizsgálat tárgyát képező programmal vagy tervvel párhuzamosan folyik, ezáltal lehetőséget nyújt a környezetvédelmi szempontok fokozott érvényesítésére, valamint a különböző érdekek közötti kompromisszumok megtalálására.

A környezeti vizsgálat folyamata

A környezeti vizsgálat folyamata a következő főbb lépéseket foglalja magában (Kvt. 43. § (6) bekezdés):

- környezeti értékelés elkészítése;
- környezet védelméért felelős közigazgatási szervektől véleménykérés és a stratégiai környezeti vizsgálati eljárás dokumentációjába történő beépítése;
- érintett nyilvánosságtól észrevétel kérése és azok beépítése;
- országhatáron átterjedő jelentős pozitív vagy negatív környezeti, egészségi hatás ki nem zárhatósága esetén az érintett országgal történő konzultáció;
- az elfogadást követően a nyilvánosság tájékoztatása.

A környezeti vizsgálat lefolytatásának általános eljárásrendjét részletesen az SKVr. 6-11. § tartalmazza, melynek főbb releváns eljárási lépései az alábbiak:

1. A terv vagy program kidolgozója a várható környezeti hatások jelentőségét a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 2. számú melléklete alapján ítéli meg.
2. A környezeti vizsgálat első szakaszában a környezeti értékelés tematikáját a kidolgozó véleményezteti a környezetvédelmi szervekkel, minimum 30 napos határidővel, és tájékoztatja a nyilvánosságot.
3. A jóváhagyott – a vélemények alapján kiegészített – tematika szerint a kidolgozó elkészíti a környezeti értékelést.

4. A környezeti vizsgálat második szakaszában az elkészült dokumentációt (környezeti értékelést) véleményezésre megküldi a környezetvédelmi szerveknek és az Országos Környezetvédelmi Tanácsnak, legalább 30 napos határidővel.
5. Ha a környezetvédelmi szervek kifogásolják a környezeti értékelést, a kidolgozó egyeztet velük, és a fennmaradt véleménykülönbséget csatolja a környezeti értékeléshez.
6. A nyilvánosság észrevételeinek bekérése érdekében a kidolgozó honlapján való megjelentetéssel információt ad a terv céljáról, a környezeti értékelést tartalmazó egyeztetési dokumentáció megtekintésének és véleményezésének módjáról, valamint legalább 30 napot biztosít az észrevételek megtételére.
7. A környezetvédelmi szervek és a nyilvánosság véleményei alapján a kidolgozó véglegesíti a környezeti értékelést, és összefoglalót készít az észrevételek figyelembevételéről.
8. A tervek, programok elfogadása után a kidolgozó nyilvánosan hozzáférhetővé teszi a dokumentumokat, összefoglalót készít az elfogadás indokairól – kitérve a környezeti szempontok, a környezeti értékelés, a megkapott vélemények és észrevételek figyelembevételéről, és a monitorozási intézkedésekről – majd megküldi az érintett szerveknek és feleknek.

A fenti általános eljárástól eltérően a településtervre készülő környezeti értékelés (a továbbiakban: KÉ) véleményezésére vonatkozóan a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 62. § (2) bekezdése szerint a tervet és a környezeti értékelést:

- az E-TÉR felületen kell véleményeztetni az SKVr. rendelet 3. számú melléklete szerinti környezet védelméért felelős szervekkel is, és
- az önkormányzat teszi nyilvánossá, hogy:
- mi a terv célja,
- a környezeti értékelést is tartalmazó egyeztetési dokumentációja hol és mikor tekinthető meg,
- milyen módon és időpontig lehet észrevételeket tenni,
- melyek a terv szempontjából releváns és rendelkezésre álló környezeti információk, valamint azok hol ismerhetők meg.

A vélemények és az észrevételek megadására a véleménykérés kézhezvétele vagy nyilvánosságra hozatala időpontjától számítva legalább 30 napos határidőt kell biztosítani. A kidolgozó az általa megadott határidőre beérkezett véleményeket és észrevételeket veszi figyelembe.

Tartalom, módszertan

Az SKVr. 1. számú melléklet 2. pontja alapján a település egészére készülő településterv esetében a környezeti vizsgálat lefolytatása kötelező.

A Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának új fejlesztési tervéhez kapcsolódó SKVr. szerinti környezeti értékelés elkészítése a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 2. mellékletének 2. pontja szerinti tartalommal készült:

2. Ha az SKVr. szerint szükséges környezeti értékelés, az alátámasztó javaslat részeként települési környezeti értékelés készül, amely a következőket tartalmazza:

2.1. A települési környezetértékelés folyamatának, a terv vagy program tartalmi körvonalainak, fő céljainak, más tervekhez való viszonyának, valamint egyéb lényeges tervekkel és programokkal való kapcsolatának bemutatása. A terv alapján megvalósítandó

alternatíva kiválasztásának okai, beleértve az alternatívák vizsgálatának leírását és a szükséges információk összeállítása során felmerült bármilyen nehézséget.

2.2. A településterv környezeti értékelést igénylő változásainak azonosítása, rövid ismertetése.

2.3 A valószínűsíthetően jelentősen érintett területek környezeti jelenlegi állapotának bemutatása, kiemelten a környezeti szempontból különösen fontos területeket érintően, azok lényeges szempontjai és valószínűsíthető fejlődése, illetve a terv megvalósulásának elmaradása esetén annak valószínűsíthető fejlődése.

2.4. A településterv várható környezeti hatásainak, következményeinek feltárása:

a) A településterv egészének általános értékelése, a tervi elemek, intézkedések összevetése a releváns környezet- és természetvédelmi célokkal (nemzetközi, közösségi, országos és helyi), illetve annak bemutatása, hogy a településterv kidolgozása során miképpen vették figyelembe ezeket, illetve bármely egyéb környezeti szempontot

b) A településterv részletes értékelése, a településtervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése:

ba) a településterv egésze szempontjából meghatározó környezeti állapotjellemzők bemutatása,

bb) a településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, a várható (közvetlen és közvetett) környezeti hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, az épített környezetre, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra és a települési zöldinfrastruktúrára, valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat; környezeti feltételek, a feltárt konfliktusok alapján szükséges intézkedések meghatározása: környezeti elemenként, hatótényezőnként és környezeti rendszerenként, melyet a ba) pont esetén a Megalapozó vizsgálatnak, e pont esetén az Alátámasztó javaslatnak a releváns (természeti, táji, örökségvédelmi és a környezet védelmével kapcsolatos) szakági munkarészei tartalmazhatnak, és amelyeket a környezeti értékelés hivatkozással mutat be.

c) * Tervi elemek részletes értékelése, a 2.1. pontban azonosított tervi elemek tekintetében feltárásra és értékelésre kerülnek a megvalósulásuk esetén a várható jelentős környezeti (közvetlen és közvetett) hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, az épített környezetre, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra és a települési zöldinfrastruktúrára, valamint ezen tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat, a közvetett módon hatást kiváltó tényezők miatt fellépő hatások – a tervi elem települési szintű jellege által megkövetelt részletezettséggel.

2.5. A településterv és a tervi elemek részletes értékeléséből levont következtetések

a) azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek,

b) azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel.

2.6. A megvalósulás során várható jelentős kedvezőtlen környezeti hatások megelőzésére, elkerülésére, csökkentésére, minél teljesebb ellensúlyozására irányuló településtervi intézkedések, és ezen intézkedések várható hatékonyságának bemutatása.

2.7. Monitoringjavaslat-értékelés a fellépő környezeti hatásokra.

2.8. A 2.1–2.7. pontokban megadott valamennyi információra kiterjedő közérthető összefoglaló.

A 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 7. § (4) bekezdése értelmében a fenti tartalomtól eltérni az SKVr. 3. melléklete szerinti környezet védelméért felelős szervek állásfoglalása alapján lehet. Az alábbiakban bemutatjuk a tartalommal kapcsolatban érkezett érdemi hatósági véleményeket, amelyeket a környezeti értékelés figyelembe vesz.

►A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2025. július 22-én kelt DINPI/4228- 1/2025. ügyiratszámú levelében nyilatkozott a következőkről:

Táj- és természetvédelmi szempontból szükségesnek tartják a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 2. melléklet 2. pontjában meghatározott tartalom szerinti környezeti értékelés elkészítését. Tekintettel arra, hogy a készülő településterv Budapest Főváros IX. kerület teljes közigazgatási területére vonatkozik, a természeti értékek és területek, valamint a táj vonatkozásában a teljes tartalomtól nem tartják indokoltnak az eltérést. Mivel a kerület területén kizárólag a Duna és a Ráckevei (Soroksári)-Duna jelenti a természeti értéket, a környezeti értékelés során a biológiai sokféleségre, az állat- és növényvilágra esetleges várható hatások röviden elemezhetők, bemutathatók.

A környezeti értékeléssel kapcsolatban felhívják továbbá a figyelmet, hogy a táj karakterére, megjelenésére, a természeti értékekre gyakorolt esetleges hatások megállapíthatósága érdekében szükségesnek tartják a jelenlegi állapotok tényleges vizsgálatát, nem a kistájra jellemző általános jellemzések leírását. Fontos az érintett természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területek rövid jellemzése, a természeti értékek rövid leírása, azok településkarakterben betöltött szerepének, táji jellemzőinek, értékeinek elemzése. Szükséges a területhasználat, illetve a hagyományos tájhasználat meghatározása, az egyes településrészek tájképi jellegének leírása, illetve a táj karakterének, értékeinek meghatározása a kerület teljes területén.

Táj- és természetvédelmi szempontból fontosnak tartják, hogy a készülő környezeti értékelés a 419/2021. (VII.15.) Korm. rendelet 2. melléklet 2. pontjában meghatározott tartalmon belül a következőkre mindenképp térjen ki:

1) a területfelhasználások, övezetek tervezett módosítása a jelenleg hatályos településrendezési eszközökhöz képest;

2) annak elemzése, hogy ezen módosítások által biztosított területfelhasználási, építési lehetőségek várhatóan milyen hatással lehetnek a település természeti értékeire, az ökológiai rendszerekre, a táji adottságokra, a táj jellegére, karakterére, megjelenésére;

3) annak leírása, hogy a fenti, esetlegesen káros hatások kompenzálására a településrendezési eszközök milyen intézkedéseket tartalmaznak, és ezen kompenzációs intézkedések (szabályozási előírások) miként, milyen mértékben képesek a káros hatások csökkentésére.

►Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály Közegészségügyi Osztály 1. 2025.07.29-én kelt BP/FNEF/04044-3/2025. iktatószámú levelében nyilatkozott az alábbiakról:

A BFKH közegészségügyi szempontból az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. melléklet 3.6.1.4. pontjában foglalt tartalommal tartja szükségesnek elvégezni a környezeti vizsgálatot.

Budapest IX. kerülete – a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004.(VII.21) Korm. rendelet 2. számú melléklete, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken lévő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII.25.) KvVM rendelet melléklete alapján – felszín alatti víz szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi területen fekvő település.

A fentiek miatt a módosítás során a felszín alatti vizek, a földtani közeg védelmére fokozott figyelmet kell fordítani.

►Budapest Főváros Kormányhivatala Állami Főépítészi Iroda 2025.07.18-án kelt BP/1701/00366-2/2025 iktatószámú levelében nyilatkozott az alábbiakról:

Budapest Főváros IX. kerület közigazgatási területén, táblázatos (pontos cím és helyrajzi szám, illetve (ha van) megnevezés), továbbá olvasható léptékű térképes megjelenítéssel, felhasznált adatok forrásának megjelölésével – az SKVr. 4. számú mellékletének 3.4. pontja „3.4. a jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel, illetve programmal összefüggésben lévő elemeinek ismertetése” alapján:

- a Méptv. 16.§ 82. pontja alapján és a 419Kr. 10. mellékletének 14. pontja szerinti műemléknek minősülő építményeket, illetve ingatlanokat (valamint a 419Kr. 10. mellékletének 15-16. pontjai szerinti műemléki területeket és a műemléki környezetet), továbbá
- a 419Kr. 10. mellékletének 10-13., valamint 17-22. pontjai szerint nyilvántartott elemeket, úgymint:
- világörökségi helyszíneket és azok védőövezeteit,
- a történelmi emlékhelyeket, a nemzeti emlékhelyeket, a kiemelt nemzeti emlékhelyeket, a nemzeti emlékpontokat, a történeti kerteket, a történeti temetkezési helyeket,
- a Méptv. 16.§ 58. pontja szerinti helyi emléknek minősülő, fővárosi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemeit, valamint
- a Méptv. 16.§ 58. pontja szerinti helyi emléknek minősülő, kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló helyi építészeti örökség védett elemeit.

A készülő környezeti értékelés tegyen javaslatot a 419Kr. 2. számú melléklete:

- 1.2. c) pontja alapján: az épített környezet fejlesztésére és az építészeti örökség megőrzésére,
- 1.2. f) pontja alapján: az épített környezet, a környezeti elemek védelmével kapcsolatos korlátozások területei kapcsán a védelmi és korlátozó elemekre.

►Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály 2025.08.07-én kelt PE/KTHF/32678-2/2025. iktatószámú levelében nyilatkozott az alábbiakról:

Kérik a tervekben a táj- és természetvédelmi szempontból jelentős területek, értékek megóvására tett intézkedések megjelenését. A területhasználatot úgy kell meghatározni, hogy a természeti és táji értékek megőrzése a település teljes területén biztosítható legyen. A területhasználat meghatározásánál ügyelni kell arra, hogy ezen területek természeti és tájképi értéke ne sérüljön. Kérik a szabályozási terv készítése során a táj- és természeti adottságokat figyelembe vevő szerves településfejlesztés megvalósítását, a táj képének kedvező irányba történő befolyásolását, a tervezett fejlesztések és elképzelések olyan módon történő megtervezését, hogy a táj jellege, esztétikai és természeti értékei, a tájra jellemző természeti rendszerek és egyedi tájértékek megóvása biztosítható legyen.

A környezeti vizsgálat elkészítése során a Kormányhivatal elegendőnek tartja a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. számú mellékletében meghatározott tartalmi elemek kifejtését. Kérik továbbá, hogy a tervekben a módosítási szándékok egyértelműen jelenjenek meg, azok pontos térképi lehatárolásával együtt.

A tervek készítésénél tekintettel kell lenni arra, hogy a szabályozások, előírások nem veszélyeztethetik a település természeti és tájképi értékeit, a környezeti elemeket, az emberi egészséget, az életminőség környezeti feltételeit. Ennek érdekében a tervek tartalmát úgy kell meghatározni, hogy az a jelenleg érvényben lévő környezetvédelmi, táj- és természetvédelmi jogszabályokkal összhangban legyen.

A környezeti értékelés a fejlesztési terv kidolgozásához kapcsolódik, a tervezési folyamat hozzávetőlegesen párhuzamosan folyt iterációs jelleggel. Ennek következtében a környezeti értékelés folyamán kapott eredmények befolyásolták az új fejlesztési terv egyes elemeit. A tervbe folyamatosan beépülő környezeti szempontok jelenthetik a garanciát a döntéshozók számára, hogy a terv törekszik minimalizálni, elkerülni a nem kívánt környezeti konfliktusokat és a fenntarthatóság, a biodiverzitás és a klímavédelem alapvető céljait segíti elő.

A környezeti értékelés során az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- az új fejlesztési tervben meghatározott célok, célkitűzések, akciók és intézkedések megfelelő keretet szabnak-e a környezet-, természet, táj-, és klímavédelmi szempontoknak;
- az új fejlesztési tervben meghatározott célok, célkitűzések, akciók és intézkedések változásai a korábbi fejlesztési dokumentumban megfogalmazottakhoz képest, és ezek környezeti szempontú értékelése;
- a tervezett területfelhasználások megfelelő keretet szabnak-e a környezet-, természet, táj-, és klímavédelmi szempontoknak;
- a területhasználati módosításokkal érintett területek
  - jelenlegi környezeti állapota, jellemző területhasználat;
  - hatályos területfelhasználása is figyelembevételre került, még ha ez a területfelhasználás a valóságban nem is valósult meg. Ilyenkor kifejezetten a változtatás következtében megnövekvő vagy csökkenő környezeti hatásokat vizsgáltuk (beépítési intenzitás növekedése);
- a területhasználati módosítások közvetlen és közvetett
  - hatása a környezeti elemekre: talaj, felszíni és felszín alatti víz, levegő, élővilág, épített környezet;
  - hatása a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére: tájvédelem, klímavédelem, biodiverzitás védelme, ökológiai rendszerek védelme;

- hatása a természetvédelmi szempontból értékes területekre;
- hatása az emberek egészségi állapotára: zaj- és rezgésvédelem, levegőtisztaság-védelem, zöldinfrastruktúra védelme, fenntartható hulladékgazdálkodás.

A terv fő céljai, tartalma

A jogszabályi környezet változásai miatt Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának el kell készítenie az új, Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területét lefedő településtervet, amely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése. A környezeti értékelés tárgyát képező terv a kerület településterve (FVT).

A vizsgálat és a tervezés helyszíne Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területe: Kálvin tér – Üllői út – Határ út – Ráckevei (Soroksári) Duna-ág – Duna folyam – Fővám tér – Vámház körút.

A terv az alábbi munkarészeket tartalmazza:

Jövőkép

A jövőkép – a fejlesztési terv végrehajtásában szereplők mindegyike számára – integráltan és egyértelműen szemlélteti a reális településfejlesztési célok megvalósításával létrejövő azon jobb, élhetőbb jövőbeli állapotot, amely érdekében a településfejlesztési terv készül.

A jövőkép meghatározza a legfőbb településfejlesztési elveket, az ezeken alapuló távlati fejlesztési szándékokat, a környezeti és társadalmi felelősséget a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.

Stratégia

Stratégiaalkotás a kidolgozott jövőkép megvalósítása érdekében, melyben meghatározzák:

- a rövid, közép- és hosszú távú területi, tematikus és ágazati fejlesztési célokat,
- a településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlatát,
- az integrált és tematikus beavatkozási területeket és
- az épített és természeti örökség védelme követelményeit, figyelembe véve a gazdasági szereplők települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit.

Továbbá a fejlesztési célokhoz fejlesztési céladatokat és fejlesztési akcióterületeket határoznak meg.

Cselekvési program

Cselekvési program, melyben meghatározzák:

- a célok eléréséhez szükséges rövid- és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket,
- a kapcsolódó céladatokat és

- fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve – az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit.

A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti az erőforrásokkal való gazdálkodás, a humán, műszaki és zöldinfrastruktúra fejlesztési feladatait és mindezek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési programba integráltan antiszegregációs program készítése szükséges.

Részletes cselekvési program, mely a cselekvési programban foglaltakon túl tartalmazza:

- a megvalósítandó beavatkozásokat (fejlesztési feladatok és projektek, és a nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységek);
- a fejlesztési akcióterületeket (bemutatás, lehatárolás, fejlesztési célok, fejlesztési tevékenységek, céladatok: lakásszám követelmények, zöldfelületi követelmények, műszaki infrastruktúra)
- a településfejlesztési akciók megvalósítási kereteit, a finanszírozási lehetőségeket, szervezeti kereteket és kompetenciákat.

Részletes fejlesztési tervlap

A részletes fejlesztési tervlap a kerület teljes közigazgatási területére készül, melyben a sajátos használatú területeket figyelembe véve meghatározzák

- a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit,
- azok rendszerét,
- továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszaki és zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

A részletes fejlesztési tervlap alkalmas a településrendezési terv megalapozásához.

A részletes fejlesztési tervlap a fentieken túlmenően meghatározza:

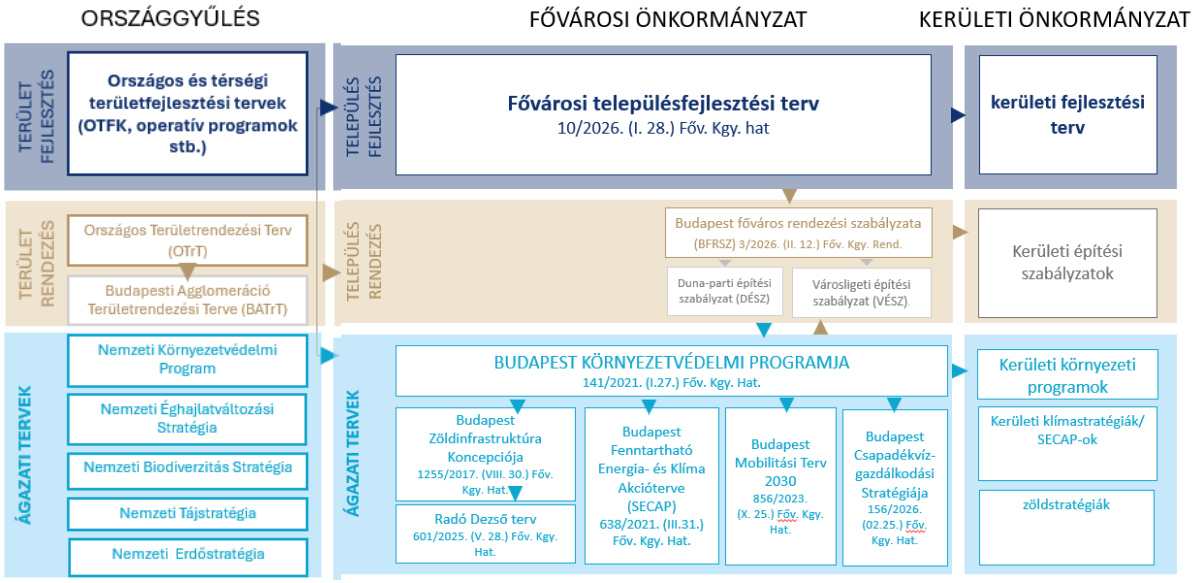
- a stratégia és a cselekvési terv elemeinek főbb térbeli összefüggéseit,
- a település fejlesztésének térbeli rendszerét és területi irányait,
- az épített, a táj- és természeti környezet tekintetében a külső és belső korlátokat, azok jellegét,
- a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló fejlesztési akcióterületeket és egyéb területek legalább sajátos használat szerinti lehatárolását,
- a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszaki infrastruktúra- elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét,
- a meglévő és tervezett települési zöldinfrastruktúra térbeli kialakítását, elrendezését.

Összefüggés, kapcsolat más tervekkel, programokkal

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény szerint az országra és térségeire területfejlesztési dokumentumok és területrendezési terv készül. Az ország és az egyes térségek területi fejlődése fő irányainak, stratégiai fejlesztési céljainak és az ezek elérését segítő legfontosabb eszközöknek alapdokumentuma az Országgyűlés által elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési

Koncepció (a továbbiakban: OFTK). A területfejlesztést közvetetten szolgáló tervek közé tartoznak a szakpolitikai stratégiák, a szakpolitikai programok, a hálózatfejlesztési tervek, valamint az országos és kiemelt térségi területrendezési tervek. Az egyes településeket érintő fejlesztési dokumentumok és a településrendezési eszközök ezeknek megfelelően készülnek, így Budapest esetében is figyelembe kell venni a magasabb szintű jogszabályokat és terveket. A 2023. évi CII. törvény szerint az egyes települési szintű terveknek – így Budapest esetén a Fővárosi Településtervnek és a kerületi építési szabályzatoknak is – meg kell felelniük a vonatkozó területrendezési terveknek, azaz az Országos Területrendezési Tervnek (a továbbiakban: OTrT) és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervének (a továbbiakban: BATrT). Az OTrT és a BATrT betartandó előírásait a 2018. évi CXXXIX. törvény (Trtv.) tartalmazza, illetve egyes országos és kiemelt térségi övezetek lehatárolását és az övezetekre vonatkozó szabályokat a területrendezésért felelős miniszter a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelete határozza meg.

Az egyes kerületekre készülő fejlesztési terv a fővárosi településfejlesztési terv, míg a kerületi építési szabályzatok (KÉSZ) a Budapest főváros rendezési szabályzata figyelembevételével kell, hogy készüljenek.

1. ábra: Fővárosi terveszközök rendszere

Alternatívák vizsgálata, a kiválasztás okai

A IX. kerület jelenleg készülő fejlesztési terve jellemzően azért nem tartalmaz alternatív megoldásokat, mert a terv műfajából és jogi beágyazottságából fakadóan erre nincs lehetőség. A települési és kerületi szintű fejlesztési dokumentumok nem önálló stratégiaalkotó anyagok, hanem egy többszintű területfejlesztési és területrendezési rendszer lokális szintű elemei, amelyeknek kötelezően igazodniuk kell a magasabb rendű jogszabályokhoz és tervekhez.

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény rögzíti, hogy az ország és térségei területi fejlődésének alapdokumentuma az Országgyűlés által elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK), amely meghatározza a területi fejlődés fő irányait, stratégiai céljait és az azok megvalósítását szolgáló eszközrendszert. Budapest esetében ezen túlmenően több, egymásra épülő területfejlesztési dokumentum határozza meg a fejlesztések kereteit.

A települési és kerületi szintű tervek készítése során kötelező figyelembe venni a területrendezési terveket is. A 2023. évi CII. törvény értelmében Budapest esetében a Fővárosi Településtervnek és a kerületi építési szabályzatoknak meg kell felelniük az Országos Területrendezési Tervnek (OTrT) és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervének (BATrT). E tervek kötelező érvényű előírásait a 2018. évi CXXXIX. törvény, valamint a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet részletezi, beleértve az országos és kiemelt térségi övezetek lehatárolását és az azokhoz kapcsolódó szabályokat.

Mindezek alapján a kerületi fejlesztési terv (FVFT) nem alternatív forgatókönyvek bemutatására szolgál, hanem a már elfogadott, magasabb szintű fejlesztési és területrendezési döntések helyi szintű érvényesítésére.

Egyedül az alábbi közlekedési infrastruktúra elemek tervezett (távlati) nyomvonalainál jelenik meg alternatíva: a Galvani híd kapcsolódó úthálózata esetében a Kén utcai nyomvonal és Kis-Duna híd alternatívaként feltüntetésre kerül a terven. Az alternatív nyomvonalak lehetőséget teremtenek arra, hogy az infrastruktúra elemek továbbtervezése során a környezeti szempontból kedvezőbb változatok kerüljenek kiválasztásra és megvalósításra.

Szükséges információk összeállítása során tapasztalt nehézégek

A környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges adatok beszerzése az új fejlesztési tervhez felhasznált adatok begyűjtésével együttesen történt. A környezeti értékeléshez minden közadat rendelkezésre állt.

3. A TERV KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉST IGÉNYLŐ VÁLTOZÁSAINAK AZONOSÍTÁSA, RÖVID ISMERTETÉSE

Az SKVr. 1. számú melléklet 2. pontja alapján a település egészére készülő településterv esetében a környezeti vizsgálat lefolytatása **kötelező**, így jelen környezeti értékelés elkészítése is kötelező. Ennélfogva nincs olyan konkrét eleme a tervnek, mely a környezeti értékelést „igényelte” de az alábbiakban felsoroljuk tételesen a korábbi tervekhez képest történt változásokat, melyet a későbbi fejezetekben értékel a dokumentum.

Jövőkép

Budapest IX. kerület Ferencváros Településfejlesztési Koncepciója (2015) (továbbiakban: TK 2015), illetve az új fejlesztési terv jövőképének összehasonlítása.

TK 2015	Új fejlesztési terv
Jelmondat	
Otthon, Város: Ferencváros	Otthon, Város, Ferencváros
Rövid jövőkép	
	Hagyományaira, értékeire büszke, erős identitással rendelkező összetartó közösség, a változó kihívásokra felkészült, innovatív és nyitott kerület, amely inspiráló és fenntartható környezetet biztosít az itt otthonra találó

	lakosoknak és vállalkozóknak, az itt alkotóknak és az ide érkezőknek.
Hosszú jövőkép	
►Társadalmi jövőkép 2030-ban Ferencváros korszerű humán intézményrendszerével és infrastruktúrájával, a lakosság életminőségének javulását mozdítja elő, ezzel biztosítva a népesség megtartását. A társadalom összetétele átalakul a befektetői lakásépítések révén, növekszik a kvalifikált, magasan képzett lakosság aránya. A kerület nagy hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetű csoportok helyzetének és lehetőségeinek javítására, ezáltal a jelenlegi szegregációval veszélyeztetett lakosság teljes mértékben integrálódik a kerület társadalmába. A kerület adottságainál fogva nyitott, fiatalos. Sokszínű a kulturális, a közművelődési és a szabadidős programkínálata, amelyek a megújult helyszíneken és kibővült közösségi tereken zajlanak majd. Megerősödik a helyi lakosság civil aktivitása, közösségi kontrollja, lokálpatriotizmusa és erősödik a ferencvárosi identitás. ►Gazdasági jövőkép 2030-ban A kerület gazdasági jövőképe, hogy a fővároson belül jelentős gazdasági központtá válik, a barnamezős területek újrahasznosításával. A már működő és újonnan betelepülő kis- és középvállalkozások érdekében szükséges vállalkozásbarát gazdasági környezet megteremtése az Önkormányzat helyi gazdaságfejlesztési eszközrendszerén keresztül (befektetés-ösztönzés, városmarketing, adópolitika). A Duna és az RSD nyújtotta turisztikai potenciálját kihasználva, a kerületben jelentős rekreációs turizmus alakul ki. A kiemelkedő építészeti értékek nyújtotta idegenforgalmi lehetőségekkel élve, a Világörökség részét képező pesti belvároshoz kapcsolódóan egyre több turista keresi majd fel Ferencvárost. Kulturális és vendéglátó funkciói Budapesten belül is kiemelkedőek lesznek. ►Természeti és épített környezeti jövőkép 2030-ban A befejeződő rehabilitáció következtében fejlett infrastruktúrával, megújuló épített környezettel és színvonalas zöld területekkel rendelkező magas színvonalú városi területek alakulnak ki. A barnamezős területek átalakulnak korszerű gazdasági területekké, Belső-Ferencváros pedig Budapest egyik kulturális és turisztikai központjává válik. A Duna-part megújulásával új közösségi terek, találkozási pontok alakulnak ki. Létrejön egy tengely, amely Pest történelmi belvárosától az RSD mentén létrejövő zöldterületekre, természet közeli környezetbe vezeti az embereket. Az átmeneti zónában és Új Ferencvárosban a befektetői lakás- és intézményépítéssel színvonalas lakókörnyezet alakul ki. Cél hogy a közösségi közlekedési rendszerek a fővárosi fejlesztések révén hatékonyan és jó színvonalon működjenek. A zöldterületek, a rekreációs és a	A jövőkép szerint Ferencváros húsz év távlatában Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő, ugyanakkor élhető és fenntartható kerülete. A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg. Az egykori barnamezős és alulhasznosított területeken magas építészeti minőségű, vegyes funkciójú fejlesztések jönnek létre, új otthonokkal, szolgáltatásokkal és jó minőségű munkahelyekkel, erősítve a kerület fővároson belüli szerepét. A Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik, miközben a kerület belső kapcsolatai javulnak, a zárványterületek megszűnnek, és a városszerkezet kiegyensúlyozottabbá válik. A közösségi közlekedés és a fenntartható mobilitás fejlődése, valamint a forgalomcsillapított, gyalogos- és kerékpárosbarát utcák hozzájárulnak az egészséges, emberléptékű városi környezethez. A megújult városrészek, a korszerűsített lakásállomány és a helyben elérhető szolgáltatások támogatják a lakosság növekedését és megtartását, alternatívát kínálva az agglomerációs kiköltözéssel szemben. A lakhatási rendszer – benne a jelentős önkormányzati szociális bérlakás-állománnyal – a társadalmi igényekhez igazodó, aktív lakáspolitikát tesz lehetővé. Ferencváros pezsgő kulturális élettel, felsőoktatási és innovációs potenciállal rendelkező, nemzetközileg is versenyképes városrész, ahol az oktatás, a munkahelyek, a szolgáltatások és az otthonok sokszínűsége hosszú távon is biztosítja az itt élők „életpályáját”. A turizmus és a látogatói funkciók a lakófunkció zavarása nélkül erősítik a kerület vonzerejét. A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. Mindezt erős helyi identitású, összetartó és aktív közösségek egészítik ki, amelyek Ferencvárost otthonossá, befogadóvá és társadalmilag ellenállóvá teszik.

közösségi területek arányának növekedésével Ferencváros Pest egyik legzöldebb kerülete lehet.	
Alappillérek	
Önálló, identitást megtartó kerület	Ferencváros közösség erejére építő, biztonságos és otthonos kerület
Kompakt és élhető város	Ferencváros, a jövőre felkészült zöld kerület
Tudásipar, innováció, kutatás otthona	Ferencváros dinamikusan fejlődő, a történeti örökségére építő kerület
A szabadidő eltöltés, pihenés, rekreáció feltételeinek és lehetőségeinek biztosítása	
Dunával együtt élő kerület	
A Főváros szerves része, Fővárosi, regionális szerepkör	

Összességében a jövőkép változása egy fejlesztésorientált városképből egy emberközpontú, reziliens és alkalmazkodó városi vízió felé mutat. A társadalom aktív közösséggé válik, a gazdaság az életminőség szolgálatába áll, a környezet pedig a jövőbeli Ferencváros egyik legfontosabb értéke, és az élhetőség alappilére: „A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg.”.

Stratégia

TK 2015	**Új fejlesztési terv**
Településfejlesztési elvek	
Kezdeményező városfejlesztés Együttműködő partnerség Tradíciók és identitás megőrzése Klímatudatos, környezettudatos, fenntartható szemlélet A kerület pozícionálása	Emberközpontú városfejlesztés Rugalmas, átlátható és partnerségen alapuló városfejlesztés Értékteremtő és értékőrző szemlélet Fenntarthatóság és klímaadaptáció szempontjainak beépítése Prevenció, proaktivitás

Átfogó célok – Stratégiai célok / Hosszú távú célok – Középtávú tematikus célok	
Átfogó célok: Aktív, egészséges, összetartó és befogadó helyi társadalom Komfortos, biztonságos és élhető környezet Vonzó, támogató és innovatív helyi gazdaság **Stratégiai célok:** az oktatási és kulturális identitás további erősítése és támogatása az oktatás fejlesztése a helyi igényekhez alkalmazkodó korszerű humán intézményrendszer fejlesztése esélyteremtés lehetőségeinek javítása a köznevelési intézményekben energiatakarékos és fenntartható közlekedés, az alternatív módok erősítése intermodális csomópontok és kapcsolatok erősítése helyi gazdaság fellendítése, helyi munkahelyteremtés a turizmushoz kapcsolódó elsődleges szolgáltatások fejlesztése gazdaság versenyképesség javítása a K+F+I támogatásával, és az üzleti környezet javításával kedvező gazdasági környezet kialakítása rekreációs igényeket is kielégítő zöldfelületi rendszer és közösségi terek fejlesztése szegregációs folyamatok mérséklése, szociális városrehabilitáció közterületek megújítása a gyalogos és alternatív közlekedési módok támogatása, az akadálymentesített területek növelése gazdasági funkcióváltás a meglévő barnamezős területek komplex rehabilitációjának előkészítésével és megvalósításának támogatásával, a terület értékeinek előtérbehelyezésével térszerkezeti hiányosságok megszüntetése és a feltáratlan területek közlekedési kapcsolatainak és elérhetőségeinek fejlesztése, izoláló közlekedési elemek áthelyezése a Duna-part egységes rekreációs, szolgáltató és lakóövezetté alakítása a hasznosításban érintett szereplők együttműködésével az idegenforgalom támogatása, a ferencvárosi 'brand' erősítése	**Hosszú távú célok:** 1.Élhető, funkciógazdag, otthonos városrészek 2. Megújuló, kiegyensúlyozott településszerkezet 3. Inspiráló kulturális központ és értékes épített környezet 4. Gondoskodó, egészséges, együttműködő helyi társadalom 5. Erősségekre építő, sokszínű gazdaság 6. Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet 7. Élhető lakóterületeket és gazdasági központ szerepet támogató közlekedés **Középtávú tematikus célok:** 1. Esélyteremtés és humán közszolgáltatások fejlesztése 2. Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása 3. Differenciált, korszerű lakhatás és városrehabilitáció folytatása 4. Kerületi érdekekkel összehangban megvalósuló fejlesztések és felújítások 5. Élhető utcák és terek hálózatának fejlesztése 6. Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése 7. Kerület kulturális karakterének erősítése

a lakóterületek városrehabilitációs programjának folytatása a Duna-part intenzívebb bevonása a kerület vérkeringésébe	

ITS 2015	Új fejlesztési terv
Városrészi célok / Középtávú területi célok	
Belső-Ferencváros: A városrész a belváros részeként az értékőrző megújítások révén, igazi kulturális, turisztikai és tudásközponttá váljon. Középső-Ferencváros: A városrész rehabilitációjának folytatása, a közintézmények fejlesztése és energiahatékonyság növelése, illetve új minőségi szolgáltatások megtelepítése, az idegenforgalom jövedelemtermelő képességének és munkahelyteremtő hatásának növelése, továbbá a szegregáció oldása. Külső-Ferencváros: A városszerkezet átalakítása, a Duna irányú átjárhatóság biztosítása következtében egy nyitott városszerkezet létrehozása. A barnamezős területek hasznosításával fokozatosan javuló városi környezet kialakítása, korszerű munkahelyek teremtése. József Attila-lakótelep: A lakótelep jó pozíciójának és zöldterületeinek megőrzése, fokozatos megújítás a közterületek színvonalának fenntartásával.	1. Belső-Ferencváros kulturális és gasztronegyed funkciójának erősítése 2. József Attila-lakótelep zöldinfrastruktúrájának és közösségi tereinek bővítése 3. Középső-Ferencvárosban a tömbrehabilitáció befejezése 4. Külső-Ferencvárosban alulhasznosított területek méretének csökkentése, funkcióváltás, minőségi ingatlanfejlesztések megvalósítása 5. MÁV-Aszódi-telep társadalmi-fizikai szegregálódásának megelőzése 6. Duna-part átalakulása a fővárosi jelentőségi nagyobb hálózathoz (Duna-part) és nagyobb léptékű területfejlesztési programhoz (Déli Városkapu) illeszkedően 7. Központrendszer elemeinek minőségi és funkcionális fejlesztése, imázs javítása

Cselekvési program

Az ITS 2015-ben szereplő akcióterületek, azok projektjei, a pontszerű fejlesztések, a hálózatos projektek, valamint a soft projektek fedték le a kerület fejlesztési elképzeléseit. Az új fejlesztési terv már más logika szerint, a friss jogszabályi környezethez igazodva készítette el a beavatkozási listáját: külön tagolja a középtávú célokhoz tartozó tervezett intézkedéseket és az azokhoz tartozó projekteket. Az új fejlesztési tervben is meghatározásra kerültek ún. fejlesztési akcióterületek, melyek azonban jellegében eltérnek az ITS szerinti akcióterületektől.

Az új fejlesztési akcióterület a 2023. évi C. törvény 16. § 43. pontja alapján a „a település közigazgatási területén belül lehatárolt, a rövid, közép- és hosszú távú fejlesztési célok megvalósítását szolgáló területegység”. A településfejlesztési tervben az önkormányzat rögzíti a fejlesztési akcióterületeket és javaslatot tesz az akcióterületek hasznosításának jellegére és módjára, a célrendszer megvalósítását célzó fejlesztési céladatokra. Az FVFT fejlesztési akcióterületeit a következő alfejezet mutatja be röviden.

Ezek átfednek helyenként a cselekvési programban meghatározott beavatkozásokkal (projektekkel), ugyanakkor fő különbségek a következőkben keresendők:

- komplexitás: fejlesztési akcióterületek komplexebbek, többféle cél elérését szolgálják;
- kerületi hatáskör: a cselekvési program projektjei a kerületi önkormányzat hatáskörében vannak pl. tulajdonviszonyokkal összefüggésben, míg az akcióterületek jellemzően nem, vagy nem önállóan kerületi hatáskörbe tartozó beavatkozásokat tartalmaznak, de számos kerületi követelményt, célt meghatároznak;

- időtáv: a fejlesztési akcióterületek lehetnek közép-vagy hosszútávú beavatkozások, míg a cselekvési program a középtávú (2034-ig megvalósuló) beavatkozásokat tartalmazza.

Az ITS-ben meghatározott akcióterület definíciója a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 2.§ korábbi rendelkezése alapján a következő volt: „az integrált településfejlesztési stratégiában kijelölt egybefüggő terület, ahol az önkormányzat a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban van, és amellyel kapcsolatban középtávon jelentős beavatkozást tervez". Tehát eszerint is érzékelhető, hogy az ITS akcióterületeit az új fejlesztési terv cselekvési programjában meghatározott projektekkel érdemes összehasonlítani (lásd: lenti táblázat).

ITS 2015	**Új fejlesztési terv**
Akcióterületek – Egyéb fejlesztések / Beavatkozások és projektek	
AKCIÓTERÜLETEK AT1: Ferencvárosi városrehabilitációs akcióterület • Városmegújítás folytatása a JAT területén • Önkormányzati tulajdonú bérlakások felújítása • A szociális rehabilitációt kísérő „soft" elemek • Közterület megújítások • Telepy utcai iskola tornateremmel való bővítése • Haránt irányú tömegközlekedési kapcsolatok erősítése AT2: Duna-parti akcióterület • Közraktár utca forgalomcsillapítása • Nehru part fejlesztése • Kikötők kialakítása • Duna-parti futópálya létesítése • Új Kongresszusi Központ építése • Bakáts tér átalakítása • Bakáts utca átalakítása, a főtér és a Duna kapcsolatának létrehozása • Boráros tér rendezése • Soroksári út átalakítása • EuroVelo kerékpáros útvonal kialakítása AT3: Multimodális intézményterület • Danubius terminál és multimodális átszálló csomópont kiépítése • Vágóhíd (és környezetének) fejlesztése • Jelentős tömegeket vonzó intézményi fejlesztések	1. Óvodai-és bölcsődei ellátás feltételrendszerének fejlesztése • Új óvoda építése Középső-Ferencvárosban • Liliom Óvoda részleges felújítása (Liliom u. 15.) • Aprók Háza Bölcsőde felújításának folytatása Ráday u. 46. szám alatt • Ételliftek cseréje, Kicsi Bocs (Erkel u. 10.) és Kerekerdő Óvodák (Vágóhíd u. 35-37.) • Epres Óvoda (Epreserdő u. 10.) részleges felújítási munkái • Méhecske Óvoda (Ifjúmunkás u. 30) homlokzatfelújítása • Napfény Óvoda (Napfény u. 4.) homlokzatfelújítása • Csicsergő Óvoda (Thaly u. 38.) utcai homlokzat műemlék jellegű rekonstrukciója • Kicsi Bocs Óvoda működ körteraszok és kapcsolódó homlokzati felületek felújítása 2. Egészségvédelmi program • Rehabilitációs és gyógytorna-központ kialakításának előkészítése • Gyermekétkeztetés minőségi fejlesztése • Játszóterek, fitneszparkok, sportpályák fejlesztése, bővítése 3. Szociális szolgáltatások minőségi fejlesztése • A Család- és Gyermekjóléti Központ új telephelyre költöztetése

- RSD mentén új városrész létesítése
- A kelebiai vasútvonal áthelyezése

AT4: Ferencvárosi rendező pályaudvar területe

- Tulajdonrendezés
- Funkcióváltás megkezdése
- A kelebiai vasútvonal áthelyezése
- Zöldfelület rendezés
- Feltáró utak létesítése

EGYÉB FEJLESZTÉSEK

Pontszerű fejlesztések

- Mester utca felújítása
- Erkel utca felújítása
- A Polgármesteri Hivatal összevonása
- Szent István Közgazdasági Szakközépiskola tornacsarnokkal való bővítése
- Lónyay utca 26. sz. alatti ingatlan hasznosítása
- A volt Schöpf-Merei ingatlan hasznosítása
- A volt Kilián Laktanya hasznosítása
- Drégely utcai krízis lakóházak bontása, felújítása
- Kis-Dzsumbuj felszámolása
- A negyedik körút megépítése
- Intermodális csomópont kialakítása a Ferde utcánál
- A volt Pest-Buda mozi épületének újrahasznosítása
- Gubacsi dűlő – új városrész kialakítása
- Üllői út forgalom-csillapítása
- Galvani-híd - Ecseri út közti feltáró út megépítése

Hálózatos projektek

- Kulturális háló kialakítása
- Kerékpáros hálózat és infrastruktúra fejlesztése
- József Attila-lakótelep közterületeinek fejlesztése
- H4 HÉV vonalak fejlesztése
- Metróállomások felújítása, csatlakozó felszíni közterületek rendezése
- Demenciaintegrált idősklub létrehozása; Napsugár idősklub kiváltása
- Áldozatsegítő program
- Gubacsi úti nappali melegedő relokációja
- Írisz klub -Szenvedélybetegek Nappali Intézménye relokációja
- Támogatott lakhatási kapacitások kialakítása Ferencvárosban

4. Közösségépítő- és kulturális fejlesztések

- Közösségi kertek létesítése
- József Attila Skanzen és Diákközpont kialakítása
- H52 Ifjúsági Iroda és Közösségi Tér - helyszín felújítása és átmeneti helyszín kialakítása (ideiglenes áthelyezéshez szükséges fejlesztések)
- Új közösségi tér kialakítása a József Attila-lakótelepen
- Ferencvárosi Művelődési Központ és intézményei felújítások, korszerűsítések
- Ferencvárosi Művelődési Központ (Haller u. 27.) részleges tetőfelújítás, a színházterem felújítása, valamint az első emeleti mosdók felújítása
- Jégcsarnok (Toronyház u 21.) részleges felújítása
- Kincsesbányai Gyermek és Ifjúsági Tábor részleges felújítása
- Ráday-negyed program
- Ferencvárosi Fénypark

5. Önkormányzati lakásgazdálkodás

- Tömbrehabilitáció befejezése Középső-Ferencvárosban
- LÉLEK program +
- Önkormányzati lakások felújítása
- MÁV-lakótelep közmű program
- Zöld Épület Program

6. Egészséges utcák programja

- Belső-Ferencváros átfogó forgalomcsillapítási és zöldítési

Soft projektek • A barnamezős területek fejlesztési stratégiájának kidolgozása • Befektetés ösztönzése, kiajánlás • Ferencváros, mint turisztikai termék (komplex város-imázs csomag kidolgozása) • Az Önkormányzat ágazati stratégiáinak megalkotása és felülvizsgálata A kulturális, sport és civil szervezetek támogatási rendszerének	• megújítása, autómentes Ráday utca • Egészséges utcák Középső-Ferencvárosban: Ipar utca • Egészséges utcák Középső-Ferencvárosban: Viola utca • Egészséges utcák Középső-Ferencvárosban: Angyal utca, Soroksári út és Mester utca közötti szakasza • Egészséges utcák Középső-Ferencvárosban: Sobieski János utca • Vágóhíd utca revitalizálása • Haller utca revitalizálása • Lenhossék és Márton utca megújítása • Szentágothai tér és a Thaly Kálmán utca kapcsolódó szakaszának megújítása • Boráros tér és kapcsolódó közterületek megújítása • Nagyvárad tér megújítása • Soroksári út humanizálása • Üllői út humanizálása • Új, kiépített kerékpáros-kapcsolat a Balázs Béla utca és a Könyves Kálmán kerékpársáv között • József Attila-lakótelep forgalomtechnikai felülvizsgálata • Középső-Ferencváros forgalomtechnikai átalakítása • Nagykörút megújításával kapcsolatos önkormányzati fejlesztések 7. Zöld Ferencváros program • Sűrűn beépített városrészek zöldfelületeinek fejlesztése • Marhagödör területének zöldfelületi fejlesztése • József Attila-lakótelep zöld programja • Aszódi-MÁV-telep zöld programja • Határ úti kiserdő kerületi önkormányzati tulajdonú közjóléti részének zöldfelületi- és rekreációs fejlesztése • Haller park program II. üteme 8. Új Ferencváros program • Stratégiai tervezés és menedzsment • Kerületi ingatlanhasznosítás

Fejlesztési akcióterületek

A fejlesztési akcióterületek a fejlesztési célok megvalósítását szolgáló kiemelt területegységek, a fejlesztési céltérségek szempontjából katalizátor hatású területek. Az FVFT tervlapján az FTFT fővárosi akcióterületein kívül a kerületi szintű akcióterületek is lehatárolásra kerültek, a fejlesztési céloknak megfelelő ütemezéssel. A tervlap tartalmazza az azonosíthatóság jelzését (sorszám, időtáv), a cselekvési program pedig tartalmazza a fejlesztési akcióterületek bemutatását, fejlesztési céljaival és tervezett tevékenységeivel. Az FTFT által kijelölt akcióterületek az összvárosi érdekeken túlmenően kerületi szinten is tartalmazzák a fejlesztés során elérendő célokat, irányokat.

Részletes fejlesztési tervlap

A részletes fejlesztési tervlap a sajátos használat szerinti területek figyelembevételével meghatározza a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit, azok rendszerét, továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

A sajátos használatok jelentik a terv leglényegesebb részét, ugyanis az itt rögzített területfelhasználások meghatározzák a kerületi építési szabályzatban kijelölt övezeteket és építési övezeteket, melyek keletkeztetnek vagy korlátoznak építési jogot, így a környezeti hatásokra közvetlenül hatnak, szemben a terv elején megfogalmazott stratégiai célokkal.

Az új FVFT sajátos használatokat rögzítő tervlapja a fővárosi településtervezési rendszerben új tervezési szintet képvisel. A korábbi gyakorlat szerint a kerületi szabályozási terv közvetlenül a fővárosi településszerkezeti tervhez igazodott.

Az új jogszabályi környezetben készülő kerületi fejlesztési tervlap a kerületi szabályozási terv és a fővárosi fejlesztési tervlap (FTFT) közötti szintet foglalja el, ezáltal **új tervi eszközként jelenik meg**. Mivel a kerületnek korábban nem állt rendelkezésére olyan tervdokumentum, amelyet a jelenlegi fejlesztési tervlap kiváltana, a területhasználati változások közvetlen azonosítása nehézségekbe ütközik.

Ennek megfelelően a környezeti értékelés azt vizsgálja, hogy a korábbi fővárosi településszerkezeti tervhez (TSZT) képest miként változtak a kerületi fejlesztési tervlap sajátos területhasználatai. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy e változások érdemben már akkor megvalósultak, amikor a TSZT-t felváltotta az új fővárosi fejlesztési terv (FTFT), amelyhez a kerületi fejlesztési tervlap kötelezően igazodik. Az értékelés során ezért minden esetben jelezzük, hogy a változások magasabb rendű jogszabályi megfelelésből erednek.

4. A VALÓSZÍNŰSÍTHETŐEN JELENTŐSEN ÉRINTETT TERÜLETEK KÖRNYEZETI JELENLEGI ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA, KIEMELTEN A KÖRNYEZETI SZEMPONTBÓL KÜLÖNÖSEN FONTOS TERÜLETEKET ÉRINTŐEN, AZOK LÉNYEGES SZEMPONTJAI ÉS VALÓSZÍNŰSÍTHETŐ FEJLŐDÉSE, ILLETVE A TERV MEGVALÓSULÁSÁNAK ELMARADÁSA ESETÉN ANNAK VALÓSZÍNŰSÍTHETŐ FEJLŐDÉSE

Jelentősebb változások azonosítása

A sajátos használatok jelentik a terv leglényegesebb részét, ugyanis az itt rögzített területfelhasználások meghatározzák a kerületi építési szabályzatban kijelölt övezeteket és építési övezeteket, melyek keletkeztetnek vagy korlátoznak építési jogot, így a környezeti hatásokra közvetlenül hatnak, szemben a terv elején megfogalmazott stratégiai célokkal.

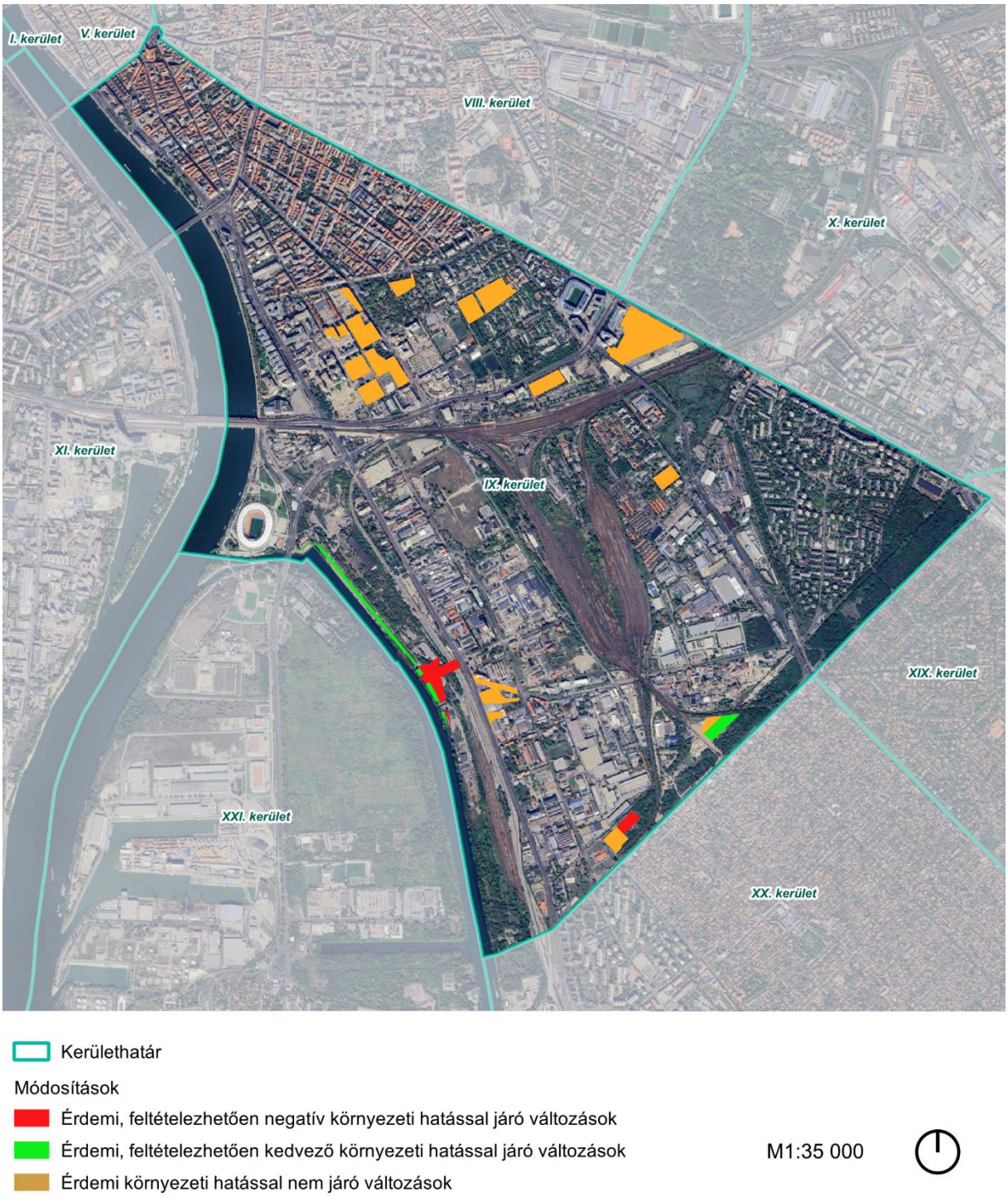
Az új jogszabályi környezetben készülő kerületi fejlesztési tervlap a kerületi szabályozási terv és a fővárosi fejlesztési tervlap (FTT) közötti új tervezési szintet képvisel, ezért a területhasználati változások közvetlen összevetése korábbi kerületi tervdokumentummal nem lehetséges. Ennek megfelelően a környezeti értékelés a korábbi fővárosi településszerkezeti tervhez (TSZT) viszonyítva vizsgálja a kerületi fejlesztési tervlap sajátos területhasználatainak változásait, kiemelve, hogy ezek döntően már a TSZT-t felváltó fővárosi fejlesztési terv (FTT) elfogadásával megvalósultak, amelyhez a kerületi tervlap kötelezően igazodik. Az értékelés a magasabb rendű jogszabályoknak való megfelelést követi le, ugyanakkor külön jelzi és vizsgálja az ettől eltérő kerületi döntéseket, a változásokat pedig aszerint csoportosítja, hogy nem járnak érdemi környezeti hatással, illetve feltételezhetően negatív vagy pozitív környezeti hatással járnak, és ezért részletesebb értékelést igényelnek.

Érdemi, feltételezhetően negatív környezeti hatással járó változások:

- Új RSD híd menti területek
- Új gazdasági terület

Érdemi, feltételezhetően kedvező környezeti hatással járó változások

- Új erdőterület
- RSD menti zöldterületek

2. ábra: Fejlesztési tervlap változásai (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

A környezeti értékelés 6. fejezete részletesen tartalmazza az egyes változások jelenlegi környezeti állapotának főbb jellemzőit, az 5. fejezet pedig átfogó képet ad a kerület környezeti állapotáról.

A területhasználati változásokat magasabb rendű jogszabály lekövetése eredményezte. Az új fejlesztésekhez kapcsolódó változtatások elmaradása esetén a területen meglévő vegetáció, illetve bolygatott, alulhasznosított használat maradna jellemző. Az új zöldterületek és erdőterület kijelölése területén is hasonló helyzet áll fenn, a meg nem valósulás esetén a jelenlegi környezeti állapot állandósulna.

5. A TERV VÁRHATÓ KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

A terv egészének általános értékelése, a tervi elemek, intézkedések összevetése a releváns környezet- és természetvédelmi célokkal

Az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens Unió létrehozása – Az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásra vonatkozó új uniós stratégia (2021)

Az európai zöld megállapodás, az EU fenntartható jövőt célzó növekedési stratégiája azon a felismerésen alapul, hogy a zöld átállás lehetőség, a cselekvés elmulasztása pedig hatalmas költségekkel jár. Megmutatja, hogy a klímasemlegesség melletti elkötelezettségének köszönhetően az EU vezető szerepet tölt be a legrosszabb megelőzése, az EU 2013. évi alkalmazkodási stratégiájára építő ambiciózusabb alkalmazkodási fellépés megcélzásával pedig a jobb felkészülés terén.

A hosszú távú elképzelés az, hogy 2050-ben az EU az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens társadalom lesz, amely teljes mértékben alkalmazkodott az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaihoz. Ez azt jelenti, hogy 2050-re, amikorra az EU szeretné elérni a klímasemlegességet, a Párizsi Megállapodásnak és a javasolt európai klímarendeletnek megfelelően megerősítette alkalmazkodóképességét és minimálisra csökkentette az éghajlati hatásokkal szembeni kiszolgáltatottságát.

Fő célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Intelligensebb alkalmazkodás: az ismeretek gazdagítása és a bizonytalanság kezelése	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. Ehhez a társadalmi rezilienciát is kiemeli. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program.
Az alkalmazkodással kapcsolatos ismeretek határainak kitolása	
Több és jobb, az éghajlattal kapcsolatos kockázatokra és veszteségekre vonatkozó adat	-
A Climate-ADAPT platform mint az alkalmazkodás mértékadó európai platformja	-
Szisztematikusabb alkalmazkodás: A szakpolitika kialakításának támogatása minden szinten és ágazatban	-
Az alkalmazkodási stratégiák és tervek fejlesztése	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja.
A helyi, egyéni és igazságos reziliencia előmozdítása	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet.

Fő célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Az éghajlatváltozással szembeni reziliencia beépítése a nemzeti költségvetési keretekbe	-
A természetalapú alkalmazkodási megoldások támogatása	A jövőkép hangsúlyozza a zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
Gyorsabb alkalmazkodás: az alkalmazkodás felgyorsítása minden területen	-
Az alkalmazkodási megoldások bevezetésének felgyorsítása	-
Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok mérséklése	A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet.
Az éghajlatváltozással szembeni védelmi rés megszüntetése	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet.
Az édesvíz elérhetőségének és fenntarthatóságának biztosítása	A jövőkép alapján a Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik.
Az éghajlatváltozással szembeni rezilienciát célzó nemzetközi fellépés fokozása	-
Az éghajlatváltozással szembeni nemzetközi reziliencia és felkészültség fokozása	-
A nemzetközi finanszírozás növelése az éghajlatváltozással szembeni reziliencia kiépítése érdekében	-
Az alkalmazkodással kapcsolatos globális elkötelezettség és információcsere megerősítése	-

A IX. kerület fejlesztési terve összességében megfelel az uniós alkalmazkodási stratégia célkitűzéseinek, mivel a jövőképben és a hosszú távú célrendszerben hangsúlyosan megjelenik az ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet kialakítása. A zöldhálózatra épülő városszerkezet, a természetalapú megoldások alkalmazása, valamint a Zöld Ferencváros és az Egészséges utcák programok megfelelő keretet biztosítanak az éghajlati kockázatok mérsékléséhez. A területhasználati módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját és alkalmazkodóképességét, ezzel támogatva a helyi reziliencia erősítését.

EU 8. környezetvédelmi cselekvési program

Az unió környezetvédelmi politikáját az 1970-es évek közepe óta meghatározott időszak alatt elérendő és kiemelt célkitűzéseket meghatározó cselekvési programok irányítják. 2013 novemberében fogadta el az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsa a hetedik környezetvédelmi cselekvési programot (*Jólét, bolygónk felélése nélkül*), mely 2020-ig szólt.

A Tanács 2019. október 4-én jóváhagyta a leendő nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programról szóló következtetéseket, amelyben felkérte a Bizottságot, hogy terjesszen elő egy

nagyratörő és célzott programot a 2021–2030-as időszakra vonatkozóan. Az Európai Bizottság 2020. október 14-én benyújtotta a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló európai parlamenti és tanácsi határozatra irányuló javaslatát, melyet 2022. március 29-én az Európai Tanács elfogadott.

A program iránymutatással szolgál az európai környezetvédelmi és éghajlat-politika alakításához és végrehajtásához a 2030-ig tartó időszakban. A javaslat támogatja az Európai Zöld Megállapodás környezetvédelmi és éghajlat-politikai célkitűzéseit. Lehetőséget nyújt az EU egészének, hogy megismételje elkötelezettségét a hetedik környezetvédelmi cselekvési program 2050-es jövőképe iránt: biztosítani akarjuk a jólétet mindenkinek, miközben a bolygó határain belül maradunk.

A nyolcadik cselekvési program célja, hogy felgyorsítsa az átmenetet egy klímasemleges, erőforrás-hatékony és regeneráló gazdaság felé annak alapján, hogy az emberi jólét kulcsa az egészséges ökoszisztémák működése.

Hat kiemelt célkitűzés	Kapcsolódás a tervi elemekkel
az üvegházhatású gázkibocsátás 2030-ra vonatkozó céljának és az éghajlat-semlegesség 2050-ig történő elérése	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A területhasználatok változása során a terv ÜHG kibocsátást növelő, és azt csökkentő változásokat is eszközöl.
az alkalmazkodóképesség növelése, az ellenállóképesség erősítése és az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység csökkentése	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. Ehhez a társadalmi rezilienciát is kiemeli. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében a kerület alkalmazkodóképességét javítják.
előrelépés a regeneratív növekedési modell felé, a gazdasági növekedés elválasztása az erőforrások felhasználásától és a környezet pusztulásától, valamint a körforgásos gazdaságra való áttérés felgyorsítása	A régi jövőképben a gazdaság húzóágazatként jelent meg. A gazdasági fejlődés elsődleges eszköze volt az életminőség javításának. Az új jövőképben a hangsúly nem a növekedésen, hanem a társadalmi támogatottságon és a fenntarthatóságon van. A hosszú távú célok lefektetik: Erősségekre építő, sokszínű gazdaság.
a szennyezésmentességre való törekvés megvalósítása, ideértve a levegőt, a vizet és a talajt is, valamint az európaiak egészségének és jólétének védelme	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A jövőkép alapján a közösségi közlekedés és a fenntartható mobilitás fejlődése, valamint a forgalomcsillapított, gyalogos- és kerékpárosbarát utcák hozzájárulnak az egészséges, emberléptékű városi környezethez. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet, valamint Élhető utcák és terek hálózatának fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja. Összességében a területhasználatokat érintő tervi módosítások a teljes kerületet érintően alapvetően kedvező környezeti hatásokat generálnak.
a biológiai sokféleség védelme, megőrzése és helyreállítása, valamint a természeti tőke (nevezetesen a levegő,	A jövőkép alapján a Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik.

Hat kiemelt célkitűzés	Kapcsolódás a tervi elemekkel
a víz, a talaj és az erdő, az édesvíz, a vizes élőhelyek és a tengeri ökoszisztémák) fejlesztése	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
a termeléssel és a fogyasztással kapcsolatos környezeti és éghajlati nyomás csökkentése (különösen az energia, az ipari fejlesztés, az épületek és az infrastruktúra, a mobilitás és az élelmiszer-ellátás területén)	A jövőkép szerint Ferencváros húsz év távlatában Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő, ugyanakkor élhető és fenntartható kerülete. A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg. A hosszú távú célok lefektetik: Erősségekre építő, sokszínű gazdaság. A terv beépítési intenzitást növelő, és azt csökkentő területhasználati változásokat is eszközöl.

A FVFT célrendszere alapvetően összhangban áll az EU 8. környezetvédelmi cselekvési program céljaival. A klímasemlegesség, az alkalmazkodóképesség növelése, a szennyezések csökkentése, valamint a biológiai sokféleség védelme a terv jövőképében és intézkedéseiben is megjelenik. A területhasználati változások vegyesen tartalmaznak üvegházhatású gázkibocsátást növelő és csökkentő elemeket, ugyanakkor összességében a teljes kerületre vetítve alapvetően kedvező környezeti hatásokat generálnak, és megfelelő keretet adnak a fenntartható átmenethez.

A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia

A stratégia célja, hogy Európa biológiai sokfélesége 2030-ra a helyreállás útján járjon a természet, az emberek és az éghajlat érdekében. A stratégia egy átfogó kötelezettségvállalási és intézkedési keretrendszert hoz létre a biológiai sokféleség csökkenésének alábbi kiváltó okai elleni küzdelem érdekében:

a szárazföldi és a tengeri területhasználat változása;
a biológiai erőforrások túlzott kiaknázása;
az éghajlatváltozás;
a szennyezés; és
az idegenhonos inváziós fajok.

A stratégia támogatja az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás iránt természetalapú megoldások révén tett erőfeszítéseket, amelyekkel a szenet egészséges ökoszisztémákban lehet kiválasztani és tárolni, és amelyek segítenek abban, hogy a természet és a társadalom alkalmazkodjon az éghajlatváltozás elkerülhetetlen hatásaihoz.

Fő célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
A védett területek koherens hálózata	A jövőkép szerint a Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik, miközben a kerület belső kapcsolatai javulnak, a zárványterületek megszűnnek, és a városszerkezet kiegyensúlyozottabbá válik. A közösségi közlekedés és a fenntartható mobilitás fejlődése, valamint a forgalomcsillapított, gyalogos- és kerékpárosbarát utcák hozzájárulnak az egészséges, emberléptékű városi környezethez. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program.
Az átalakító erejű változások előmozdítása	

Fő célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
	A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját. A védett természeti területeket nem érintik kedvezőtlenül a módosítások.
A biológiai sokféleséggel kapcsolatos, nagyratörő globális menetrend	-

A IX. kerület fejlesztési terve alapvetően megfelel az uniós biodiverzitási stratégia céljainak. A zöldinfrastruktúra fejlesztése, a Duna-part és a Ráckevei–Soroksári Duna-ág kiemelt kezelése, valamint a természetalapú megoldások alkalmazása hozzájárul a városi biodiverzitás megőrzéséhez. A területhasználati módosítások összességében javítják a kerület zöldfelületi rendszerét, és nem érintenek kedvezőtlenül védett természeti területeket, így megfelelő keretet biztosítanak a stratégia céljainak érvényesüléséhez.

5. Nemzeti Környezetvédelmi Program és Természetvédelmi Alapterv (2026-ig)

Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét 1997 óta a Nemzeti Környezetvédelmi Programok jelentik. A 27/2015. (VI.17.) OGY határozattal elfogadott 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2020-ban lezárult, emiatt szükségessé vált a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-5) kidolgozása.

Az NKP-5 feladata, hogy az ország környezeti állapotát, a társadalom fejlődési céljait, valamint a nemzetközi együttműködésből és az EU-tagságból adódó kötelezettségeket figyelembe véve meghatározza az ország környezeti céljait és az elérésükhöz szükséges feladatokat és eszközöket. Az NKP-5 szemléletében kiemelkedő hangsúlyt kap a környezetvédelem horizontális – valamennyi ágazatot érintő – jellege és fontos, hogy a környezeti szempontok a társadalmi-gazdasági folyamatok minden részében megfelelően érvényesüljenek.

Az NKP-5 összhangban van az Európai Unió 2030-ig tartó időszakra szóló nyolcadik környezetvédelmi cselekvési programjával és az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával. Az NKP-5 egyúttal a 2021–2027 közötti időszakban rendelkezésre álló környezetügyi célú európai uniós fejlesztési források felhasználásának szakmai megalapozását is szolgálja.

Az Országgyűlés 2022. december 7-én fogadta el az NKP-5-öt.

A program a következő célkitűzéseket fekteti le:

Célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Az emberi egészség és az életminőség környezeti feltételeinek javítása, a környezetterhelés hatásainak csökkentése.	A jövőkép szerint a Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik, miközben a kerület belső kapcsolatai javulnak, a zárványterületek megszűnnek, és a városszerkezet kiegyensúlyozottabbá válik. A közösségi közlekedés és a fenntartható mobilitás fejlődése, valamint a forgalomcsillapított, gyalogos- és kerékpárosbarát utcák hozzájárulnak az egészséges, emberléptékű városi környezethez. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése és Élhető utcák és terek hálózatának fejlesztés és Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program.

Célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
	Összességében a területhasználatokat érintő tervi módosítások a teljes kerületet érintően alapvetően kedvező környezeti hatásokat generálnak.
Természeti értékek és erőforrások védelme, helyreállítása, fenntartható használata.	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját. A védett természeti területeket nem érintik kedvezőtlenül a módosítások.
Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének erősítése.	A jövőkép szerint Ferencváros húsz év távlatában Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő, ugyanakkor élhető és fenntartható kerülete. A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg. A hosszú távú célok lefektetik: Erősségekre építő, sokszínű gazdaság.
A környezetbiztonság javítása.	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja. A tervi módosítások jellemzően nem eredményeznek vegyipari, illetve veszélyes anyagokkal, veszélyes keverékekkel folytatott tevékenységeket, így a kémiai biztonságot sem veszélyeztetik.

A FVFT összhangban áll az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program célkitűzéseivel, mivel integrált módon kezeli az életminőség javítását, a környezetterhelések csökkentését és a természeti erőforrások védelmét. A zöldinfrastruktúra fejlesztése, a klímaadaptív megoldások és az egészséges közterek kialakítása mellett a területhasználati módosítások összességében kedvező környezeti hatásokat eredményeznek, és nem veszélyeztetik a kémiai biztonságot vagy a környezetbiztonságot.

3. Nemzeti Biodiverzitás Stratégia (2030-ig)

A biológiai sokféleség megőrzésének 2030-ig szóló nemzeti stratégiája Magyarország biológiai sokféleségének megőrzésére és fenntartható hasznosítására vonatkozó átfogó stratégia, amelyet a nemzetközi és európai uniós kötelezettségekkel összhangban kell kidolgozni. A hazai stratégia megalkotásával párhuzamosan megtörtént a kunming-montreali világszintű biológiai sokféleség megőrzési keretstratégia kidolgozása, melyet a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 15. konferenciája fogadott el 2022. decemberben, Montrealban. Az Európai Unió már 2020-ban elfogadta a biodiverzitás stratégiáját. A 3. Nemzeti Biodiverzitás Stratégia reflektál az EU 2030-ig szóló biodiverzitás stratégiájában megfogalmazott uniós kötelezettségvállalásokra.

A 3. Nemzeti Biodiverzitás Stratégia kidolgozása során követendő szempont volt, hogy az a nemzeti sajátosságokat figyelembe véve igazodjon az Európai Unió 2030-ig szóló biodiverzitás stratégiájához. Emellett cél, hogy a stratégia kezelje a SWOT-elemzés során feltárt problémákat,

továbbá kellő hangsúllyal érvényesüljenek benne hazánk főbb környezeti, társadalmi és gazdasági, valamint a biológiai sokféleség szempontjából legfontosabb ágazatok sajátosságai. A 3. Nemzeti Biodiverzitás Stratégia a biológiai sokféleség állapotát és helyzetét is elemzi, és a 2030-ra vonatkozó nemzeti jövőképet szem előtt tartva 3 stratégiai területet jelöl ki, amelyeken belül 19 célkitűzés összpontosít a biológiai sokféleség védelmével kapcsolatos hazai problémák kezelésére.

A 3. Nemzeti Biodiverzitási Stratégiát a Kormány 2023. augusztus 8-án hagyta jóvá.

Stratégiai terület / célkitűzés	Kapcsolódás a tervi elemekkel
A biológiai sokféleséget fenyegető veszélyek csökkentése	
A védelemben részesülő területek koherens hálózatának kialakítása, a védett és Natura 2000 területek állapotának javítása és megfelelő természetvédelmi kezelés biztosítása.	A jövőkép alapján a Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját. A védett természeti területeket nem érintik kedvezőtlenül a módosítások.
Leromlott ökoszisztémák helyreállítása, természeti értékeik és szolgáltatás-nyújtó képességük megőrzése és helyreállítása.	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A barnamezős területek fejlesztése hozzájárul az adott terület ökológiai helyreállításához is.
A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása.	A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
A természetes és természetközeli ökoszisztémákat károsító idegenhonos inváziós fajok állományainak visszaszorítása, továbbterjedésük, valamint a potenciális veszélyt jelentő inváziós fajok hazánkba történő bekerülésének és betelepülésének megakadályozása.	A tervben támogatott barnamezős területek fejlesztése közvetetten hozzájárul az idegenhonos inváziós fajok visszaszorításához.
A kereskedelmi célú hasznosítás által veszélyeztetett fajok védelme.	-
A biológiai sokféleséget veszélyeztető szennyezések csökkentése.	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
A géntechnológiával módosított szervezetek (GMO) környezetbe történő kibocsátása nem veszélyezteti a biológiai sokféleséget.	-
A beporzók helyzetének felmérése, állományuk hanyatlásának megállítása és a beporzás, mint ökoszisztéma-szolgáltatás fenntartása és helyreállítása.	-
A klímaváltozás és a biológiai sokféleség megőrzés közötti összefüggések fokozottabb megismerése, az ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenálló képességének javítása, továbbá a biológiai	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program.

Stratégiai terület / célkitűzés	Kapcsolódás a tervi elemekkel
sokféleség megőrzése a klímaváltozás hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése érdekében.	A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
A biológiai sokféleség fenntartható használata és a hasznok megosztása	
A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.	-
A genetikai erőforrások megőrzése, valamint a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és a használatukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásának biztosítása.	-
A meglévő természetes és öreg erdők megőrzése, a biológiai sokféleség szempontjából kiemelkedő értéket képviselő erdőállományok területének bővítése, továbbá a biológiai sokféleség megőrzése és fejlesztése szempontjából kedvező erdőszerkezet kialakítása.	A módosítások kis mértékben érintenek erdőterületeket, ahol beépítések tervezettek, ezáltal kedvezőtlen környezeti hatást eredményeznek. Ezzel párhuzamosan új erdőterületeket is kijelöl a terv, ami kedvező hatást generál. Összességében növekednek a kerület kijelölt erdőterületei.
Fenntartható vad- és halgazdálkodás biztosítása, amely nem veszélyezteti a biológiai sokféleség megújulását.	-
Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztémaszolgáltatások fenntartása érdekében.	A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja.
A zöldinfrastruktúra elemeinek összehangolt fejlesztése, fenntartása és javítása.	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
Az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése, valamint a megőrzésüket és helyreállításukat szolgáló szempontok integrálása az érintett ágazati szakpolitikák döntési folyamataiba az ökoszisztémák szolgáltatásnyújtó-képességének hatékonyabb megőrzése és helyreállítása érdekében.	
A végrehajtást támogató eszközök és megoldások	
A biológiai sokféleség megőrzésével és fenntartható használatával kapcsolatos ismeretek bővítése, a megőrzéssel kapcsolatos tevékenységek tudományos megalapozottságának biztosítása.	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. Ehhez a társadalmi rezilienciát is kiemeli. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program.
A biológiai sokféleség jelentőségével, a hazai természeti értékek megőrzésével kapcsolatos szemlélet formálása, a tudatosság kialakítása és elterjesztése.	
Nemzetközi együttműködés erősítése a biológiai sokféleség megőrzése érdekében.	-

A IX. kerület fejlesztési terve alapvetően megfelel a Nemzeti Biodiverzitás Stratégia célrendszerének. A zöldinfrastruktúra fejlesztése, a barnamezős területek rehabilitációja és a

természetalapú megoldások alkalmazása hozzájárul az ökoszisztémák állapotának javításához és a biodiverzitás megőrzéséhez. Bár egyes területeken az erdőterületek kis mértékű igénybevétele kedvezőtlen hatást jelenthet, ezt ellensúlyozza új erdőterületek kijelölése, így összességében a kerület zöldinfrastruktúra hálózata és ökológiai ellenállóképessége erősödik.

Nemzeti Tájstratégia (2017-2026) (NTS)

Az NTS a hazai tájak megőrzésével kapcsolatos célkitűzéseket fogalmazza meg a 2017-2026-os időszakra. Az NTS egyik alapfeladata a társadalom figyelmének és felelősségérzetének felkeltése annak érdekében, hogy a hazai, illetve a határon átnyúló tájak védelme, kezelése és tervezése céljából az érdekeltek helyi, országos és nemzetközi szinten is együttműködjenek. A stratégia az egyezmény szellemiségének megfelelően a védelemkezelés-tervezés hármas eszközrendszerét alkalmazva határozza meg a célokat és feladatokat.

- Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása
  - Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás kereteinek meghatározása
  - A tájhasználat változásának nyomon követése
  - A táji adottságokon alapuló tájhasznosítás integrálása a döntési mechanizmusokba
  - Komplex tájszemlélet integrálása a kutatásokba
- Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás
  - Kompakt, klímabarát, értékőrző települések
  - Tájba illesztett infrastruktúrák
  - Táji adottságokon alapuló termelési funkciók
  - Táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók
  - Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók
- A tájidentitás növelése
  - Fogékonyság, társadalmi felelősségvállalás növelése
  - A társadalmi részvétel növelése
  - A tájjal kapcsolatos képzés, oktatás fejlesztése

Célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás megalapozása	
Táji adottságokon alapuló tájhasznosítás kereteinek meghatározása	A jövőkép szerint a Duna-part – beleértve a Ráckevei-Soroksári Duna-ágat – élő városi és rekreációs tengellyé válik, miközben a kerület belső kapcsolatai javulnak, a zárványterületek megszűnnek, és a városszerkezet kiegyensúlyozottabbá válik. A közösségi közlekedés és a fenntartható mobilitás fejlődése, valamint a forgalomcsillapított, gyalogos- és kerékpárosbarát utcák hozzájárulnak az egészséges, emberléptékű városi környezethez. A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program, Egészséges utcák programja, és Közösségépítő- és kulturális fejlesztések és kulturális fejlesztések. A területhasználati változások jellemzően a táji adottságokon alapuló tájhasznosítást részesítették előnyben. Számos területen a korábbi elképzelésekhez képest visszalépés történt és beépítésre nem szánt területeket jelölt ki a terv.

Célkitűzések	Kapcsolódás a tervi elemekkel
A tájhasználat változásának nyomon követése	-
A táji adottságokon alapuló tájhasznosítás integrálása a döntési mechanizmusokba	-
Komplex tájszemlélet integrálása a kutatásokba	
Élhető táj – élhető település – bölcs tájhasznosítás	
Kompakt, klímabarát, értékőrző települések	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program, Egészséges utcák programja, és Közösségépítő- és kulturális fejlesztések és kulturális fejlesztések.
Tájba illesztett infrastruktúrák	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése és Élhető utcák és terek hálózatának fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program, Egészséges utcák programja, és Közösségépítő- és kulturális fejlesztések és kulturális fejlesztések. A tervi területhasználati módosítások tájvédelmi szempontból kedvezőtlen, és kedvező változásokat is előidéznek. Összességében tájvédelmi szempontból kedvezőbb területhasználatok jönnek létre.
Táji adottságokon alapuló termelési funkciók	
Táji adottságokon alapuló rekreációs funkciók	
Jobban működő szabályozási és védelmi funkciók	
A tájidentitás növelése	
Fogékonyság, társadalmi felelősségvállalás növelése	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése.
A társadalmi részvétel növelése	A hosszú távú célok lefektetik: Gondoskodó, egészséges, együttműködő helyi társadalom. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Közösségépítő- és kulturális fejlesztések és kulturális fejlesztések.
A tájjal kapcsolatos képzés, oktatás fejlesztése	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése.

A fejlesztési terv összhangban áll a Nemzeti Tájstratégia céljaival, mivel a táji adottságokon alapuló, kompakt és klímabarát településszerkezet kialakítását támogatja. A területhasználati változások több esetben a beépítés mérséklését és a beépítésre nem szánt területek kijelölését eredményezik, ami tájvédelmi szempontból kedvező irány. Bár egyes módosítások kedvezőtlen táji hatásokat is hordoznak, összességében a terv tájvédelmi szempontból kedvezőbb területhasználati struktúrát alakít ki.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia kidolgozása során a közpolitikai cél egy olyan nemzeti éghajlatváltozási stratégia megalkotása volt, amely lefekteti azokat a célkitűzéseket, amelyek megvalósításával az éghajlatváltozás által előidézett hatások hosszútávon kezelhetők.

A dokumentum alapján a nemzetközi erőfeszítésekkel összhangban az országnak mérsékelnie kell az üvegházhatású gázok kibocsátását, továbbá – az ország érdekeit szem előtt tartva – növelni kell a szén-dioxid elnyelő kapacitásokat. Ezek a lépések hozzájárulnak a nemzetközi

klímavédelmi együttműködéshez, amelynek sikeres megvalósítása esetén hosszútávon mérsékelhető az üvegházhatású gázok légköri koncentrációja, amely a globális légköri hőmérséklet további emelkedési ütemének csökkenéséhez vezet. A CO2 kibocsátás csökkentése és az elnyelő képesség növelése mellett a dokumentum szerint szükséges az ország területét érő hatások objektív értékelése is.

Specifikus célok	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Dekarbonizáció (A fosszilis energiahordozók kiváltása; Energiahatékonyság növelése; Term. erőforrások igényeinek mérséklése; Zöldgazdaság-fejlesztés; Erdőtelepítés, CLT; Kutaás, fejlesztés, innováció)	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A területhasználatok változása során a terv ÜHG kibocsátást növelő, és azt csökkentő változásokat is eszközöl.
Sérülékenység vizsgálata (Horiz. integráció az államigazgatásban; Partnerség a médiával; Szemléletformálás az oktatásban; Társ. kampányok a klímatudatosságért; Hálózat-építés az érdekeltekkel)	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program, Egészséges utcák programja, és Közösségépítő- és kulturális fejlesztések és kulturális fejlesztések. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
Alkalmazkodás és felkészülés (Természeti erőforrások megóvása; Sérülékeny térségek alkalmazkodása; Sérülékeny ágazatok alkalmazkodása; Nemzetstratégiai területek alkalmazkodása; Társadalom alkalmazkodása; Kutatás, fejlesztés, innováció)	
Éghajlati partnerség (NATéR kidolgozása, fenntartása; Éghajlatvált. alap- és alkalmazott kutatások; Sérülékenység módszertan, mutatók)	-

A FVFT összességében megfelel a Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia célkitűzéseinek. A dekarbonizációt, az alkalmazkodást és a sérülékenység csökkentését szolgáló elemek – különösen a zöldinfrastruktúra fejlesztése és a klímaadaptív városi környezet kialakítása – egyértelműen megjelennek. A területhasználati módosítások vegyes hatásai ellenére összességében javul a kerület alkalmazkodóképessége és környezeti ellenállóképessége.

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

Magyarország területének mintegy egyötödét erdő borítja, melyek óriási szerepet játszanak a CO_2 megkötésben, így hozzájárulnak az ÜHG-kibocsátás csökkentéshez, de adaptációs funkciót is betöltenek mikro-, mezo- és makroklimatikus hatásaik révén. A Nemzeti Erdőstratégia az ország erdőterületeit érintően megfogalmazza az aktuális feladatokat, kihívásokat és azokra megoldási lehetőségeket vázol fel. Emellett a gazdálkodás és az erdei ökoszisztémák dinamikus folyamatainak összehangolása, valamint az ökoszisztéma-szolgáltatások megvalósítása is a kiemelt feladatai közé tartozik.

Célok	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Az erdők környezeti, gazdasági és szociális szolgáltatásainak hosszú távon való biztosítása többcélú, fenntartható erdőgazdálkodással, az erdők multifunkcionális szerepének egymás közötti megfelelő, területenként különböző arányának kialakítása mellett.	A módosítások kis mértékben érintenek erdőterületeket, ahol beépítések tervezettek, ezáltal kedvezőtlen környezeti hatást eredményeznek. Ezzel párhuzamosan új erdőterületeket is kijelöl a terv, ami kedvező hatást generál. Összességében növekednek a kerület kijelölt erdőterületei.
Energia- és erőforrás-hatékonyság növelése a megújuló energiahasznosítás, a klímaváltozási folyamatok hatásainak csökkentése, megelőzése érdekében. A biomassza alapú megújuló energiahasznosítás döntően térségi szintű szervezése és közösségi alapú fejlesztése.	-
Az erdészeti feltáró hálózat fejlesztésének támogatása, az erdők jobb elérése érdekében, figyelemmel a folyamatos erdőborítás fenntartása melletti kíméletes erdőgazdálkodás, a piacra jutás, az erdők védelme és a lakosság kulturált rekreációjának egyidejű biztosítására.	-
Az erdőgazdálkodás biológiai alapjainak fenntartható módon történő biztosítása, az erdei biodiverzitás célzott védelme és fejlesztése, kiemelten a védett és magas természetességű erdőkben.	-

A módosítások egyes területeken erdőterületek igénybevételével járnak, ami kedvezőtlen hatást eredményez, ugyanakkor új erdőterületek kijelölése is történik. Összességében a kijelölt erdőterületek növekednek, így a terv hosszabb távon hozzájárul az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartásához és a klímaadaptációhoz, így megfelel a terv céljainak.

Budapest Környezetvédelmi Programja 2021-2026

Budapest Főváros 2021-2026 időszakra szóló Környezetvédelmi Programja egy olyan önálló települési környezetvédelmi program, amelyet a Fővárosi Önkormányzat kötelező önkormányzati feladataként Budapest környezetének védelme, állapotának javítása, valamint mindezzel összhangban a fővárosi fejlesztések környezeti szempontú megalapozottságának elősegítése érdekében dolgoz ki, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvényben meghatározott követelményeknek megfelelően.

Célok	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Egészséges, biztonságos környezet biztosítása	
Levegőminőség	A hosszú távú célok lefektetik: Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program.
Alkalmazkodás az éghajlatváltozás helyi hatásaihoz	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében a kerület alkalmazkodóképességét javítják.

Célok	Kapcsolódás a tervi elemekkel
Zajterhelés	A hosszú távú célok lefektetik: Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program.
Talajok	A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program.
Ivóvíz, szennyvíz	A hosszú távú célok lefektetik: Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja.
Árvízügy	-
Iparbiztonság	A hosszú távú célok lefektetik: Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása.
Településtisztaság	A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja.
Természeti tőke védelme, növelése	
Természetvédelem	A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját. A védett természeti területeket nem érintik kedvezőtlenül a módosítások.
Fenntartható erőforrás-gazdálkodás megteremtése	
Klímavédelem és energetika	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Egészséges utcák programja és Zöld Ferencváros program. A területhasználatok változása során a terv ÜHG kibocsátást növelő, és azt csökkentő változásokat is eszközöl.
Hulladékgazdálkodás	-
Csapadékvíz-gazdálkodás	A hosszú távú célok lefektetik: Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet.
Települési zöldinfrastruktúra	A jövőkép hangsúlyozza a klímaadaptív, zöldhálózatra épülő városi környezetet, a javuló környezeti minőséget, az energiahatékonyságot és a karbonsemlegesség felé való elmozdulást. A középtávú célok alapján: Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Zöld Ferencváros program, Egészséges utcák programja, Közösségépítő- és kulturális fejlesztések és kulturális fejlesztések és Egészségvédelmi program. A területhasználatokban eszközölt módosítások összességében javítják a kerület zöldinfrastruktúráját.
Környezetbarát városirányítás, városfejlesztés megvalósítása	
Környezetbarát tervezési módszerek	-
Barnamezős területek	A jövőkép szerint Ferencváros húsz év távlatában Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő, ugyanakkor élhető és fenntartható kerülete. A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg. Az egykori barnamezős és alulhasznosított területeken magas építészeti minőségű, vegyes funkciójú fejlesztések jönnek létre, új otthonokkal, szolgáltatásokkal és jó minőségű munkahelyekkel, erősítve a kerület fővároson belüli szerepét.

Célok	Kapcsolódás a tervi elemekkel
	A hosszú távú célok lefektetik: Megújuló, kiegyensúlyozott településszerkezet Erősségekre építő, sokszínű gazdaság Ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet Élhető lakóterületeket és gazdasági központ szerepet támogató közlekedés A barnamezős területek fejlesztése több ponton is megjelenik a területhasználatok változása során.
Közlekedésügy	A jövőkép szerint a közösségi közlekedés és a fenntartható mobilitás fejlődése, valamint a forgalomcsillapított, gyalogos- és kerékpárosbarát utcák hozzájárulnak az egészséges, emberléptékű városi környezethez. A hosszú távú célok lefektetik: Élhető lakóterületeket és gazdasági központ szerepet támogató közlekedés. A középtávú célok lefektetik: Élhető utcák és terek hálózatának fejlesztése.
Környezettudatosság erősítése	
Környezeti állapotértékelés	-
Szemléletformálás	A középtávú célok lefektetik: Az egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása, és Zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése.
Partnerség, kezdeményezések támogatása	A középtávú célok lefektetik: Kerületi érdekekkel összehangban megvalósuló fejlesztések és felújítások. A cselekvési terv kapcsolódó tervezett intézkedése: Új Ferencváros program.

A IX. kerület fejlesztési terve szoros összhangban áll Budapest Környezetvédelmi Programjával. Többek között a levegőminőség javítása, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a zöldinfrastruktúra fejlesztése és a fenntartható mobilitás előmozdítása egyaránt megjelenik a terv célrendszerében. A területhasználati módosítások összességében javítják a kerület alkalmazkodóképességét és zöldfelületi rendszerét, ezzel támogatva a fővárosi környezetvédelmi célok helyi szintű megvalósulását.

A terv részletes értékelése, a tervben foglaltak megvalósulása esetén a környezeti következmények feltárása, értékelése

A terv egésze szempontjából meghatározó környezeti állapotjellemzők bemutatása

A fejlesztési terv Megalapozó munkarésze is részletezi a releváns környezetállapot jellemzőket, melyeket elsősorban a következő fejezetek tartalmaznak:

Helyzetelemzés

- Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata
- Környezeti és földtani állapot jellemzői
- A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat
- Közlekedés
- Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás
- Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

Helyzetértékelő munkarész

- Településszerkezet, épített környezet
- Humán szolgáltatások, társadalom
- Gazdaság, gazdálkodás
- Közlekedés
- Közművesítés
- Táji-természeti adottságok, zöldfelületi rendszer
- Környezetvédelem

A fentiek részeletesen jelen környezeti értékelés készítése során nem kerülnek ismétlésre, azonban néhány fontosabb környezeti konfliktus, állapotjellemző kiemelésre kerül az alábbiakban.

Ferencváros területén országos vagy fővárosi jelentőségű **védett természeti terület és természeti emlék** nem található, ugyanakkor a kerület kiemelkedő természeti értéke a Ráckevei (Soroksári-) Duna-ág. A Duna-ág medre és partja Natura 2000 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület (jellemző élőhelytípusai a természetes eutróf és disztróf tavak, tőzegmohás lápok és ingólápok, mészkedvelő üde láp- és sásrétek, keményfás ligeterdők), valamint az országos ökológiai hálózat ökológiai folyosójának része. A terület célja a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi állapotának megőrzése és helyreállítása.

A Ráckevei Duna-ág Natura 2000 különleges természetmegőrzési terület kiemelkedő természeti értékeket őriz a Duna egyik legváltozatosabb mellékágában. A terület fontos élőhelye számos védett halfajnak, vízimadárnak és ritka növénynek, különösen a nádasoknak és mocsári élőhelyeknek. Jelentős szerepet játszik a biológiai sokféleség megőrzésében, miközben természetközeli környezetet biztosít a kerületi lakosok számára, így biztosítva a rekreációs lehetőségeket. A terület kijelölése alapjául szolgáló fajok (forrás: https://natura.2000.hu/hu/teruletek/hudi20042):

Név	Tudományos név	Állománynagyság (min-max)				Terület jelentősége a fajvédelem szempontjából
		állandó	szaporodó / fészkelő	telelő	átvonuló / gyülekező	
Vöröshasú unka	*Bombina bombina*		15000 - 15000			C
Dunai tarajosgőte	*Triturus dobrogicus*		-			D
Mocsári teknős	*Emys orbicularis*		100 - 150			C
Szivárványos ökle	*Rhodeus sericeus amarus*		1000 - 1500			C
Réti csík	*Misgurnus fossilis*		500 - 1000			C
Balin	*Aspius aspius*		1000 - 1000			C
Lápi póc	*Umbra krameri*		100 - 200			C
Skarlátbogár	*Cucujus cinnaberinus*		-			C
Közönséges denevér	*Myotis myotis*		70 - 70			C

Név	Tudományos név	Állománynagyság (min-max)				Terület jelentősége a fajvédelem szempontjából
		állandó	szaporodó / fészkelő	telelő	átvonuló / gyülekező	
Közönséges vidra	*Lutra lutra*		6 - 6			C
Lápi hagymaburok	*Liparis loeselii*		1000 - 2000			B

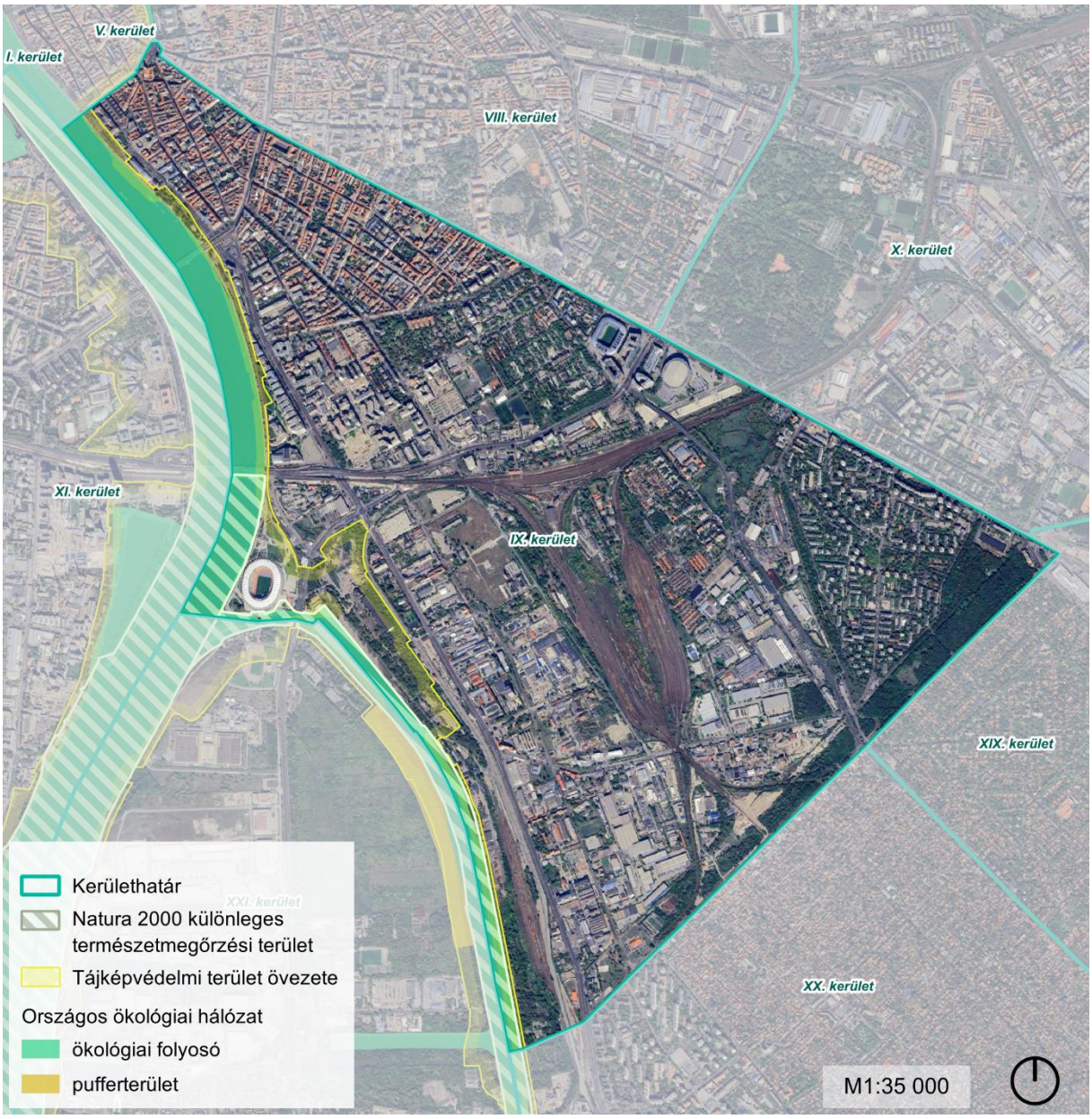
Az országos állományhoz viszonyított arány: A: 100% >= p > 15%, B: 15% >= p > 2%, C: 2% >= p > 0%, D: nem jelentős, előfordul

A kijelölést szolgáló élőhelyek (forrás: *https://natura.2000.hu/hu/teruletek/hudi20042*):

Élőhely kódja	Élőhely neve	Kiterjedés (ha)	Borítás (%)
91F0	keményfás ligeterdők	147.73	5
7140	tőzegmohás lápok és forráslápok	0.32	0.01
3150	természetes jellegű eutróf tavak és hínárnövényzetük	35.77	
3160	láptavak és hínárnövényzetük	0.22	5
91E0	éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	73.72	
6440	ártéri mocsárrétek	36.71	
7230	mészkedvelő üde láp- és sásrétek	26.46	

A kerületi partszakaszt a korábbi ipari hasznosítás miatt jellemzően kiépített betonpart határolja, a természetes növényzet nagyrészt visszaszorult, jelentősebb nádas csak déli irányban maradt fenn. A meglévő nádszegélyek megőrzése a vízminőség védelme és az egész évben jelentős vízimadár-élőhely fenntartása szempontjából fontos.

A Duna és a Ráckevei (Soroksári-) Duna-ág menti területek továbbá a Trtv. által meghatározott tájképvédelmi terület övezetébe tartoznak, amely a természeti adottságok és az emberi tevékenység kölcsönhatásából kialakult, esztétikai értékei miatt megőrzésre érdemes tájrészletek védelmét szolgálja.

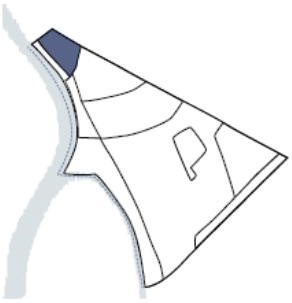
3. ábra: A IX. kerület védett táji, természeti értékei

Ferencváros jelentős részben beépített, azonban változatos **települési táj** jellemzi. A kerület tájképi karakterét meghatározzák a sűrű beépítettségű belvárosias területek, az összefüggő zöldfelületekkel rendelkező szellősebb beépítésű területek, zöldfelületekben gazdag lakótelep és intézmények, a Duna menti összefüggő zöldhálózat, gazdasági és vasúti területek, valamint felhagyott barnamezős területek.

A kerület túlnyomórészt sűrűn beépített, nagyvárosias lakóterületekből áll, zártsorú, magas intenzitású városi szövettel. A délkeleti részen nagy kiterjedésű lakótelepek találhatók, míg a középső és déli övezeteket gazdasági területek és kötöttpályás közlekedési létesítmények jellemzik. A kerületben a zöldterületek szórványosan jelennek meg, városi terek, közterületi zöldfelületek, fasorok és zöldsávok formájában, amelyek fontos szerkezeti és ökológiai kapcsolatokat biztosítanak. Nyugaton a Duna és a Ráckevei (Soroksári) Duna-ág, délen és délkeleten erdőterületek határolják a kerületet, a lakótelepi övezetek zöldfelületi ellátottsága pedig kedvezőbb a belső, sűrűbben beépített területeknél.

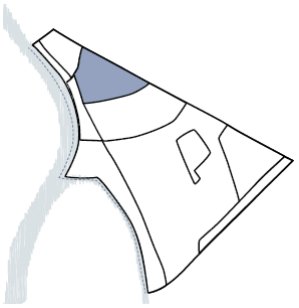
A Megalapozó vizsgálat alapján az egyes településrészek karakterének bemutatása kiegészítve a táji jellegzetességekkel:

01. Történeti belváros

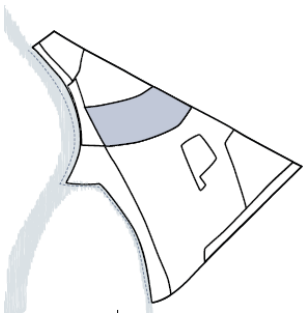
Eklektikus és szecessziós épületekből álló legkorábban beépült városrész, ahol az épületállomány jelentős része védelem alatt áll. A kerületrészben számos országos, fővárosi és kerületi jelentőségű középület található. Az épületek többsége belső udvaros 4-5 szint magas bérház, változatos méretű lakásállománnyal, ahol a lakó funkció mellett irodák, illetve rövidtávú szállást kínáló használat is jelentkezik. A sűrű beépítés csak szórványosan teszi lehetővé a zöldfelületek kialakítását, tájképét egyértelműen a sűrű, belvárosi karakter dominálja.

02. Történeti külváros

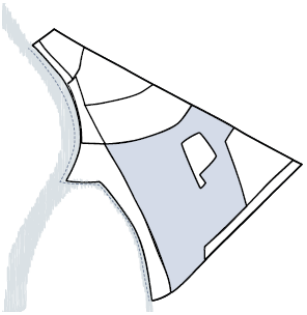
A kerület külső történeti része, amely az 1920–30-as évekig folyamatosan épült ki. Utcahálózata az 1838-as árvíz utáni újjáépítés során alakult ki, mozaikos beépítéssel és vegyes (lakó- és kisüzemi) területhasználattal. Az 1990-es évektől átfogó városrehabilitáció zajlott: tömbbelsők megnyitása, zöldterületek kialakítása, utcák szélesítése és fásítása valósult meg. Az épületállomány nagyrészt megújult, az új házak a zártsorú beépítéshez illeszkednek. A terület elsősorban lakófunkciójú, a szolgáltató és vendéglátó egységek főként a Tompa utca és a Ferenc tér környékén koncentrálódnak. A történeti belvároshoz képest nagyobb zöldfelületi intenzitás jellemzi a területet, de a tájképet még mindig a sűrű, belvárosi karakter dominálja.

03. Átalakuló terület – Belső (városias vegyes karakter)

A történeti városrészek és az ipari/gazdasági területek közé ékelődő vegyes karakterű terület. Számos jelentősebb, nagyobb helyigényű funkció (sport, közigazgatás, kultúra, egészségügy) mellett a Duna-partra szervezett világszínvonalú, korszerű malomépületek, a marha közvágóhíd egykori területén elmúlt évtizedben történt átalakulás heterogén beépítési karaktert kölcsönöz a területnek. A sokféle funkció és eltérő léptékű beépítések karaktere nem egységes. Jelentősebb zöldfelületi intézmények találhatóak (pl.: Szent László Kórház), így a tájképet egy lazább beépítés dominálja, de a települési táj meghatározó.

04. Átalakuló terület – Külső (távlatban átalakuló barnamezős iparterületek)

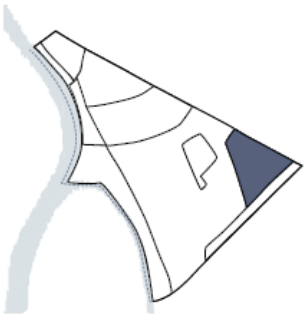
A karakterterületre a jelenleg is működő és már felhagyott ipari és üzemi területhasználat jellemző, így az ipar tájkarakter dominál, szórványosan elhelyezkedő zöldfelületekkel. A jelentős kiterjedésű építészeti értéket is képviselő barnamezős területek mellett, a még termelőüzemek ki tudják használni a vasút közelségét, logisztikai és termelő célokat szolgálnak, és jellemzően könnyűszerkezetes csarnoképületekből állnak.

05. Történeti lakótelepek

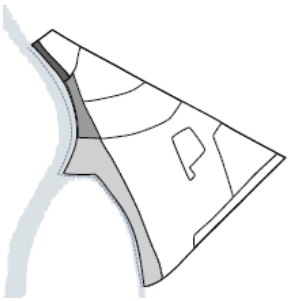
Két, egymáshoz közel elhelyezkedő történeti telepszerű beépítés található a kerületben: a MÁV-telep és az Aszódi úti telep, melyek közvetlenül a vasúti területek mellett található. Zöldfelületi intenzitása magasabb a belvárosi részekhez képest, de a tájkaraktert a nagyvárosias beépítés jellemzi.

06. Modern lakótelepek

A József Attila-lakótelep tervezése 1952-ben, az építés 1957-ben kezdődött. Mester Árpád beépítési terve az akkori szemlélet szerint újítónak számított. Négyzethálós utak helyett íves, egymással nem derékszögben találkozó utcákat, hatalmas zöldfelületeket és azon belül is kisebb egységekre tagolt épületcsoportokat képzelt el. Jó tömegközlekedési és közúti kapcsolattal, értékes zöldfelülettel rendelkezik. A laza beépítés, a nagy kiterjedésű, beállt fás növényállomány meghatározza a tájképet.

07.-09. Duna-part (Belső/Középső/Külső)

Budapest, ezen belül Ferencváros tájképének meghatározó eleme a Duna, amely a kerület mentén három jól elkülöníthető szakaszra tagolható: a sűrűn beépített nagyvárosi belső partszakaszra, a Millennium-negyedhez kapcsolódó átmeneti területre, valamint a természetközeli jellegű, javarészt beépítetlen Ráckevei (Soroksári)-Duna ágra. A Duna domináns tájképi elemként határozza meg a terület arculatát.

10. Kiserdő

A József Attila-lakótelep és a Ferencvárosi Rendezőpályaudvar torkolatában elhelyezkedő összefüggő terület, amely jelentős városökológiai szereppel bír. Kis területet jelent a kerületben, de az erdős területek dominálják a tájképet.

Ferencváros legjelentősebb közkertjei, közparkjai, melyek táji értékként jelennek meg:

- Markusovszky-tér
- Nehru part
- Bajor Gizi park
- Ferenc tér
- Tinódi park
- Kerekerdő park
- Haller Park
- Nagyvárad tér
- Kutyafuttató
- (Soroksári út – Vágóhíd u.)
- Madaras József tér
- Nemzeti Atlétikai Központ Stadion, Stadionpark környezete
- Nyúldomb
- Nagyjátszótér-Csigapark
- Bakáts tér
- Tűzliliom park
- Salkaházi Sára Park

A Megalapozó vizsgálat 1.12.3. Zöldfelületi rendszer vizsgálata c. fejezete részletesen ismerteti a zöldinfrastruktúra-hálózat értékes elemeit.

A zöldfelületek állapota változó: egyes helyeken elhanyagoltak, máshol viszont jó állapotúak és felújítottak. A közutak mentén lévő zöldsávok, fasorok szintén meghatározó elemei Ferencváros zöldfelületi rendszerének. A Duna és RSD parti sávja, valamint a Kiserdő kerületközi zöldfelületi (ökológiai) kapcsolatot képeznek Ferencváros és a szomszédos kerületek között. A zöldfelületi rendszer részeként megemlítendők a jelentős zöldfelülettel rendelkező lakóterületek (pl. József Attila lakótelep) és intézmények (kórházkertek) is.

A közcélú zöldterületek aránya a budapesti átlag alatt van. Az egy főre jutó zöldfelület 5 m^2, amely jócskán elmarad a nemzetközi szakmai ajánlások által javasolt 9 m^2/fő célértéktől. Ferencváros zöldfelületei könnyen elérhetők a lakosság számára, ugyanis a lakott területek túlnyomó többségéből 15 percen belül elérhető valamilyen közösségi használatú zöldfelület. Egyedül Külső-Ferencvárosban, különösen a barnamezős területek közelében elhelyezkedő lakóövezetekben alacsony a zöldfelületek aránya és kevés a rekreációra alkalmas helyszín.

Ferencváros területének 7,2%-a tartozik zöldterület vagy erdőterület övezetbe. Ebből 3,5% a zöldterületek, 3,7% pedig az erdőterületek aránya, amely utóbbi az elhelyezkedésből és a sűrű beépítettségből adódóan alacsonynak számít a fővárosi átlaghoz képest.

Több üzemtervezett erdő is található a kerületben, amelyek közül jelentősebbek a délkeleti határ mentén elhelyezkedő Kiserdő, valamint az Epreserdő utca és a villamospálya közötti szakasz. Ezek közül az állami tulajdonban lévő területek a Pilisi Parkerdő Zrt. kezelésében vannak. Az állomány meghatározó fafaja az invazív fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), de a lakossági és erdőgazdálkodói beavatkozásoknak köszönhetően megjelentek bennük őshonos fajok is, például tölgy (*Quercus sp*.) és kőris (*Fraxinus sp*.). A Pilisi Parkerdő Zrt. az elmúlt években egyre nagyobb hangsúlyt fektet a közjóléti funkciók fejlesztésére, valamint arra, hogy az erdők hozzájáruljanak a városi lakosság jóllétéhez. Az állami erdőkben, ahol a fafajszerkezet lehetővé teszi, cél a vágásos

üzemmódtól való eltávolodás. Ezzel szemben a közösségi és magántulajdonú erdők többsége – fafajösszetételük és gazdálkodási helyzetük miatt – egyelőre nem alkalmas az üzemmódváltásra.

4. ábra: Üzemtervezett erdőterületek

Ferencváros felszíni formáit és **talajviszonyait** jelentős mértékben alakította az emberi tevékenység, talajainak városi jellege ma már domináns. Ezen kívül nagy kiterjedésű potenciálisan szennyezett területek alakultak ki (372,6 ha) a Soroksári út és Külső Mester utca közötti egykori gazdasági övezetben. A kerületben jelentős talaj- és talajvíz-szennyezettség nem ismert. A korábban fokozott környezetterhelést jelentő Illatos úti Budapesti Vegyiművek Zrt. telephelyén kármentesítési munkálatokat végeztek, a közelmúltban megállapodás is történt a vegyianyagok eltávolítását illetően. A Ferencvárosi rendező-pályaudvar környezetében a beavatkozás csak részben volt eredményes.

Ferencváros legmeghatározóbb természeti eleme a Duna, valamint a RSD. A RSD vízszintje állandósított, a vízfolyás kis sebessége miatt gyakorlatilag állóvíznek tekinthető. A környezetvédelmi felügyelőség rendszeres mérései alapján **vízminősége** nem éri el a kívánatos szintet, fürdésre alkalmatlan. A Duna és a RSD állapotának javítása érdekében széleskörű revitalizációs beruházás tervezett, amely részben megvalósulás alatt áll. A kerületben egyedüli

vízfolyásként az Illatos-árok említhető, amely erősen változó vízhozamú csatornaként szolgál és a környező lakó- és ipari területekről származó csapadékvíz elvezetésére szolgál.

A kerületben budapesti viszonylatban nem található jelentős helyhez kötött **légszennyező forrás**. Összesen 20 db jelentős CO_2-kibocsátó intézmény, valamint 2 db E-PRTR jelentés köteles légszennyező anyagot kibocsátó telephely (Cf Pharma Kft., Vinyl Vegyipari Gyártó és Forgalmazó Kft.) található. Ferencváros levegőminősége a természeti adottságok és a beépítettség mértéke alapján a kritikusan szennyezett és az enyhén szennyezett kategóriák között változik. A légszennyezés döntően a közlekedésből származik, azonban a szennyezettség szintje éves szinten ritkán haladja meg az egészségügyi határértékeket. A kerületrészek között jelentős különbségek figyelhetők meg a levegőminőség szempontjából a beépítettség sűrűsége és a zöldfelületek eltérő aránya miatt. Ferencvárosban – a teljes fővároshoz hasonlóan - a mérési eredmények alapján az esetenként megnövekvő „szálló por" ($PM_{2,5}$ és PM_{10} aeroszol), a nitrogén-oxidok (NO_x) és a talajközeli ózon koncentráció jelent levegőminőségi problémát.

A kerület **zajviszonyait** a környező utak gépjárműforgalmából adódó terhelés határozza meg, valamint középső és dél keleti szélén a vasúti zajterhelés is meghatározó. Elsősorban a közúti átmenő forgalmat lebonyolító főútvonalak – Könyves Kálmán körút, Üllői út, Soroksári út – mentén, illetve a Déli körvasút és az abból leágazó 150. sz. Budapest- Kelebia vasútvonal mentén jelent zavaró hatást a lakosság számára. Üzemi zajterhelés, valamint légi közlekedésből eredő zajterhelés minimálisan - határértéket nem túl lépve - érinti a kerületet. Szabadidős tevékenységből eredő zajpanasz az utóbbi években ritka, ugyanis 2022-ben zajvédelmi fejlesztések történtek a legjelentősebb zajkibocsátó létesítményben (Budapest Park).

A kerületben a rendszeres **hulladékszállítást** a fővárosi közszolgáltató végzi, és az utóbbi időszakban jelentős előrelépések történtek a szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése terén. A házhoz menő elkülönített hulladékgyűjtő rendszer a kerület nagy részében már kiépült. Emellett a lakosság számára elérhető egy szelektív hulladékgyűjtő udvar is az Ecseri út 9. szám alatt. A kerületben több olyan üzem működik, amely veszélyes hulladékot termel, például a Vinyl Vegyipari Kft., a CF Pharma Kft. és a SONEAS Vegyipari Kft. Emellett olyan vállalkozás is jelen van, amely kifejezetten veszélyes hulladék gyűjtésével, előkezelésével vagy ártalmatlanításával foglalkozik. Környezeti probléma a környezettudatos magatartás hiányából fakad: a szelektív gyűjtőszigetek környékén és a külterületeken elhagyott hulladék található.

A kiegyenlített **klimatikus viszonyok** elsősorban a József Attila-lakótelepen és a kórházi övezetben figyelhetők meg. A városi hősziget jelensége leginkább a Belső-Ferencvárosban, a Vágóhíd környékén, a stadionok térségében, valamint a Gyáli út és Gubacsi út mentén jelent problémát. Ezeken a területeken gyakori a burkolatok felmelegedése, a hirtelen lezúduló csapadék, illetve a hőcsapda kialakulása. A hosszú távú megfigyelések alapján a kerületben 2050-re várhatóan 0,8–1,5 °C közötti átlaghőmérséklet-emelkedésre lehet számítani. A jövőben hosszabb száraz időszakok megjelenése várható tavasszal és ősszel, emellett a Duna vízjárása egyre szélsőségesebbé válhat, miközben az intenzív csapadékesemények gyakorisága is növekedhet.

A Megalapozó vizsgálat részeletesen elemzi az **épített környezetet és az építészeti örökséget**, és térképesen bemutatja azokat. Összefoglalóan megállapítható, hogy Ferencváros épített környezete rendkívül sokrétegű, a történeti városszövet, az iparosodás kori épületek, a modernista lakótelepek és a kortárs fejlesztések együtteséből áll. A kerület arculatát meghatározzák a 18–19. századi zártsorú lakóházak, az ipari örökség csarnokai, valamint a 20. század modernista lakóépületei és lakótelepei, amelyek eltérő társadalmi és várostörténeti

korszakokat tükröznek. Az 1838-as árvíz, a világháborúk és az iparosodás jelentős hatással voltak a beépítésre, míg az 1990-es évektől a városrehabilitáció javította a lakhatási minőséget és a közterületek szerepét. A kerületben számos fővárosi és kerületi védelem alatt álló épület, műemléki terület és régészeti lelőhely található, ugyanakkor több értékes, de még nem védett épület is fennmaradt. A legfőbb kihívás az örökségvédelem és a kortárs városfejlesztés közötti egyensúly megteremtése, hogy a történeti rétegek megőrzése mellett Ferencváros élhető és megújuló városi környezet maradjon.

A kerületben található (Méptv. 16.§ 82. pontja és a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 10. mellékletének 14-16. pontjai alapján) műemlék, műemléki területek és műemléki környezet:

Srsz.	Műemlék neve	Hrsz	Cím
1	épület	37082/1, 37082/2	Budapest 9. kerület, Lónyay utca 29.
2	Ferencvárosi plébániatemplom	36910	Budapest 9. kerület, Bakáts tér
3	Fővámház (Budapesti Corvinus Egyetem)	37058	Budapest 9. kerület, Fővám tér 7-9., Sóház utca 1-9.
4	József Attila szülőháza	37730	Budapest 9. kerület, Gát utca 3.
5	Sarokház	37033	Budapest 9. kerület, Gönczy Pál utca 1-3., Lónyay utca 7.
6	Református templom	37015	Budapest 9. kerület, Kálvin János tér 7.
7	Ház	37014	Budapest 9. kerület, Kálvin János tér 8., Török Pál utca 4.
8	Két Oroszlán fogadó	37013	Budapest 9. kerület, Kálvin János tér 9., Ráday utca 1-3., Török Pál utca 6.
9	Ház	36934	Budapest 9. kerület, Lónyay utca 60., Ráday utca 61.
10	Sarokház	37008/2	Budapest 9. kerület, Ráday utca 11-13., Erkel Ferenc utca 14.
11	Sarokház	36825	Budapest 9. kerület, Ráday utca 18., Erkel Ferenc utca 15.
12	Ház	36914	Budapest 9. kerület, Ráday utca 36., Knézich Jenő utca 5-7.
13	Ház	36812	Budapest 9. kerület, Üllői út 7.
14	Sarokház	36835	Budapest 9. kerület, Üllői út 17-19., Erkel Ferenc utca 19.
15	Ház	36837	Budapest 9. kerület, Üllői út 23.
16	Iparművészeti Múzeum	36862	Budapest 9. kerület, Üllői út 33-37., Hőgyes Endre utca 10-12., Kinizsi Pál utca 31.
17	Mária Terézia Laktanya	37104	Budapest 9. kerület, Üllői út 45 -51.
18	Központi Vásárcsarnok	37056	Budapest 9. kerület, IX. kerület Vámház körút 1-3., Csarnok tér 1., Pipa utca 1., Sóház utca 2.
19	Duna alatti járható kábelalagút	Budapest 11 4073/1, 4073/4, 4074/1, 4074/2 Budapest 9 38086/254, 38086/255	Budapest. kerület, XI. kerület Dunapart (Kopaszi gát)
20	Lakóház	36973	Budapest 9. kerület, Lónyay utca 26.
21	Schön Rezső bérháza	36932	Budapest 9. kerület, Boráros tér 3.
22	Brauch hentesüzlet és húsüzem	37861	Budapest 9. kerület, Mester utca 29.

Srsz.	Műemlék neve	Hrsz	Cím
23	Dlauchy Károly bérháza	37020	Budapest 9. kerület, Vámház körút 15.
24	lakóház	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
25	raktárak	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
26	siló	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
27	Malomüzem	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
28	Lépcsőtornyok	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
29	Gépház	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
30	Kazánház	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
31	V. Raktár	38000/3	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
32	Rizsraktár	38000/1	Budapest 9. kerület, Soroksári út 48., 50-52., 54. szám, Tóth Kálmán u. 9-13., Vágóhíd u. 8.
33	irodaépület	38086/270, 38086/271	Budapest 9. kerület, Hídépítő u. - Helyi kikötő út
34	zászlótartó építmények	38086/270, 38086/271	Budapest 9. kerület, Hídépítő u. - Helyi kikötő út
35	csarnoképület és hozzá tartozó rámpa	38086/270, 38086/271	Budapest 9. kerület, Hídépítő u. - Helyi kikötő út
36	kikötő bejárati pillérei	38086/270, 38086/271	Budapest 9. kerület, Hídépítő u. - Helyi kikötő út
37	Pesti végakna	38086/254, 38086/255	Budapest. kerület, IX. ker., Laczkovich u. végén, a Csepeli HÉV és a Főv. Csat. Művek telepe között
38	Újabb kocsiszín	38276	Budapest 9. kerület, Könyves Kálmán krt. 7.
39	Régebbi kocsiszín	38276	Budapest 9. kerület, Könyves Kálmán körút 7.
40	kocsimesteri pavilon	38276	Budapest 9. kerület, Könyves Kálmán körút 7.
41	Áramátalakító	38276	Budapest 9. kerület, Könyves Kálmán körút 7.
42	Műhelyépület, irodaszárny	38276	Budapest 9. kerület, Könyves Kálmán körút 7.
43	Műhelysor	38276	Budapest 9. kerület, Könyves Kálmán körút 7.
44	Magyar Királyi Központi Zálogház	36971	Budapest 9. kerület, Lónyay u. 30-32., Kinizsi u. 12.
45	Sertésvásárcsarnok	38113/43	Budapest 9. kerület, Gubacsi út 6/a.

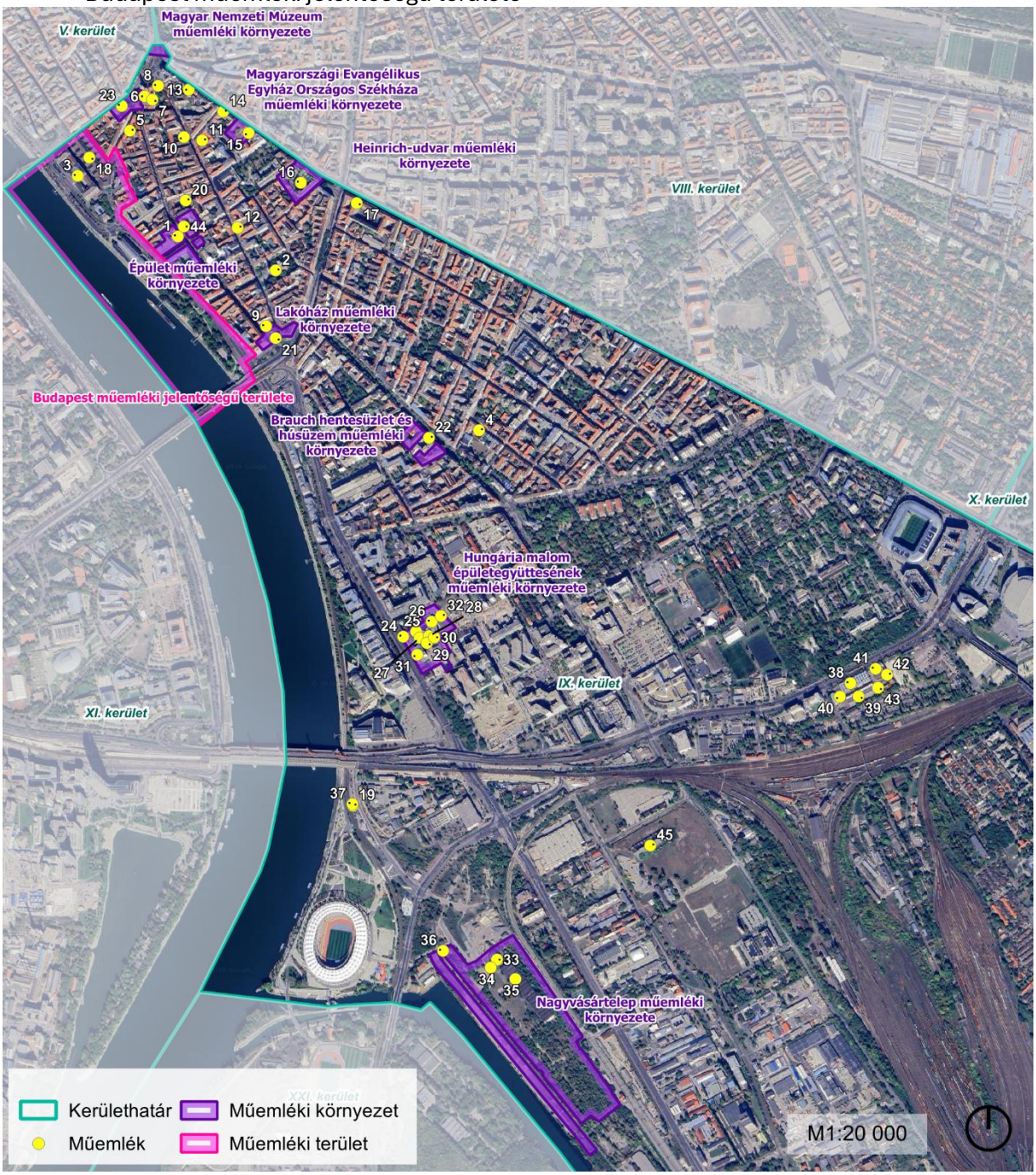
(adatok forrása: Lechner Tudásközpont)

Műemléki környezet:

- Brauch hentesüzlet és húsüzem műemléki környezete
- Dlauchy-ház műemléki környezete
- Épület műemléki környezete
- Heinrich-udvar műemléki környezete
- Hungária malom épületegyüttesének műemléki környezete
- Lakóház műemléki környezete
- Magyar Nemzeti Múzeum műemléki környezete
- Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Székháza műemléki környezete
- Nagyvásártelep műemléki környezete

Műemléki terület:

- Budapest műemléki jelentőségű területe

5. ábra: A kerületben található műemlékek, műemléki környezet és műemléki terület (adatok forrása: Lechner Tudásközpont)

419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 10. mellékletének 10-13., valamint 17-22. pontjai szerint nyilvántartott elemek *(adatok forrása: Lechner Tudásközpont, történelmi emlékhely esetén: Nemzeti Örökség Intézete Fejlesztési és Üzemeltetési Igazgatóság)*:

Világörökségi helyszín és védőövezete:

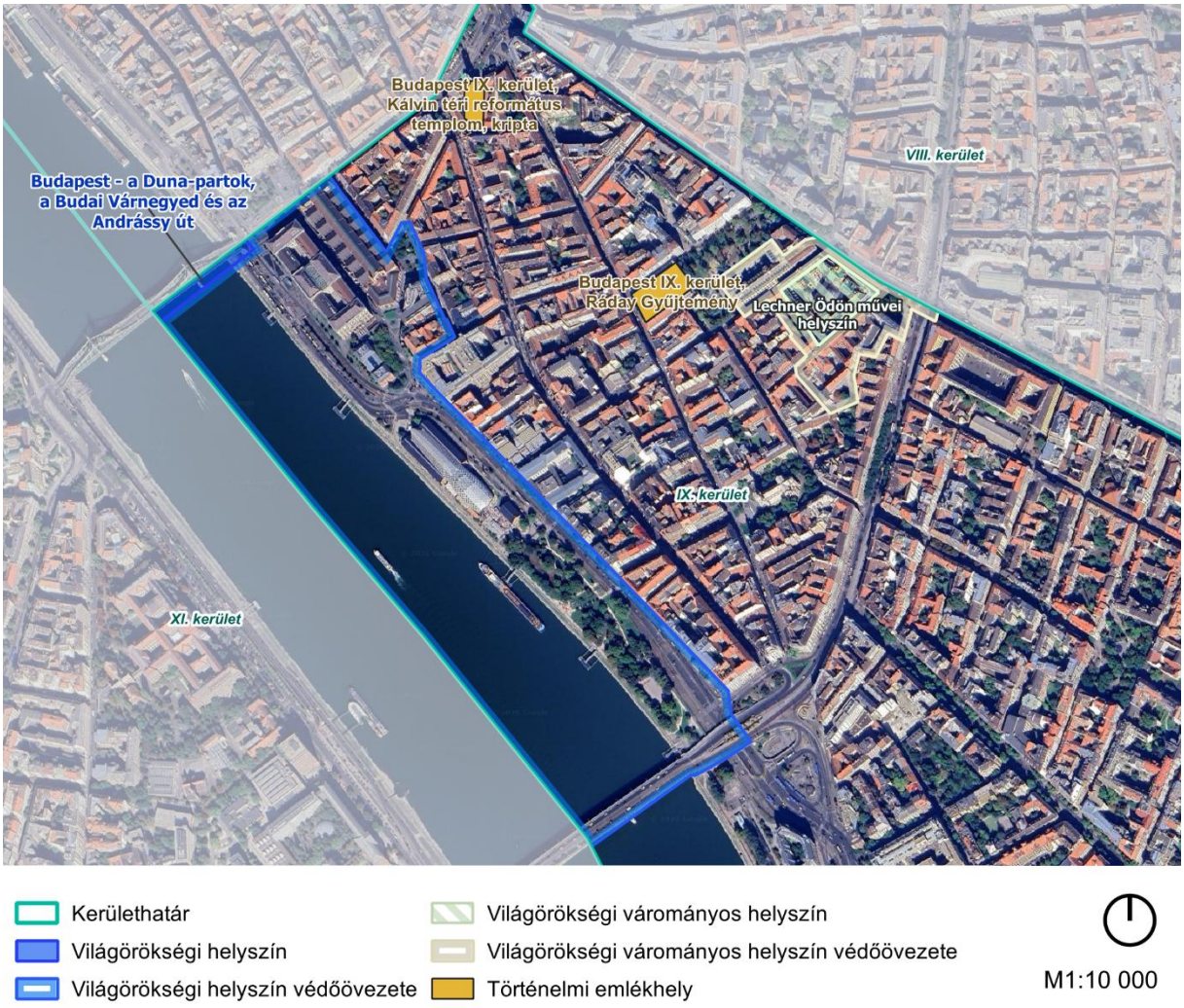
- Budapest - a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrássy út

Világörökségi várományos helyszín és védőövezete:

- Lechner Ödön művei helyszín

Történelmi emlékhelyek:

- Budapest IX. kerület, Kálvin téri református templom, kripta (Budapest, Kálvin tér 7., 37015 hrsz)
- Budapest IX. kerület, Ráday Gyűjtemény (Budapest, Ráday u. 28., 36840/1 hrsz.)

6. ábra: Világörökségi helyszín és védőövezete, világörökségi várományos helyszín és védőövezete, és történelmi emlékhelyek (adatok forrása: Lechner Tudásközpont, történelmi emlékhely esetén: Nemzeti Örökség Intézete Fejlesztési és Üzemeltetési Igazgatóság)

A Méptv. 16.§ 58. pontja szerinti helyi emléknek minősülő, fővárosi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei:

Védett épületegyüttesek

Srsz.	Típus	Hrsz
1	Épületegyüttes	37025,37024,37023,37022

Srsz.	Típus	Hrsz
2	Épületegyüttes	37907,37906,37905,37904/2,37903,37556,37555,37554,37553,37552,37550,37538,37537,37536,37535,37534,37533,37532,37106,37105,36898,36897,36896,36895,36894,36893,36892,36891,36890,36887,36886,36885,36884,36883,36882,36881,36880,36879,36878,36877,36864/2
3	Épületegyüttes	36947,36940,36904,36905,36906,36907,36908,36909,36888,36873,36912,36911/2,36928

(adatok forrása: Fővárosi Önkormányzat)

Védett épületek

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
1	eredetileg Hangya-irodaház	37101/1	IX. kerület, Közraktár utca 30-32.
2	egykori Közvágóhíd	38021/37	IX. kerület, Máriássy utca 2, Soroksári út 58, Vágóhíd utca 1-3
3	áramátalakító	37883/1	IX. kerület, Vaskapu utca 2
4	lakóépület	37901	IX. kerület, Angyal utca 11, Mester utca 3
5	lakóépület	36995	IX. kerület, Erkel utca 11
6	lakóépület	36858	IX. kerület, Hőgyes Endre utca 2, Knézits utca 8
7	lakóépület	36964	IX. kerület, Kinizsi utca 15
8	lakóépület	37910/8	9. Gabona utca 2.,9. Liliom utca 1/c
9	lakóépület	37011	IX. kerület, Ráday utca 5, Török Pál utca 3
10	egykori Stühmer csokoládégyár	37985	IX. kerület, Vágóhíd utca 20-28
11	lakóépület	37095/16	IX. kerület, Gálya utca 8, Lónyay utca 37/C
12	egykori Fegyver és Gépgyár Hőerőmű épülete és kéménye	38211/11	IX. kerület, Gubacsi út 95
13	lakóépület	37095/6	IX. kerület, Gálya utca 7, Lónyay utca 39/A
14	lakóépület	36829/1	IX. kerület, Ráday utca 24/B
15	lakóépület	36919	IX. kerület, Kinizsi utca 27, Knézits utca 1
16	lakóépület	36864/2	9. Üllői út 39-43.,9. Ferenc körút 46.
17	lakóépület	37167	9. Üllői út 81.,9. Viola utca 47.
18	lakóépület	37007	IX. kerület, Erkel utca 12
19	egykori Gyapjúforgalmi Raktárközpont toronyépülete	38103/1	IX. kerület, Gubacsi út 63-67, Kén utca 4
20	raktárcsarnok	38246/1	IX. kerület, Gyáli út 18-20
21	egykori Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár hőközpontja	38215/4	IX. kerület, Gubacsi út 97, Soroksári út 164
22	lakóépület	36924	IX. kerület, Ráday utca 38-40
23	Lechner-ház	37636	IX. kerület, Berzenczey utca 11.
24	lakóépület	37457	IX. kerület, Bokréta utca 28. (Tűzoltó utca 25/B)
25	Baetz-féle nyilvános illemhely	37450	IX. kerület, Ferenc tér
26	MÁV lakótelep, korábban épületegyüttes volt	38241/36, 38241/37, 38241/38	IX. kerület, Gyáli út 15/A, B-C, D-E (Zombori utca, Szemafor köz, Szerkocsi utca)
27	iskola	38191/2	IX. kerület, Illatos út 2-4. (Soroksári út 136.)
28	egykori Likőripari Vállalat épülete	37871	IX. kerület, Ipar utca 15-21.
29	irodaház. AEGON Általános Biztosító székháza	36809	IX. kerület, Kálvin tér 10. (Ráday utca 2., Üllői út 1.)
30	középiskola	37736/1	IX. kerület, Mester utca 56-58. (Lenhossék utca 2., Thaly Kálmán utca 1.)
31	egykori Borjúvásárcsarnok	38025/8	IX. kerület, Máriássy utca 5-7.

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
32	Mellinger-ház	36822	IX. kerület, Ráday utca 14.
33	kollégium és lakóépület	36950	IX. kerület, Ráday utca 43-45.
34	egykori Fegyvergyár, üzemi csarnoképülete	38211/7	IX. kerület, Soroksári út 158/C
35	egykori gyári igazgatósági villa	38215/4	IX. kerület, Soroksári út 164. (Szabadkai út)
36	egykori Concordia malom	37923	IX. kerület, Soroksári út 22-24. (Dandár utca 2-14., Vaskapu utca 11-15.)
37	Székesfővárosi kislakásos bérház	37264	IX. kerület, Üllői út 119. (Mihálkovics utca 20.)
38	MÁV vasútállomás	38086/30	IX. kerület, Soroksári út
39	egykori Gizella malom	37912/2	IX. kerület, Tinódi utca 1. (Vaskapu utca 3.)
40	egykori Iparrajz Iskola	37005	IX. kerület, Török Pál utca 1. (Lónyai utca 2.)
41	Brüll-ház	37261	IX. kerület, Üllői út 115/B (Ernő utca 36.)
42	Székesfővárosi tisztviselő bérház	37278	IX. kerület, Üllői út 121. (Haller utca 88., Mihálkovics utca 23.)
43	lakóépület	37126	IX. kerület, Üllői út 59.
44	lakóépület	36996	IX. kerület, Erkel utca 9
45	lakóépület	37046	IX. kerület, Imre utca 4
46	lakóépület	36968/1	IX. kerület, Kinizsi utca 16
47	lakóépület	36871	IX. kerület, Hőgyes Endre utca 1, Knézits utca 10
48	lakóépület	37077	IX. kerület, Czuczor utca 1, Közraktár utca 10
49	lakóépület	37098	IX. kerület, Közraktár utca 28
50	lakóépület	37095/17	IX. kerület, Lónyay utca 37/A-B, Zsil utca 9
51	lakóépület	36817	IX. kerület, Ráday utca 4
52	lakóépület	36829/3	IX. kerület, Ráday utca 24/A
53	lakóépület	36968/3	IX. kerület, Ráday utca 33/A
54	lakóépület	36968/2	IX. kerület, Kinizsi utca 18, Ráday utca 33/B
55	lakóépület	36948	IX. kerület, Ráday utca 49
56	lakóépület	36849	IX. kerület, Kinizsi utca 38, Üllői út 31
57	Magyar Honvédség Logiszitkai Központ három igazgatási épület és egy raktárépület	38209/2	IX. kerület, Gubacsi út 93

(adatok forrása: Fővárosi Önkormányzat)

7. ábra: Fővárosi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (adatok forrása: Fővárosi Önkormányzat)

A Méptv. 16.§ 58. pontja szerinti helyi emléknek minősülő, kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló helyi építészeti örökség védett elemei:

Védett épületegyüttes

Srsz.	Típus	Hrsz	Utca
1	Épületegyüttes	38236/769, 38236/752, 38236/770, 38236/748, 38236/749, 38236/751, 38236/747, 38236/746, 38236/750, 38236/767	Osztag utca 6-7. = Gyáli út 21-23. = Füleki utca 2-3. = Réce utca 4-5.
2	Épületegyüttes	38283/5	Albert Flórián út 5-7
3	Épületegyüttes	38236/156	Osztag utca 25/a és 25/b
4	Épületegyüttes	37196/2	Lenhossék u. 42-44
5	Épületegyüttes	37926/2	Haller utca 8-18. = Vaskapu utca 23-29. = Dandár utca 5-7.
6	Épületegyüttes	37192	Üllői út 93 = Tűzoltó 58-64
7	Épületegyüttes	38288	Nagyvárad tér 1 = Haller utca 29-31

(adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)

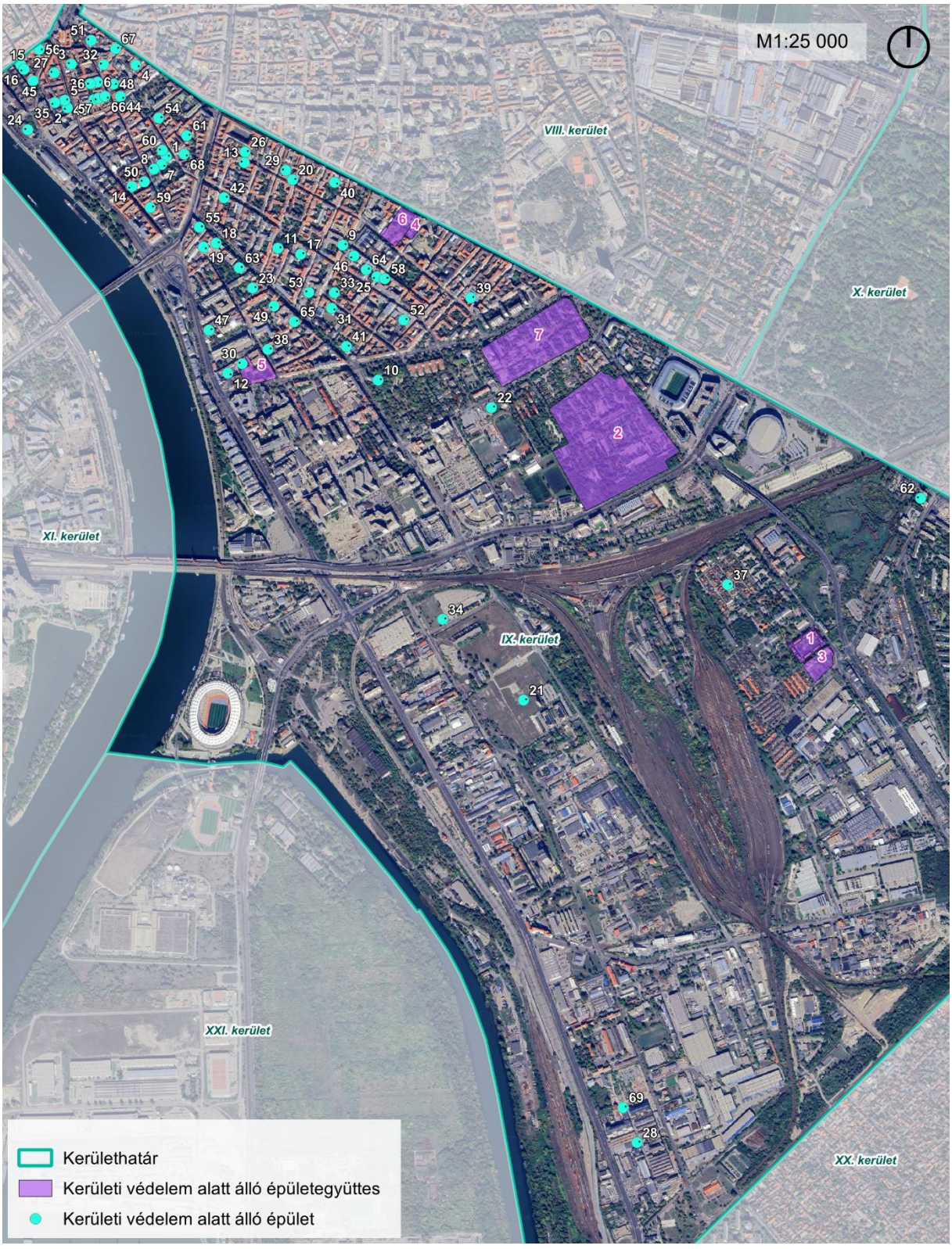
Védett épületek

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
1	koraeklektikus iskolaépület	36912	Bakáts tér 12 = Knezich utca 17
2	eklektikus lakóház	37042	Lónyay utca 17= Mátyás 10
3	historizáló téglaarchitektúrás iskolaépület	37003	Lónyay utca 4-8
4	koraszecessziós lakóház	36836	Üllői út 21
5	szecessziós lakóház	37041	Lónyay utca 15
6	eklektikus lakóház	36993	Ráday utca 15 = Erkel utca 13/b
7	r.k. főplébánia eklektikus épülete	36911/2	Bakáts tér 13
8	polgármesteri hivatal eklektikus, neoreneszánsz	36928	Bakáts tér 14 = Ráday 48
9	óvoda, volt iskola, késő eklektikus	37407/1	Thaly K. utca 38
10	neoromán Szt. Vince templom	38262/11	Haller utca 19-21
11	szecessziós lakóház	37638	Ferenc tér 4 - Berzenczey u. 15
12	Zwack likőrgyár, eklektikus	37925	Soroksári út 26 = Dandár utca 1
13	Semmelweis Egyetem Gyermekklinika eklektikus, átalakított	37508	Angyal utca 43 = Tűzoltó utca 7-9 = Liliom utca 56
14	historizáló téglaarchitektúrás, sarokhangsúlyos lakóház	36954	Lónyay utca 46 = Bakáts utca 4
15	eklektikus lakóház	37025	Vámház krt. 5 = Pipa utca/a
16	eklektikus lakóház	37026	Pipa utca 2/b
17	eklektikus lakóház, átalakított	37655	Bokréta utca 15
18	szecessziós lakóépület	37900	Mester utca 5
19	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel	37898	Angyal utca 7/a-7/b
20	késő klasszicista, koraeklektikus lakóház	37133	Berzenczey u. 26 = Tűzoltó utca 28
21	a volt Sertésvágóhíd víztornya, eklektikus, téglaburkolatú	38113/45	Gubacsi út 6/b

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
22	bolgár ortodox templom, historizáló korai modern	38268/2	Vágóhíd utca 15
23	eklektikus, általános iskola	37875	Mester utca 19 = Ipar utca 6-8
24	volt Sóház, ma egyetemi épület, neoreneszánsz, téglaburkolatú	37059	Fővám tér 13-15
25	általános iskola, szecessziós	37395	Lenhossék u. 24-28
26	volt lovarda, eklektikus épület, átalakított	37110	Tűzoltó utca 10-16
27	eklektikus lakóház	37034	Lónyay utca 9
28	Konstruktivista vasbeton ipari épület	38211/3	Soroksári út 158
29	Zsinagóga, historizáló, átalakított	37132	Páva utca 39 = Tűzoltó utca 26
30	Dandár gyógyfürdő, modern, art déco, átalakított	37926/1	Dandár utca 3
31	eklektikus lakóház, József Attila szülőházának szomszédja, átalakított	37729	Gát utca 5
32	eklektikus, neoreneszánsz lakóház	36823	Ráday utca 16 = Erkel utca 16
33	volt Lazarista templom és rendház téglahomlokzatú neoromán	37716/2	Gát utca 2-6
34	Romantikus lakóház	38031/2	Koppány u. 6.
35	későklasszicista volt halászház	37045	Ligeti György utca 2
36	eklektikus lakóház	36994	Erkel utca 13/a
37	víztorony tégla- és faburkolatú	38241/40	Víztorony köz 8 = Váltó köz 7 =MÁV telep 15/III
38	nyomda, volt Meinl Gyula kávépörköldéje, tégla- burkolatos ipari, átalakított	37847	Vaskapu utca 20 = Dandár utca 15
39	általános iskola, eklektikus	37252	Tűzoltó utca 88-90 = Telepy utca 17-21 = Ernő utca 18-22
40	Örökimádás templom és rendház, későeklektikus, neogótikus	37158	Üllői út 75-77
41	Fáy András Középiskola, historizáló	37742	Mester utca 60-62 = Lenhossék u. 1 = Márton utca 2
42	késő klasszicista lakóház, átalakított	37567	Tompa utca 11 = Angyal utca 25
43	lakóház	36988	Mátyás utca 18
44	szecessziós lakóház	36830	Ráday utca 26 = Köztelek utca 2
45	neoreneszánsz lakóház	37028	Pipa utca 6 = Csarnok tér 6
46	középiskola, volt Ranolder Intézet, eklektikus, átalakított	37394	Vendel utca 1 = Thaly K. utca 23
47	eklektikus lakóház	37921	Soroksári út 18 = Ipar utca 1
48	szecessziós lakóház	36828	Ráday utca 22
49	Teleky Blanka Középiskola, későklasszicista, átalakított	37863	Mester utca 23-25
50	lakóház, későeklektikus téglaarchitektúrás saroképület	36947	Bakáts utca 8 = Bakáts tér 1
51	eklektikus lakóház	36819	Ráday utca 8
52	volt sodronygyár, ma irodaház	37778	Balázs B. utca 33-37 = Márton utca 15 = Sobieski utca 8-12
53	későeklektikus lakóház, átalakított	37684	Viola utca 7
54	eklektikus lakóház, „Kinizsi-ház”	36852	Kinizsi utca 31
55	későeklektikus lakóház	37903	Mester utca 1 = Ferenc körút 9-11
56	historizáló volt lakóház, ma irodaház	37021	Vámház krt. 13
57	lakóház	36989	Mátyás utca 20

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
58	eklektikus lakóház, átalakított	37378/2	Lenhossék u. 21
59	szecessziós lakóház	36942	Lónyay utca 54
60	eklektikus lakóház	36913	Knezich utca 15
61	Semmelweis Egyetem Gyógyszerészeti Intézet	36868	Hőgyes E. utca 5-9
62	Szent Kereszt templom, neoromán	38236/13	Üllői út 145
63	szecessziós lakóház	37880	Mester utca 13 = Tinódi utca 16
64	eklektikus középiskola, volt gyermekmenhely, , átalakított	37396	Vendel utca 3
65	lakóépület, modern és szecessziós jegyek keveredése	37864	Dandár utca 28-30. = Mester utca 33-35.
66	késő eklektikus épületegyüttes tagja, lakóház	36990	Ráday utca 21 = Mátyás utca 22
67	klasszicista lakóház, átalakított	36815	Erkel utca 20 =Üllői út 15
68	szecessziós, volt Erdey Szanatórium és Elisabetinum, Schöpf-Merei Kórház	36868	Bakáts tér 10 = Knezich utca 14
69	Késő eklektikus hőközpont és torony	38211/11	Soroksári út 158

(adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)

8. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (épületegyüttesek, épületek) (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)

Védett homlokzatok

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
1	eklektikus lakóház	36976	Ráday utca 29
2	eklektikus lakóház	37169	Üllői út 83
3	eklektikus lakóház szecessziós elemekkel, átalakított	37443	Ferenc tér 11
4	eklektikus lakóház	37267	Ernő utca 15
5	premodern lakóház	37598	Mester utca 22 = Liliom utca 5
6	eklektikus lakóház	37197	Üllői út 95 = Lenhossék u. 46
7	modern lakóház	37095/3	Közraktár utca 22/b = Gálya utca 1 = Bakáts utca 2/a
8	későeklektikus lakóház	37247	Telepy utca 27
9	eklektikus lakóház, átalakított	37436	Tűzoltó utca 27/b
10	koraeklektikus, lakóház, átalakított	37568	Angyal utca 23
11	eklektikus lakóház	37035	Lónyay utca 11 = Erkel utca 6
12	szecessziós lakóház	37557	Mester utca 4-6
13	eklektikus lakóház	37753	Gát utca 22
14	historizáló modern lakóház, utcakép	37910/15	Tinódi utca 6 = Gabona utca 11
15	eklektikus lakóház	36977	Ráday utca 27
16	posztszecessziós lakóház, átalakított	37459	Tűzoltó utca 23 = Berzenczey u. 31
17	koraeklektikus lakóház, átalakított	37641	Bokréta utca 12
18	koraeklektikus lakóház reneszánsz formaelemekkel	37745	Gát utca 23
19	szecessziós lakóház	36933	Lónyay utca 62 = Ráday utca 63
20	eklektikus lakóház	36865	Hőgyes E. utca 15
21	lakóépület, historikus, art deco jegyek, 1910 körül	37452	Ferenc tér 12.
22	eklektikus lakóház	36860	Hőgyes E. utca 6
23	eklektikus lakóház	36956	Lónyay utca 42/b
24	eklektikus lakóház	37044	Csarnok tér 3-4 = Erkel utca 1
25	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37548	Tompa utca 10.
26	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/14	Gálya utca 4.
27	későeklektikus lakóház	37193	Tűzoltó utca 66 = Lenhossék u. 36
28	volt OMGE székház, „Köztelek” eklektikus (zeneiskolai rész)	36838/1	Köztelek utca 8/a
29	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37524	Angyal utca 35.
30	szecessziós lakóház	36940	Bakáts tér 2 = Bakáts utca 7
31	lakóház	37100/3	Lónyay utca 49
32	modern lakóház, utcakép	37910/17	Gabona utca 7
33	szecessziós lakóház	36904	Bakáts tér 3 = Ráday utca 50
34	lakóépület, modern, bauhaus jegyekkel, 1930-as évek	37095/8	Bakáts utca 2/d.
35	eklektikus lakóház	37023	Vámház krt. 9
36	eklektikus lakóház eklektikus egységes térfal	37037	Csarnok tér 5 = Gönczy Pál utca 1 = Erkel utca 2
37	lakóház, historikus, 1890 körül	37221	Márton utca 35/b.
38	szecessziós jellegű lakóház	37542	Angyal utca 32

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
39	lakóépület, modern, 1960-as évek	37144	Üllői út 71. = Bokréta utca 38.
40	modern lakóház, utcakép átalakított	37910/20	Liliom utca 1/b = Gabona utca 1
41	historizáló lakóház	37108	Tűzoltó utca 6
42	lakóház, historikus, 1890 körül	36937	Ráday utca 55.
43	szecessziós lakóház	37078	Közraktár utca 12/a
44	szecessziós lakóház	37806	Haller utca 48
45	modern lakóház	36831/2	Köztelek utca 4/b
46	eklektikus lakóház	36982	Mátyás utca 11
47	koraeklektikus lakóház	37274	Ernő utca 7
48	eklektikus lakóház, átalakított	37584/2	Liliom utca 34
49	lakóépület, szecessziós, 1910 körül	37915	Vaskapu utca 7.
50	eklektikus lakóház	37121	Páva utca 32/b
51	eklektikus lakóház, átalakított	37477	Tűzoltó utca19
52	eklektikus lakóház	36992	Ráday utca 17
53	eklektikus lakóház	37184	Üllői út 91/b
54	lakóház, historikus, 1890 körül	37493	Páva utca 24.
55	későklasszicista lakóház, átalakított	37159/2	Viola utca 52
56	szecessziós lakóház	36898	Ráday utca 60 = Ferenc krt. 6
57	későeklektikus trafóház, ma intézményépület	37114	Liliom utca 41 = Tűzoltó utca 20
58	szecessziós lakóház	37222	Márton utca 35/a
59	modern lakóház, utcakép	37241/13	Sobieski J. utca 29
60	eklektikus, részben szecessziós lakóház	37520	Tompa utca 14 = Angyal utca 27
61	modern lakóház, utcakép	37910/19	Gabona utca 3
62	eklektikus lakóház	37040	Lónyay utca 13/b
63	eklektikus lakóház, átalakított	37487	Páva utca 37 = Tűzoltó utca 17
64	késői szecessziós lakóház, átalakított	37633	Berzenczey u. 3
65	későeklektikus lakóház, utcakép	37817	Haller utca 30
66	historizáló szecessziós lakóház	37608	Tompa utca 19 = Páva utca 16
67	lakóház	37100/4	Boráros tér 2 = Lónyay utca 51
68	eklektikus lakóház	37125	Üllői út 57 = Páva utca 41
69	lakóépület, átalakított, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37153	Bokréta utca 33.
70	eklektikus lakóház	37183	Üllői út 91/a
71	eklektikus lakóház, utcakép, átalakított	37416	Tűzoltó utca 33/a = Viola utca 39/a
72	későeklektikus lakóház	37521	Angyal utca 29
73	eklektikus lakóház, átalakított	37673	Balázs B. utca 5 = Viola utca 28
74	modern lakóház	37530	Tűzoltó utca 5 = Angyal utca 40
75	későeklektikus lakóház	37233	Sobieski J. utca 38
76	későeklektikus lakóház, utcakép	37820	Haller utca 24
77	eklektikus lakóház, átalakított	36861	Hőgyes E. utca 8
78	eklektikus lakóház	37744	Gát utca 25 = Márton utca 6
79	eklektikus lakóház	36901	Ráday utca 56
80	modern (romantikus) lakóház	37241/4	Telepy utca 30
81	lakóépület, szecessziós, 1910 körül	37870	Ipar utca 13. = Vaskapu utca 8.
82	szecessziós lakóház	36978	Ráday utca 25

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
83	eklektikus és modern lakóház	37241/6	Telepy utca 26
84	késő eklektikus lakóház, átalakított	37437	Bokréta utca 27 = Tűzoltó utca 27/a
85	modern lakóház, utcakép	37241/23	Sobieski J. utca 25/a
86	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37853	Dandár utca 27.
87	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/5	Gálya utca 5.
88	eklektikus lakóház	37341/2	Lenhossék u. 30 = Vendel utca 20
89	modern, historizáló lakóház	37549	Tompa utca 8
90	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/10	Bakáts utca 2/b
91	késő eklektikus lakóház	37266	Ernő utca 19
92	eklektikus lakóház, átalakított	37664	Viola utca 8
93	eklektikus lakóház	37118	Üllői út 53/b
94	modern lakóház	37312/2	Vendel utca 34
95	lakóház, historikus, 1890 körül	37862/2	Mester utca 27.
96	modern lakóház	37095/22	Közraktár utca 22
97	szecessziós lakóház	37797	Gát utca 31
98	szecessziós lakóház	36965	Ráday utca 37
99	szecessziós lakóház	37215	Üllői út 101
100	modern lakóház	38236/116	Dési Huber utca 2.
101	eklektikus lakóház	37578	Liliom utca 22 = Mester utca21
102	modern lakóház, utcakép	37241/15	Sobieski J. utca 33
103	modern lakóház, utcakép	37910/10	Gabona utca 6
104	szecessziós lakóház	37079	Közraktár utca 12/b
105	szecessziós lakóház	37531	Tűzoltó utca 3
106	szecessziós lakóház	36841	Ráday utca 30 = Biblia köz
107	eklektikus lakóház	36997	Lónyay utca 16 = Erkel utca 7
108	eklektikus lakóház	37236	Üllői út 107
109	MÁV Péceli utca kapu, blokkolóórás épület	38236/180	Péceli utca
110	eklektikus lakóház	37051	Ligeti György utca 5-7 = Mátyás utca 6
111	modern lakóház, utcakép	37241/22	Sobieski J. utca 25 = Tűzoltó utca 86
112	szecessziós lakóház	36983	Mátyás utca 9
113	szecessziós lakóház	36888	Bakáts tér 9
114	eklektikus lakóház	37022	Vámház krt. 11
115	szecessziós lakóház	36953	Bakáts utca 6
116	eklektikus lakóház	37000	Lónyay utca 14 = Erkel utca 8
117	historizáló lakóház, átalakított	37581/1	Liliom utca 28
118	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	36962	Kinizsi utca 11.
119	szecessziós lakóház	37081	Lónyay utca 27
120	lakóépület, szecessziós, 1910 körül	37622	Ferenc tér 1. = Tompa utca 25.
121	késő eklektikus lakóház	37248	Telepy utca 25
122	eklektikus lakóház	37256	Ernő utca 28
123	eklektikus lakóház	37031	Gönczy Pál u 6= Lónyay utca 5
124	szecessziós lakóház	37241/20	Telepy utca 34
125	eklektikus lakóház, átalakított	37563/2	Angyal utca 18

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
126	modern lakóház	37095/23	Közraktár utca 20/a = Zsil utca 1
127	eklektikus lakóház	37241/21	Üllői út 111 = Sobieski J. utca 43
128	eklektikus lakóház, átalakított	37661	Mester utca 46 = Viola utca 2
129	eklektikus lakóház	37074	Lónyay utca 23 = Czuczor utca 7-9
130	eklektikus lakóház	37099	Lónyay utca 43
131	eklektikus lakóház	37725	Lenhossék u. 10 = Gát utca 13
132	szecessziós lakóház, átalakított	37413	Thaly K. utca 50 = Tűzoltó utca 35
133	eklektikus lakóház	37717	Gát utca 8-10
134	koraeklektikus lakóház	37172	Üllői út 87 = Thaly K. utca 60-62
135	modern historizáló lakóház	37241/5	Telepy utca 28
136	eklektikus lakóház	36981	Mátyás utca 13
137	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/4	Gálya utca 3.
138	lakóépület, modern, 1960-as évek	37151	Üllői út 73. = Bokréta utca 37.
139	modern lakóház, utcakép	37241/14	Sobieski J. utca 31
140	későeklektikus lakóház, utcakép	37818	Haller utca 28
141	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37854/2	Mester utca 41-41/b
142	szecessziós lakóház	36945	Bakáts utca 5 = Lónyay utca 48
143	eklektikus lakóház, átalakított	37432	Viola utca 42
144	eklektikus lakóház, átalakított	37571/1	Angyal utca 17
145	későeklektikus lakóház	37127	Üllői út = 61
146	későeklektikus lakóház, átalakított	37439	Bokréta utca 23
147	eklektikus lakóház, átalakított	36867	Hőgyes E. utca 11
148	szecessziós lakóház	36975	Ráday utca 31
149	eklektikus lakóház	37720	Gát utca 14
150	eklektikus lakóház	37749	Lenhossék u. 5 = Gát utca 15
151	eklektikus lakóház	36851	Knezich utca 2 = Kinizsi utca 29
152	koraeklektikus lakóház, átalakított	37374	Márton utca 18 = Vendel utca 13
153	eklektikus lakóház	37755	Márton utca 8/a = Gát utca 28
154	eklektikus lakóház	37788	Telepy utca2/c
155	szecessziós lakóház	37270	Mihálkovics u. 14
156	lakóépület, modern, 1960-as évek	37141/2	Üllői út 65-67.
157	későeklektikus lakóház	37254	Ernő utca 24
158	szecessziós lakóház	36998	Lónyay utca 18 a-b
159	szecessziós lakóház	37070/1	Lónyay utca 19 = Mátyás utca 5/b
160	lakóház	37100/1	Lónyay utca 45
161	historizáló lakóház, átalakított	37785	Gát utca 36 = Sobieski J. utca 1
162	szecessziós lakóház	37228	Sobieski J. utca 28 = Tűzoltó utca 84
163	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	36960	Lónyay utca 36.
164	eklektikus lakóház, átalakított	37677/1	Viola utca 21
165	lakóépület, modern, historikus jegyekkel, 1920 körül	37856	Mester utca 37-39. = Dandár utca 29.
166	volt dohányraktár, ma irodaház, eklektikus, átalakított	36840/7	Kinizsi utca30-36
167	eklektikus lakóház	37024	Vámház krt. 7
168	koraeklektikus lakóház, átalakított	37148	Tűzoltó utca 32/a

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
169	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37019	Lónyay utca 3.
170	eklektikus lakóház, utcakép	37414	Tűzoltó utca 33/c
171	eklektikus lakóház	36986	Lónyay utca 20 = Mátyás utca 12
172	eklektikus lakóház	36952	Ráday utca 39
173	eklektikus lakóház	37209	Márton utca 28 = Tűzoltó utca 76
174	eklektikus lakóház	37010	Ráday utca 7
175	eklektikus lakóház	37218	Üllői út 105 = Márton utca 39
176	eklektikus lakóház	36905	Bakáts tér 4
177	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37882	Liliom utca 3/b. = Mester utca 9.
178	lakóház, historikus, 1890 körül	37502	Liliom utca 31.
179	eklektikus lakóház	37143	Üllői út 69
180	eklektikus lakóház	36810	Üllői út 3
181	eklektikus lakóház	36855	Kinizsi utca 37
182	eklektikus lakóház	37120	Páva utca 32/a = Tűzoltó utca 24
183	modern lakóház, utcakép	37241/26	Sobieski J. utca 27/b
184	koraeklektikus lakóház	37170	Üllői út 85
185	premodern lakóház	37577	Mester utca 18
186	eklektikus lakóház, átalakított	37679/2	Viola utca 17
187	eklektikus lakóház	36951	Ráday utca 41
188	modern lakóház	37599	Mester utca 24
189	eklektikus lakóház	36908	Bakáts tér 7
190	eklektikus lakóház	36949	Ráday utca 47
191	eklektikus lakóház	36972	Lónyay utca 28
192	koraeklektikus lakóház, átalakított	37128/2	Berzenczey u. 32
193	modern lakóház, utcakép	37910/11	Gabona utca 8
194	eklektikus lakóház	37728	Gát utca 7
195	eklektikus lakóház	36991	Ráday utca 19
196	eklektikus lakóház	37053	Közraktár utca 2/a = Mátyás utca 2
197	szecessziós lakóház	37234	Sobieski J. utca 40
198	posztszecessziós lakóház, átalakított	37695	Thaly K. utca 12
199	lakóház, historikus, 1870 körü	36848	Üllői út 29.
200	későeklektikus lakóház	37182	Üllői út 89/c
201	eklektikus lakóház, utcakép	37819	Haller utca 26
202	szecessziós lakóház	36842	Ráday utca 32 = Kinizsi utca 20
203	lakóépület (beépítéshez: franciaudvaros beépítés), art-deco, 1910 körül	36974	Lónyay utca 24.
204	modern lakóház, utcakép	37910/12	Gabona utca 10
205	szecessziós lakóház	37249	Telepy utca 23
206	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37519	Tompa utca 16.
207	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37586	Tompa utca 15/a.
208	eklektikus lakóház	36902	Ráday utca 54
209	szecessziós lakóház	36935	Lónyay utca 58 = Ráday utca 59
210	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/7	Lónyay utca 39/b

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
211	szecessziós lakóház	37080	Lónyay utca 25
212	eklektikus lakóház, átalakított	37475	Berzenczey u. 22
213	eklektikus lakóház	37243	Üllői út 113 = Telepy utca 31
214	eklektikus lakóház	36957	Lónyay utca 42/a
215	eklektikus lakóház, utcakép, átalakított	37417/1	Viola utca 37/c
216	eklektikus lakóház	36853	Kinizsi utca 33
217	eklektikus lakóház, átalakított	37801	Márton utca5/a
218	eklektikus lakóház, átalakított	37509	Liliom utca 54
219	historizáló modern lakóház, utcakép	37910/14	Tinódi utca 8 = Gabona utca 12
220	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/15	Gálya utca 6.
221	eklektikus lakóház	37764	Balázs B. utca 27/b
222	szecessziós lakóház, átalakított	37187	Thaly K. utca 39
223	modern lakóház, utcakép	37241/19	Sobieski J. utca 41
224	szecessziós lakóház	37009	Ráday utca 9
225	lakóépület, historikus, art deco jegyekkel, 1920 körül	37208	Tűzoltó utca 74.
226	eklektikus lakóház	37752	Gát utca 20
227	szecessziós lakóház	37269	Mihálkovics u. 16
228	eklektikus lakóház	36827	Ráday utca 20
229	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	36938	Ráday utca 53.
230	eklektikus lakóház	37039	Lónyay utca 13 /a = Erkel utca 5
231	modern lakóház	37241/3	Telepy utca 32
232	koraeklektikus lakóház, átalakított	37135	Berzenczey u. 30
233	eklektikus lakóház	37043	Erkel utca 3
234	szecessziós lakóház	37805	Haller utca 50
235	szecessziós lakóház	37075	Czuczor utca 5
236	lakóház, historikus, téglaarchitektúrával, 1890 körül	37873	Mester utca 21. = Ipar utca 25.
237	telefonközpont	38236/486	Távíró utca
238	eklektikus, szecessziós lakóház	37180	Üllői út 89/a = Thaly K. utca 45
239	szecessziós lakóház	37547	Tompa utca 12 = Angyal utca 22
240	eklektikus, átalakított lakóház	36814	Üllői út 11-13
241	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37095/9	Bakáts utca 2/c
242	lakóház, historikus, 1900 körül	37504	Liliom utca 35.
243	Református Kollégium eklektikus, átalakított	36840/1	Ráday utca 28 = Köztelek utca 1-3
244	szecessziós lakóház	37642	Bokréta utca 10
245	lakóépület, szecessziós, 1910 körül	37200	Lenhossék utca 41.
246	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37494	Páva utca 22.
247	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37881	Mester utca 11.
248	eklektikus lakóház	37029	Gönczy Pál u. 2
249	eklektikus lakóház, átalakított	37476	Tűzoltó utca 21 = Berzenczey u. 24
250	eklektikus lakóház	36909	Bakáts tér 8

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
251	eklektikus lakóház, átalakított	37433	Viola utca 44
252	eklektikus lakóház	37722	Lenhossék u. 12 = Gát utca 16
253	eklektikus lakóház	37747	Gát utca 19
254	modern lakóház	37095/13	Közraktár utca 22/a = Gálya utca 2
255	későeklektikus és eklektikus lakóház, átalakított	37370	Balázs B. u. 32= Sobieski J. utca 14
256	koraeklektikus lakóház, átalakított	37587	Liliom utca 36-38 = Tompa utca 15/b
257	eklektikus lakóház, átalakított	37575	Mester utca 14-16
258	szecessziós lakóház	37235	Sobieski J. utca 42
259	szecessziós lakóház	36966	Kinizsi utca 17 = Ráday utca 35
260	eklektikus lakóház	37052	Mátyás utca 4
261	modern lakóház, utcakép	37241/17	Sobieski J. utca 37
262	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	36961	Kinizsi utca 9. = Lónyay utca 34.
263	szecessziós lakóház	36906	Bakáts tér 5
264	szecessziós lakóház	37630	Mester utca 34 = Berzenczey u. 2
265	későeklektikus lakóház	37117	Üllői út 53/a = Liliom utca 47
266	eklektikus lakóház	36903	Ráday utca 52
267	eklektikus lakóház	36866	Hőgyes E. utca 13
268	eklektikus lakóház, átalakított	37803	Márton utca 3/a
269	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37876/3	Tinódi utca 15. = Mester utca 15.
270	historizáló lakóház	37539	Angyal utca 38
271	későeklektikus lakóház	37693	Thaly K. utca 8
272	eklektikus lakóház	36811	Üllői út 5
273	szecessziós lakóház	37565	Tompa utca 9 = Angyal utca 20
274	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37517/3	Tompa utca 22.
275	modern lakóház, utcakép	37241/16	Sobieski J. utca 35
276	szecessziós (épületközös) lakóház	37097	Bakáts utca 1-3 = Közraktár utca 24-26 = Lónyay utca 39-41
277	későeklektikus lakóház	37238	Üllői út 109/b
278	eklektikus, részben szecessziós lakóház	37511	Liliom utca 50
279	szecessziós lakóház	36923	Ráday utca 34 = Kinizsi utca 19
280	lakóház, historikus, 1890 körül	37503	Liliom utca 33.
281	iskola épület, modern, római iskola, bauhaus jegyekkel, 1930-as évek	37090	Lónyay utca 33-35. = Kinizsi utca 1-7. = Zsil utca 2-4.
282	lakóház, átalakított, historikus, 1890 körül	37486	Páva utca 35.
283	eklektikus lakóház	37786	Haller utca 54 = Telepy utca 2/a
284	eklektikus lakóház	36844	Kinizsi utca 22 = Biblia utca
285	eklektikus lakóház	36980	Mátyás utca 15
286	későeklektikus lakóház	37237	Üllői út. 109/a
287	a 70-es évekbeli modern lakóház	37910/16	Gabona utca 9
288	későeklektikus lakóház, átalakított	37634	Berzenczey u. 5-7
289	szecessziós lakóház	37796	Haller utca 52 = Gát utca 33
290	modern lakóház	36831/3	Köztelek utca 4/a
291	eklektikus lakóház, átalakított	37149	Bokréta utca 30 = Tűzoltó utca 32/b

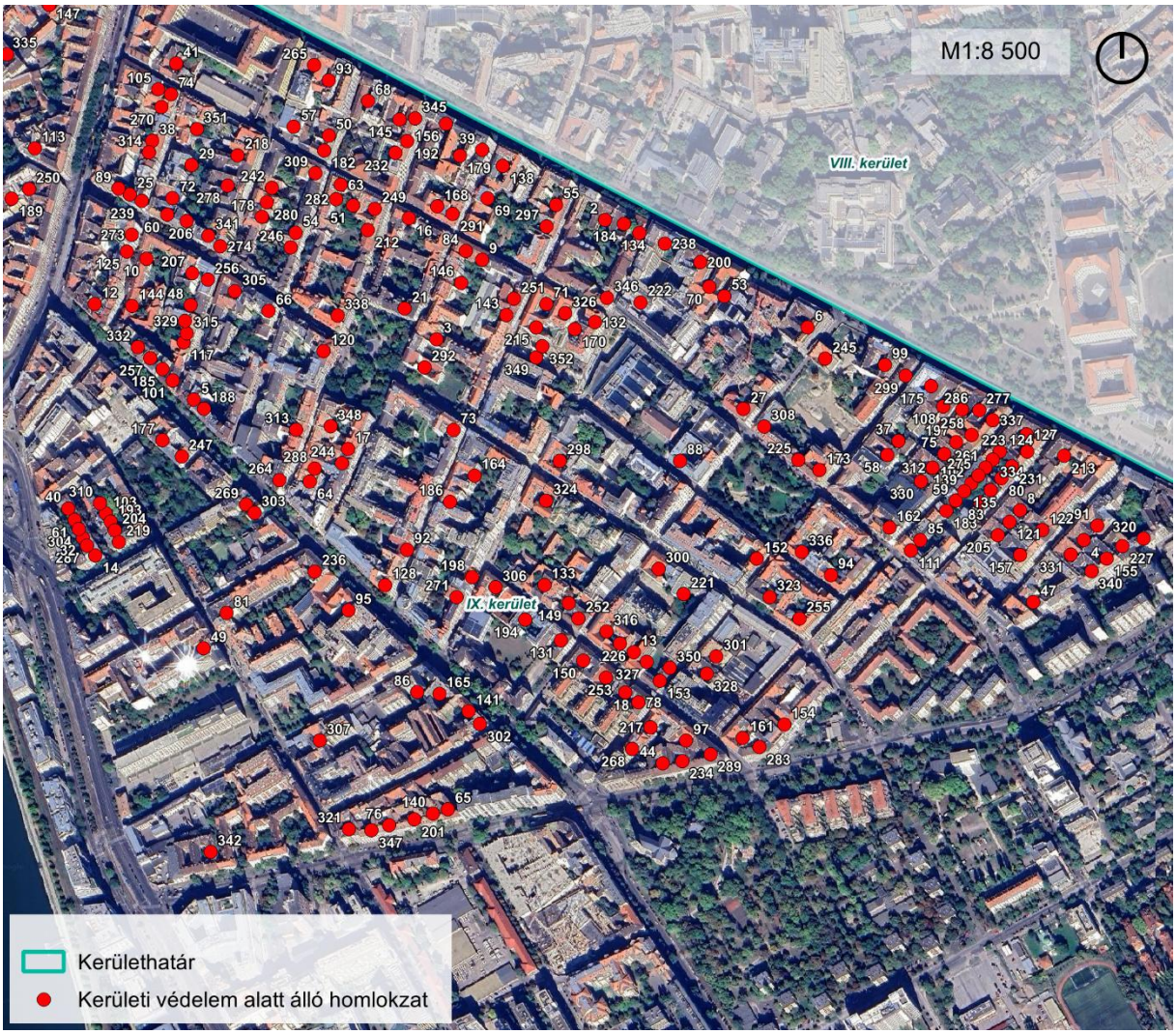
Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
292	eklektikus lakóház átalakított	37445	Ferenc tér 9
293	eklektikus lakóház	36984	Lónyay utca 22 = Mátyás utca 7
294	eklektikus lakóház	36854	Kinizsi utca 35
295	eklektikus lakóház	36944	Lónyay utca 50
296	eklektikus lakóház	36979	Ráday utca 23 Mátyás utca 17
297	későklasszicista lakóház, átalakított	37160	Viola utca 50
298	eklektikus lakóház	37401	Balázs B. utca 14= Thaly K. utca 21
299	eklektikus lakóház	37216	Üllői út 103 = Márton utca 42
300	eklektikus lakóház	37762	Balázs B. utca 25 = Lenhossék u. 17
301	eklektikuslakóház	37769	Márton utca 13
302	lakóház, átalakított, historikus, kortárs ráépítéssel, 1890 körül	37836	Drégely utca 22. = Mester utca 43
303	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37876/2	Mester utca 17.
304	modern lakóház, utcakép	37910/18	Gabona utca 5
305	eklektikus lakóház	37589	Tompa utca 17/a = Liliom utca 23
306	eklektikus lakóház	37731	Thaly K. utca 11 = Gát utca 1
307	lakóépület, szecessziós, 1910 körül	37848	Dandár utca 17.
308	eklektikus lakóház, átalakított	37205	Lenhossék u. 31 = Tűzoltó utca 68
309	szecessziós lakóház, átalakított	37489	Tűzoltó utca 15 = Páva utca 30/b
310	modern lakóház, utcakép	37910/9	Gabona utca 4
311	lakóház	37100/2	Lónyay utca 47
312	eklektikus lakóház	37232	Sobieski J. utca 36
313	eklektikus lakóház, átalakított	37627	Berzenczey u. 8
314	késő eklektikus lakóház	37543	Angyal utca 30
315	historizáló lakóház, átalakított	37582/1	Liliom utca 30
316	eklektikus lakóház, átalakított	37750	Lenhossék u. 7-9 = Gát utca 18
317	eklektikus lakóház	36813	Üllői út 9
318	eklektikus lakóház	37027	Pipa utca 4
319	szecessziós lakóház	36963	Kinizsi utca 13
320	eklektikus lakóház, átalakított	37265/2	Mihálkovics u. 18
321	lakóépület, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37822	Haller utca 20. = Vaskapu utca 28. = Drégely utca 1.
322	eklektikus lakóház	37101/2	Közraktár utca 34 = Boráros tér 1
323	szecessziós lakóház	37372	Balázs B. utca 30 = Márton utca 17
324	eklektikus lakóház, részben átalakított	37706	Thaly K. utca 19 = Balázs B. utca 11-13
325	szecessziós irodaház	36987	Mátyás utca 14-16
326	eklektikus lakóház, utcakép, átalakított	37415	Tűzoltó utca 33/b
327	eklektikus lakóház	37754	Gát utca 24-26
328	késő eklektikus lakóház	37770	Márton utca11
329	késő eklektikus lakóház, átalakított	37583	Liliom utca 32
330	volt szecessziós lakóház	37231	Sobieski J. utca 34
331	szecessziós lakóház	37268	Ernő utca 15
332	szecessziós lakóház	37574	Mester utca 12
333	eklektikus lakóház	37030	Gönczy Pál u. 4
334	modern lakóház, utcakép	37241/18	Sobieski J. utca 39
335	eklektikus lakóház, átalakított	36870	Hőgyes E. utca 3

Srsz.	Megnevezés	Hrsz	Cím
336	eklektikus lakóház, átalakított	37320	Márton utca 21 = Vendel utca 30
337	későeklektikus lakóház	37239	Üllői út 109/c = Sobieski J. utca 44
338	eklektikus lakóház, átalakított	37469	Ferenc tér 15
339	Száva kocsiszín, eklektikus, 1913	38236/370	Üllői út 197.
340	szecessziós lakóház	37271	Mihálkovics u. 12
341	lakóépület, modern, bauhaus, 1930-as évek	37517/2	Tompa utca 20.
342	lakóház, historikus, 1890 körül	37938	Haller utca 6.
343	eklektikus lakóház	36943	Lónyay utca 52
344	eklektikus lakóház	36857	Knezich utca 6
345	eklektikus lakóház, átalakított	37128/1	Üllői út 63 = Berzenczey u. 34
346	eklektikus, szecessziós lakóház, átalakított	37178	Thaly K. utca 52 = Tűzoltó utca 48
347	későeklektikus lakóház, utcakép	37821	Haller utca 22
348	eklektikus lakóház, átalakított	37637	Berzenczey u. 13
349	eklektikus lakóház, utcakép	37414	Viola utca 37/a
350	eklektikus lakóház	37755	Márton utca 8/b
351	lakóház, historikus, szecessziós jegyekkel, 1910 körül	37527/2	Angyal utca 41.
352	eklektikus lakóház, utcakép	37414	Viola utca 37/b

(adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)

9. *ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (homlokzatok) - I. (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)*

10. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (homlokzatok) - II. (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)

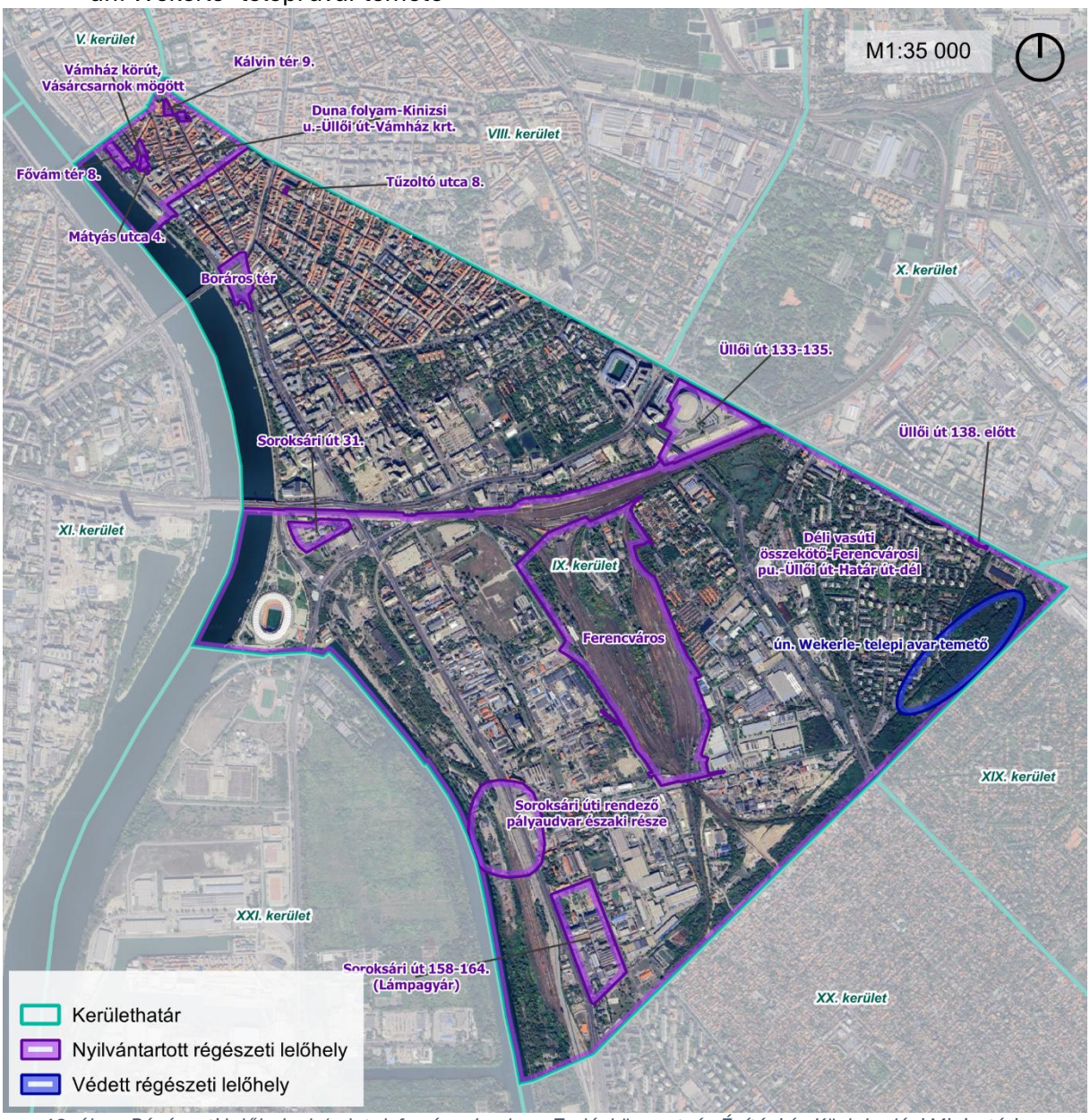
11. ábra: Kerületi önkormányzati helyi védelem alatt álló építészeti örökség védett elemei (homlokzatok) - II. (adatok forrása: Kerületi Önkormányzat)

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek:

- Boráros tér
- Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél
- Duna folyam-Kinizsi u.-Üllői út-Vámház krt.
- Ferencváros
- Fővám tér 8.
- Kálvin tér 9.
- Mátyás utca 4.
- Soroksári út 158-164. (Lámpagyár)
- Soroksári út 31.
- Soroksári úti rendező pályaudvar északi része
- Tűzoltó utca 8.
- Üllői út 138. előtt, Üllői út 138., Üllői út 133-135.
- Üllői út-Mária u.-Kőfaragó u.-Vas u.-Rákóczi út-Múzeum krt.
- Vámház körút, Vásárcsarnok mögött

Védett régészeti lelőhelyek:

- Belváros keleti része (minimálisan érinti a kerületet)
- Kálvin tér - Kecskeméti utca sarok (Kálvin tér 1.) (minimálisan érinti a kerületet)
- ún. Wekerle- telepi avar temető

12. ábra: Régészeti lelőhelyek (adatok forrása: Lechner Tudásközpont, és Építési és Közlekedési Minisztérium örökségvédelmi nyilvántartása)

A településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása, a várható (közvetlen és közvetett) környezeti hatások, beleértve a biológiai sokféleségre, a lakosságra, az emberi egészségre, az állat- és növényvilágra, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre (beleértve az építészeti és régészeti örökséget), a tájra, valamint a fenti tényezők közötti kölcsönhatásokra gyakorolt hatásokat; környezeti feltételek, a feltárt konfliktusok alapján szükséges intézkedések meghatározása: környezeti elemenként, hatótényezőnként és környezeti rendszerenként

A javasolt beavatkozások közvetlen és közvetett hatásai kiterjednek a biológiai sokféleségre, az emberi egészségre, a talajra, a vízre, az éghajlati tényezőkre, az anyagi javakra, a kulturális örökségre és a táj karakterére egyaránt.

A terv egyik legmeghatározóbb eleme a **zöldinfrastruktúra-hálózat** megerősítése, melyet legfőképpen az alábbi tervi elemekkel ér el:

- Tervezett erdőterületek és zöldterületek
- Kerületi építési szabályzatban figyelembe veendő zöldterület aránya
- A zöldfelületi rendszer részét képező városi terek a belső zónában
- Kerületi jelentőségű fásított (köz)tér
- Szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat
- Jelentős kondicionáló közterületi zöldfelület
- Ferencvárosi jelentőségű rekreációs zöldfelületi kapcsolat
- Ferencvárosi jelentőségű kondicionáló közterületi zöldfelület

A Duna és a Ráckevei–Soroksári Duna-ág menti zöldfelületi tengelyek fejlesztése, a lineáris zöldfelületi kapcsolatok kijelölése, a jelentős kondicionáló közterületi zöldfelületek és fasorok megőrzése, valamint új közparkok és közhasználatú zöldfelületek létesítése egyértelműen hozzájárulnak a kedvezőbb városi ökológiai állapothoz. Ezek az intézkedések közvetlenül hozzájárulnak a biológiai sokféleség megőrzéséhez és fejlesztéséhez, különösen a Natura 2000 hálózatba tartozó vízfelületek és az ökológiai folyosó övezete esetében. A vízparti területek revitalizációja – különösen az RSD és az Illatos-árok esetében – javítja a vízi és parti élőhelyek állapotát, és erősíti az ökológiai hálózatot.

Az **emberi egészség** és rekreáció szempontjából a zöldfelületi fejlesztések kiemelkedő jelentőségűek. A lombkorona-borítottság növelése, a zöldtengelyek folytonosságának biztosítása és a közhasználatú zöldterületek elérhetőségének javítása mérsékli a városi hősziget-hatást, javítja a levegőminőséget, csökkenti a zajterhelést és kedvezőbb mikroklímát teremt. A rekreációs lehetőségek bővítése – különösen a József Attila-lakótelep, a Határ úti Kiserdő, az RSD mente és a barnamezős területek fejlesztése révén – jelentősen hozzájárulnak a lakosság egészségi állapotához. Ugyanakkor az új beépítések, különösen a gazdasági terület kijelölése, potenciálisan növelhetik a forgalmi és zajterhelést, ezért ezeket zöldfelületi beavatkozásokkal és a biológiai aktivitásérték fenntartásával ellensúlyozza a terv.

A **biológiai aktivitásérték fenntartása** jogszabályi kötelezettség, amelyet a terv – pl. a Határ út menti terület átsorolásával összefüggésben – kompenzációs intézkedéssel biztosít (+7,15 BAÉ érték). Az új beépítésre szánt területek kijelölése negatív BAÉ-változást eredményez, amelyet új védőerdő kijelölésével ellensúlyoznak. A kompenzáció rendszerszinten alkalmas a jogszabályi megfelelés biztosítására, azonban fontos hangsúlyozni, hogy az ökológiai funkciók térbeli

eloszlása is számít: a lokális zöldfelület-csökkenés nem minden esetben pótolható teljes mértékben egy másik területen történő erdőtelepítéssel.

A **talaj és a felszín alatti vizek védelme** szempontjából a terv külön figyelmet fordít a potenciálisan talajszennyezett területekre. A barnamezős területek fejlesztése csak állapotfelmérés és szükség esetén kármentesítést követően valósulhat meg, ami jelentős pozitív környezeti hatással járhat. A csapadékvíz-gazdálkodási javaslatok – különösen a szivacsváros-elv alkalmazása, a helyben történő vízvisszatartás, szikkasztás és tározás – hozzájárulnak a talajvíz-utánpótlás javításához és a lefolyási csúcsok csökkentéséhez. Ezzel mérsékelhető a villámárvizek és elöntések kockázata, valamint csökkenthető a csatornahálózat túlterhelése. Ugyanakkor a magas talajvízállású területeken a szikkasztás csak megfelelő talajmechanikai vizsgálatok alapján alkalmazható, ellenkező esetben fennáll a talajvíz-szennyezés veszélye.

Klímavédelmi szempontból a terv – a korábbihoz képest – **klímaadaptációs** irányba mozdult el. A zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése, az örökerdő-gazdálkodás irányába történő elmozdulás a Határ úti Kiserdőben, valamint a zöldtetők és zöldfalak ösztönzése mind hozzájárulnak a szénmegkötéshez, a párologtatás növeléséhez és a hőmérséklet-ingadozások mérsékléséhez. A vízvisszatartás és párologtatás alkalmazása a klímaváltozásból eredő szélsőségek kezelésének fontos eszköze.

Az **anyagi javak és a kulturális örökség védelme** terén a terv jelentős hangsúlyt fektet a helyi, fővárosi és országos védettségű elemek megőrzésére. Az épített környezet fejlesztése elsősorban a szerkezetváltásra szoruló, alulhasznosított ipari és gazdasági területek – különösen a Külső-Ferencvárosban található barnamezős területek – komplex rehabilitációjára irányul. A Vágóhíd utca térsége, a Kén utca környezete, az RSD mente, valamint a Külső Mester utca és környéke olyan fejlesztési akcióterületekként jelennek meg, ahol a korábbi ipari funkciók átalakítása lehetőséget teremt új, vegyes funkciójú, fenntarthatóbb városi szövet kialakítására. A javaslatok hangsúlyozzák, hogy az új beépítések során magas minőségű közterületek, közhasználatú zöldfelületek és jól kapcsolódó utcahálózat jöhet létre. A belső városrészekben – ahol a beépítettség magas és a területi tartalék korlátozott – a fejlesztési javaslatok elsősorban a meglévő épületállomány rehabilitációjára, energetikai korszerűsítésére, udvarok zöldítésére és a közterületek forgalomcsillapítására irányulnak. A régészeti lelőhelyek nagy száma miatt az építési tevékenységek esetében előzetes örökségvédelmi vizsgálatok szükségesek, ami a beruházások ütemezésére és költségeire is hatással lehet, ugyanakkor biztosítja a kulturális örökség védelmét.

Táj- és természetvédelmi szempontból a terv nagy hangsúlyt fektet a meglévő táji adottságra, és a meglévő természeti értékekre. Az RSD-menti zöldtengely, a lineáris zöldinfrastruktúra-elemek erdősítése, a barnamezős területek előnyben részesítése a zöldmezős beruházásokkal szemben, valamint a zöldfelületi hálózat folytonosságának biztosítása mind azt szolgálják, hogy a táj jellege, esztétikai és természeti értékei megőrizhetők maradjanak. A terv elvi szinten megfelelő keretet szab a táj- és természetvédelmi elveknek, ugyanakkor a megvalósítás során kulcsfontosságú lesz a beépítési intenzitás, a vízparti fejlesztések mértéke és a zöldfelületi minőség tényleges biztosítása, melyek az engedélyezési és kivitelezési fázisban biztosíthatók.

6. TERVI ELEMEK RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSE, VÁRHATÓ JELENTŐS KÖRNYEZETI (KÖZVETLEN ÉS KÖZVETETT) HATÁSOK FELTÁRÁSA ÉS ÉRTÉKELÉSE

Jövőkép értékelése

A 2015-ös településfejlesztési koncepció (TK2015) jövőképe *társadalmi értelemben* a jobb lakókörnyezetre, a korszerűbb intézményekre és a csökkenő szegregációra helyezi a hangsúlyt. Az új jövőkép ezzel szemben a közösségre tekint a kerület egyik legfontosabb erőforrásaként. A lakosság nem pusztán „haszonélvezője", hanem aktív alakítója a jövőbeli Ferencvárosnak. Nagyobb hangsúlyt kap a szocális lakáspolitika („A lakhatási rendszer – benne a jelentős önkormányzati szociális bérlakás-állománnyal – a társadalmi igényekhez igazodó, aktív lakáspolitikát tesz lehetővé.") Ez a váltás egy gondoskodó, megelőző, jóllét-alapú társadalomkép felé mutat.

A régi jövőképben a *gazdaság* húzóágazatként jelent meg „A kerület gazdasági jövőképe, hogy a fővároson belül jelentős gazdasági központtá válik, a barnamezős területek újra hasznosításával.". Kiemelt szerepet kapott a tudásalapú gazdaság, a kutatás-fejlesztés, az innováció és az ingatlanfejlesztésekhez kapcsolódó munkahelyteremtés. A gazdasági fejlődés elsődleges eszköze volt az életminőség javításának. Az új jövőképben a hangsúly nem a növekedésen, hanem a társadalmi támogatottságon és a fenntarthatóságon van. Az új jövőkép szerint Ferencváros húsz év távlatában Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő, ugyanakkor élhető és fenntartható kerülete.

A TK2015 jövőképe szerint a *környezeti szempont* elsősorban fenntarthatósági keretként jelent meg. A zöldfelületek fejlesztése, az energiahatékonyság és a környezetterhelés csökkentése fontos volt, de jellemzően mellékes szempontként jelent meg a fejlesztések mellett. Az új jövőképben a környezeti szempont stratégiai alappillérként jelenik már meg. A klímaadaptáció – hősziget-hatás csökkentése, villámárvizek kezelése, zöldhálózat fejlesztése – már nem csak környezetvédelmi kérdés, hanem az élhető városok feltétele. Megjelenik a karbonsemlegesség, az energiafüggetlenség, a helyi energiaközösségek gondolata, valamint az egészséges városi környezet és a fenntartható mobilitás szoros összekapcsolása.

Összességében a jövőkép változása egy fejlesztésorientált városképből egy emberközpontú, reziliens és alkalmazkodó városi vízió felé mutat. A társadalom aktív közösséggé válik, a gazdaság az életminőség szolgálatába áll, a környezet pedig a jövőbeli Ferencváros egyik legfontosabb értéke, és az élhetőség alappilére: „A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg.". Ennélfogva a jövőkép változása környezeti szempontból kedvezőnek ítélhető.

A jövőképben kevés szó esik a biológiai sokféleség megőrzéséről, valamint a leromlott ökoszisztémák helyreállításáról. Ezzel kapcsolatban a lakossági szemléletformálásra is érdemesebb volna nagyobb hangsúlyt fektetni.

A kerület új jövőképe összességében megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez. A környezeti kérdések stratégiai alappillérként jelennek meg, különösen a klímaadaptáció, a zöldhálózat fejlesztése, az élhető közterek kialakítása, valamint az energiahatékonyság és a karbonsemlegesség hangsúlyozása révén.

Stratégia értékelése

Településfejlesztési elvek

A hatályos és az új fejlesztési terv településfejlesztési céljai abban különböznek, hogy a fejlesztés-vezérelt szemlélet helyett az új terv egy emberközpontú, megelőző és alkalmazkodó városfejlesztési logikát képvisel.

A régi településfejlesztési célrendszer elsősorban azt hangsúlyozta, hogy az önkormányzat kezdeményező szereplőként aktívan formálja a kerület fejlődését, miközben partnerségeken keresztül igyekszik érvényesíteni saját fejlesztési elképzeléseit és pozicionálni Ferencvárost Budapest egészén belül. Az új célrendszer ezzel szemben az „emberközpontú városfejlesztés" szemléletét hirdeti, és a korábbi kezdeményező szerepet újraértelmezi: az önkormányzat nem elsősorban fejlesztő, hanem keretadó, koordináló és minőséget biztosító szereplő. A partnerség itt már gyakorlatilag alapelvként jelenik meg, és az átláthatóság is nagyobb hangsúlyt kap.

A környezeti fenntarthatóság terén is kedvező változások figyelhetőek meg, ugyanis a fenntarthatóság olyan elvként jelent meg eddig, amelyet a fejlesztések során „figyelembe kell venni", de nem szervezte át alapjaiban a városfejlesztési gondolkodást. A hangsúly inkább a környezetterhelés csökkentésén és az energiahatékonyságon volt. Az új fejlesztési terv ezzel szemben a fenntarthatóságot és a klímaadaptációt a városfejlesztés egyik alappillérévé emeli: megjelenik a hősziget-hatás csökkentése, a zöldhálózati szemlélet, a csapadékvíz-gazdálkodás, az egészséges utcák és a fenntartható mobilitás összekapcsolása. A prevenció és proaktivitás új elemként jelenik meg, melynek célja nem az, hogy a problémákat kezeljük, hanem hogy ne alakuljanak ki, vagy hatásuk csökkenjen.

Különböző célkitűzések (Átfogó célok – Stratégiai célok / Hosszú távú célok – Középtávú tematikus célok)

Az új fejlesztési terv célrendszerében a hosszú távú célok elérni kívánt állapotot mutatnak be, míg a középtávú tematikus célok ezekhez rendelik hozzá az önkormányzati beavatkozások fő irányait.

A korábbi, hatályos célrendszer társadalmi dimenziója elsősorban intézmény- és szolgáltatásközpontú volt. Az oktatás fejlesztése, a humán intézményrendszer korszerűsítése, az esélyteremtés javítása különálló stratégiai célokként jelentek meg. A szegregáció kezelése a szociális városrehabilitáció eszköztárán keresztül került megfogalmazásra. Az új célrendszer ezzel szemben életminőség- és partnerség-alapú. A „gondoskodó, egészséges, együttműködő helyi társadalom" hosszú távú cél, valamint az „esélyteremtés és humán közszolgáltatások fejlesztése" és az „egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása" középtávú célok nem passzív ellátotti csoportként, hanem aktív közösségként jelenítik meg a kerületi lakosságot.

A hatályos stratégia gazdasági céljai a hagyományosabb fejlesztési területeket fogalmazták meg: helyi gazdaság fellendítése, munkahelyteremtés, K+F+I támogatása, üzleti környezet javítása, turizmus és brandépítés. Ugyanakkor az új célrendszer a gazdaságot nem különálló szektorként, hanem a városi életminőség egyik feltételeként kezeli, annak motorjaként. Az „erősségekre építő, sokszínű gazdaság" hosszú távú cél és a kulturális karakter erősítése azt jelzi, hogy a gazdaság feladata nem elsősorban a növekedés, hanem az, hogy jó minőségű munkahelyeket,

kiszámítható működést és hosszú távú megélhetési lehetőséget biztosítson, támogatva a kerületen belüli „egészséges és tartalmas életet”.

A környezeti célok terén történik a legmarkánsabb szemléletváltás. A régi tervben a környezeti elemek több stratégiai célban jelentek meg:

- fenntartható és energiatakarékos közlekedés,
- zöldfelületi rendszer fejlesztése,
- közterületek megújítása,
- barnamezős területek rehabilitációja.

A környezeti fenntarthatóság kérdésköre igazán nagy hangsúlyt nem kapott a régi tervben. Ezzel szemben az új célrendszerben a környezet önálló, rendszerszintű alappillérré válik, mint a fenntarthatóság egyik fő tartóoszlopa. Az „ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet” hosszú távú cél, a „zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése”, valamint az „élhető utcák és terek hálózatának fejlesztése” középtávú célok már inkább rendszerszinten kezelik a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontokat. A zöldfelületi rendszer már zöldinfrastruktúra hálózatként jelenik meg, amely a hősziget-hatás csökkentését, a csapadékvíz-gazdálkodást és a városi rekreációt együttesen szolgálja.

A célok tekintetében – a jövőképhez hasonlóan – kevés szó esik a biológiai sokféleség megőrzéséről, valamint a leromlott ökoszisztémák helyreállításáról. A jövőképtől eltérően ugyanakkor a környezettudatosság és a szemléletformálás fontossága már megjelenik a célkitűzések szintjén.

Városrészi célok / Középtávú területi célok

Nagy változás nem fedezhető fel a korábbi, illetve az új fejlesztési terv városrészi céljai között. Az új tervben 3 új elem különálló célként jelenik meg:

5. MÁV-Aszódi-telep társadalmi-fizikai szegregálódásának megelőzése

6. Duna-part átalakulása a fővárosi jelentőségi nagyobb hálózathoz (Duna-part) és nagyobb léptékű területfejlesztési programhoz (Déli Városkapu) illeszkedően

7. Központrendszer elemeinek minőségi és funkcionális fejlesztése, imázs javítása

Ezenfelül változás a Belső-Ferencváros kulturális és gasztronegyed funkciójának erősítése .

Érdemi változás nem történik.

A kerület új stratégiája összességében megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez, mivel a fenntarthatóságot és a klímaadaptációt rendszerszintű, stratégiai alappillérként kezeli. A zöldinfrastruktúra-hálózat, az élhető utcák és terek, valamint a megelőző, proaktív szemlélet integrált módon jelennek meg, kedvező alapot teremtve az alkalmazkodó és reziliens városfejlesztéshez.

Cselekvési program értékelése

A műfajból adódóan a régi ITS projektstruktúráját alapvetően területhez kötött, nagy léptékű projektek jellemezték. Az új fejlesztési tervben megjelennek korábban különálló, területhez kötött projektek tematikus intézkedések alá rendeződve (pl. Egészséges utcák programja, Zöld Ferencváros program, Önkormányzati lakásgazdálkodás).

A környezeti szempontok sokkal jelentősebben jelennek meg az új beavatkozási struktúrában. Míg a korábbi ITS-ben a

- a zöldfelületi fejlesztésekben,
- a kerékpáros és közlekedési hálózatokban,
- a barnamezős területek rehabilitációjában

jelentek meg a környezeti szempontok, addig az új fejlesztési terv sokkal nagyobb hangsúlyt fektet a fenntarthatóságra. A zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése több pontból álló, részletes, rendszerszintű beavatkozás (pl.: Egészséges utcák programja, Zöld Ferencváros program), de új elemként jelennek meg az alábbiak is:

- közösségi kertek,
- a Zöld Épület Program,
- az utcák revitalizációja, a klasszikus felújítás helyett,
- valamint a forgalomcsillapítás és az autómentesség.

A kerület új cselekvési programja összességében megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontoknak. A fenntarthatóság és a klímaadaptáció hangsúlyosan érvényesül, különösen a zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése, az Egészséges utcák és a Zöld Ferencváros programok, valamint a forgalomcsillapítás és az autómentes megoldások révén. Az új elemek – mint a közösségi kertek, a Zöld Épület Program és az utcák komplex revitalizációja – kedvező alapot teremtenek a hosszú távon élhető és ellenálló városi környezet kialakításához.

Fejlesztési akcióterületek értékelése

Az FVFT-ben szereplő akcióterületek kijelölésével új eszköz nyílik meg a kerület számára, amelyen keresztül a települési környezet fenntarthatóságára tud hatást gyakorolni. Az FTFT a kitűzött fejlesztési hosszú és középtávú városfejlesztési célok megvalósítása érdekében céladatokat rögzít az akcióterületekre vonatkozóan a településtervezési szabályzattal összhangban, melyek közül az alábbiak jelentősen érintik a környezeti elemek állapotát:

- hozzávetőleges lakásszám meghatározása,
- becsült szintterület meghatározása (m^2-ben),
- a zöldfelület elvárt méretének meghatározása (%-ban vagy hektárban kifejezve),
- teljes értékű (talajkapcsolatos) zöldfelületek alkalmazásának előírása (szigorítás a TÉKA-hoz képest),
- értékes meglévő fák, facsoportok megőrzésének előírása,
- zöldtetők kialakításának követelménye lapostetős épületek esetén,
- közhasználatú zöldfelületek kialakítására vonatkozó előírások,
- zajterhelés csökkentésére vonatkozó előírások,
- talajszennyezettség feltárásása és kármentesítésre vonatkozó előírások,

- közlekedési infrastruktúrára vonatkozó követelmények meghatározása.

Az alábbiakban környezeti komponensenként vizsgáljuk az új szabályozási eszköz (akcióterületre vonatkozó céladatok rögzítése) összessített hatását.

Élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme

A zöldinfrastruktúrára és a természeti értékekre vonatkozó előírások a település biológiai sokféleségére kedvező hatással bír. Az előírások kiterjedtebb biológiailag aktív felületeket eredményeznek, a talajkapcsolatos zöldfelületek magasabb ökoszisztéma szolgáltatása pedig a zöldfelületek minőségére hat kedvezően.

Levegőtisztaság-védelem

A kerület levegőtisztaságára jelentőst hatást gyakorol az épületek fűtéséből eredő légszennyező anyagok kibocsátása, valamint a közlekedésből származó káros anyagok emissziója. A lakásszámok, a szintterület, valamint a közlekedési infrastruktúrára vonatkozó szabályozások meghatározása kereteket szab a város beépíthetőségével kapcsolatban, így kedvezően hat a település levegőtisztaságára is.

Zaj- és rezgésvédelem

A kerület zajhelyzetére a közlekedésből származó zaj- és rezgésforrások gyakorolnak jelentős hatást. A lakásszámok, a szintterület, valamint a közlekedési infrastruktúrára vonatkozó szabályozások meghatározása kereteket szab a város beépíthetőségével kapcsolatban, így kedvezően hat a település zajhelyzetére is.

Földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme

A zöldfelület mértékének meghatározásával, valamint a teljes értékű zöldfelületek alkalmazásának előírásával kiterjedtebb biológiailag aktív felületeket biztosít a terv, ezáltal a talajlezárás káros hatásai kevésbé érvényesülnek. A csapadékvíz talajba történő szivárogtatását is elősegítik a kiterjedtebb zöldfelületek, így a város könnyebben alkalmazkodik a klímaváltozás következtében várható villámárvizekkel szemben, illetve a talajvízszintre is kedvező hatást gyakorol. A talaj, illetve a csapadékvízgazdálkodás szempontjából ennélfogva kis mértékben kedvező hatás lép fel.

A felszín alatti vizeket az akcióterületek nem veszélyeztetik, ugyanis azok célja a fejlesztések fenntarthatóbbá tétele.

Klímavédelem

A város mitigációs céljaihoz hozzájárul a lakásszámok, a szintterület, valamint a közlekedési infrastruktúrára vonatkozó szabályozások meghatározása, ugyanis kereteket szabnak a város beépíthetőségével kapcsolatban.

Az adaptációs célokat a zöldfelületek mennyiségére és minőségére vonatkozó előírások (zöldfelületek mértékének meghatározása, a teljes értékű zöldfelületek alkalmazásának előírása stb.) segítik elő.

Tájvédelem

A zöldfelület elvárt méretének meghatározása (%-ban vagy hektárban kifejezve), a teljes értékű (talajkapcsolatos) zöldfelületek alkalmazásának előírása, az értékes meglévő fák, facsoportok megőrzésének előírása, a zöldtetők kialakításának követelménye lapostetős épületek esetén, a közhasználatú zöldfelületek kialakítására vonatkozó előírások, valamint a szintterület meghatározása a település tájhasználatára, illetve településképére kedvező hatással bír, ugyanis az előírások kiterjedtebb biológiailag aktív felületeket eredményeznek és a beépíthetőséget is korlátozzák.. A zöldfelületek mennyiségi és minőségi fejlesztése a párologtatás, illetve az

árnyékolás révén jótékony hatással bír a település hőháztartására, így a hőszigethatást is kis mértékben mérsékelni tudja.

Az akcióterületek számos barnamezős területet érintenek, melyekre kedvező hatással bírnak. A potenciális szennyezések felszámolásra kerülnek, a városképre pozitív hatást gyakorol, és csökkenti a zöldmezős beruházások iránti igényt.

Társadalmi hatások

A közhasználatú zöldfelületek létesítésének meghatározása kedvező társadalmi hatással bír, ugyanis növeli a város közhasználatú rekreációs lehetőségeit, ezáltal hozzájárul a lakosság rekreációs ellátottságához.

Kémiai biztonság tekintetében az akcióterületek kijelölése nem vezethet olyan havária eseményekhez, melyek a kémiai biztonságot veszélyeztetnék.

Összességében megállapítható, hogy az akcióterületekre vonatkozó követelmények kedvezően tudják szabályozni a kerület területén történő beépítéseket, melyek a környezeti állapotra hatást gyakorolnak. A felsorolt szabályozási lehetőségek alapvetően kedvező hatásokat gyakorolnak, ugyanis megfelelő kereteket tudnak biztosítani a fenntartható települési környezet eléréséhez.

Az alábbi táblázat bemutatja az egyes akcióterületekhez tartozó rövid környezeti szempontú értékeléseket.

Akcióterület	**Környezeti szempontú értékelés**
Buda/Pest – Belváros – Ferencváros részterülete	A konkrét beépítések, valamint a parkolóhelyek számára vonatkozó előírások még az országos szintű előírásoknál is szigorúbb feltételeket szab, ami kedvezőbb környezeti állapotot idéz elő.
IX/1– Volt Nagyvásártelep (IX/1-A Nagyvásártelep és IX/1-B Gubacsidűlő)	A konkrét beépítésekre, a talajszennyezettség feltárására és kármentesítésére, a közlekedésre, a zajvédelemre, a zöldinfrastruktúrára, a természetvédelmi értékekre (RSD), valamint a rekreációs lehetőségekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX/2– Soroksári út és Külső Mester utca közötti fejlesztési területek	A konkrét beépítésekre, a talajszennyezettség feltárására és kármentesítésére, a közlekedésre, a zajvédelemre, valamint a zöldinfrastruktúrára vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő. Kifejezetten kedvezőek a közhasználatú zöldfelületekre vonatkozó előírások.
IX/3 - Dél-Pesti Centrumkórház	A konkrét beépítésekre, a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezésére, a közlekedésre, valamint a zöldfelületekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX/4 - Vágóhíd utca környezete	A konkrét beépítésekre, a közlekedésre, valamint a zöldfelületekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX/5 – Könyves Kálmán körúttól délre elhelyezkedő területek	A konkrét beépítésekre, a közlekedésre, a zajterhelésre, a talajszennyezés felszámolására, valamint a zöldfelületekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX/6 – Kén utca és Timót utca közötti hídfőtérség	A konkrét beépítésekre, a talajszennyezettség feltárására és kármentesítésére, a közlekedésre, a zajvédelemre, valamint a zöldinfrastruktúrára vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.

Akcióterület	Környezeti szempontú értékelés
IX/7 – CF-Pharma fejlesztési terület	A konkrét beépítésekre, a zajterhelésre, a talajszennyezés felszámolására, valamint a zöldfelületekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX-XX-XXI/1 – Gubacsidűlő mellékközpont	A konkrét beépítésekre, a talajszennyezettség feltárására és kármentesítésére, a közlekedésre, a zajvédelemre, a zöldinfrastruktúrára, a természetvédelmi értékekre (RSD), valamint a rekreációs lehetőségekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX-X/1/A – Népliget vasútállomás és környéke	A konkrét beépítésekre, a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezésére, valamint a zöldfelületekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő. Kifejezetten kedvezőek a közhasználatú zöldfelületekre vonatkozó előírások.

Részletes fejlesztési tervlap értékelése

Az új jogszabályi környezetben készülő kerületi fejlesztési tervlap a kerületi szabályozási terv és a fővárosi fejlesztési tervlap (FTT) közötti szintet foglalja el, ezáltal **új tervi eszközként jelenik meg**. Mivel a kerületnek korábban nem állt rendelkezésére olyan tervdokumentum, amelyet a jelenlegi fejlesztési tervlap kiváltana, a területhasználati változások közvetlen azonosítása nehézségekbe ütközik.

Ennek megfelelően a környezeti értékelés azt vizsgálja, hogy a korábbi fővárosi településszerkezeti tervhez (TSZT) képest miként változtak a kerületi fejlesztési tervlap sajátos területhasználatai. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy e változások érdemben már akkor megvalósultak, amikor a TSZT-t felváltotta az új fővárosi fejlesztési terv (FTT), amelyhez a kerületi fejlesztési tervlap kötelezően igazodik. Az értékelés során ezért minden esetben jelezzük, hogy a változások magasabb rendű jogszabályi megfelelésből erednek.

A fenti szempontokat figyelembevéve a környezeti értékelés az alábbi csoportosítások szerint értékeli a fejlesztési tervlapot: a korábbi fővárosi településszerkezeti terv (TSZT) szerinti területfelhasználási egységek és a Fővárosi fejlesztési tervlap (FTT) által meghatározott általános használat szerinti változások lekövetése, tehát magasabb rendű jogszabályoknak való megfelelés történik. Külön jelezzük és értékeljük, ha a kerületi fejlesztési tervlap a jogszabályok adta lehetőségekkel élve, ettől eltér. A tárgyi változások tekintetében megkülönböztetünk:

- Érdemi környezeti hatással nem járó, ezért részletes értékelést nem igénylő változásokat
- Érdemi, feltételezhetően negatív környezeti hatással járó, ezért részletesebb értékelést igénylő változásokat
- Érdemi, feltételezhetően pozitív környezeti hatással járó, ezért részletesebb értékelést igénylő változásokat

Érdemi környezeti hatással nem járó változások – TSZT -> FTT változásainak lekövetése (magasabb rendű jogszabály lekövetése), kerületi eltérésekkel

Területi pontosítások

Szerkesztési, metodikai jellegű változások, amelyek értékelést nem igényelnek:

- vízgazdálkodási területek (RSD) pontosítása a valós területhasználat / ingatlanviszonyok alapján

- beépítésre szánt terület korrekciója a valós területhasználat / ingatlanviszonyok alapján, közlekedési nyomvonalak pontosítása
- a kerületi léptékből adódóan közutak kerültek kiszabályozásra több helyen az FTT-ben meghatározott általános használaton belül
- a kerületi léptékből adódóan az egyes FTT-ben meghatározott általános használaton belül zöldterületek kerületek kiszabályozásra (közparkok, közkertek), melyek valós területhasználati változást nem okoznak (pl.: Csarnok tér, Salkaházi Sára park, lakótelepek zöldfelületei jellemzően zöldterületbe kerültek és kizárólag az épületek területén jelzik az Ln-T területhasználatot), ugyanakkor a zöldfelületek hosszútávú megőrzését segítik elő.

Valós területhasználathoz való igazodás

Azoknál a területhasználati módosításoknál, amelyek kizárólag a már fennálló, hosszabb ideje kialakult valós területhasználathoz igazodnak, a részletes környezeti értékelés készítése nem indokolt. Ezek az esetek nem jelentenek új beavatkozást, nem járnak többlet-beépítéssel, intenzitásnövekedéssel vagy új környezeti terheléssel, hanem pusztán jogi-szabályozási korrekciót valósítanak meg. Mivel a környezeti hatások már korábban bekövetkeztek, és a módosítás nem eredményez új vagy kedvezőtlen változást a környezeti elemek állapotában, a részletes környezeti vizsgálat nem adna érdemi többletinformációt.

Érintett területek:

- közműterület szabályozása (Gksz-2 - > GNY/Közm – Pesterzsébet alállomás)
- lakóterületi átsorolások (pl. Lk-T -> MAT/Ln-T – Gyáli úti lakótelep)
- az FTT-hez képest a kerületi terv pontosít, és kizárólag az épületek területén jelzi az Ln-T területhasználatot, a többi területen közkertet jelöl (Zkk)
- különleges területeket érintő átsorolások (K-Közl -> IT/K-Sp – MVM Dome területe)
- Közlekedési területek szabályozása (Vi-1 -> VH/K-Közl-É - Ferencváros kocsiszín)
- lakóterület kiszabályozása az egészségügyi intézmények között
- a lakóterület helyett intézményi vegyes (Vi), vagy fordítva
- az FTT-hez képest a kerületi terv pontosít, és egy helyen közkertet jelöl (Zkk)

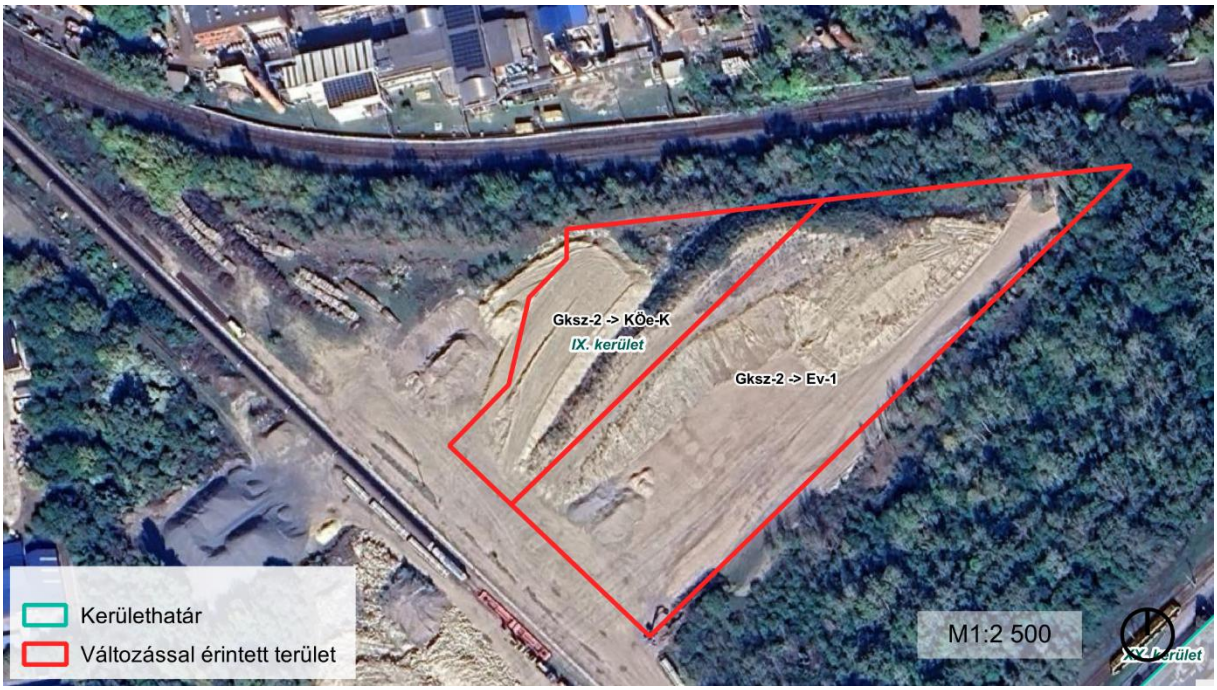
13. ábra: Változással értintett területek – Valós területhasználathoz való igazodás

Vasúti csomópont

Változás: TSZT: Gazdasági, jellemzően raktározásra és termelésre szolgáló terület (Gksz-2) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Kötöttpályás közlekedési terület (KÖe-K)

Terület: 5300 m^2.

A Ferencváros Nyugati rendező vasúthálózatának bevezető szakaszán két vasúti útvonal által közrezárt területen történik a változás az „új erdőterület” c. módosítás közvetlen szomszédságban. A terület jelenleg bolygatott, vegetáció nem található rajta. A változást a fővárosi fejlesztési tervek módosulásai eredményezik, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie, így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**.

14. ábra: Változással értintett terület – Vasúti csomópont (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

A módosítások során jelenleg bolygatott terület kerül át közlekedési terület besorolás alá. Mivel a területen jelenleg sem található meg semmilyen vegetáció, élőhely, értékes tájképi eleme, emiatt a változás semleges környezeti hatással bír élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme, illetve tájvédelem oldaláról. A terület közlekedési csomópontban található, messzebb a lakott területekről, így levegőtisztaság-védelem, zaj- és rezgésvédelem tekintetében sem várható környezeti hatás. A földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme tekintetében sem várható környezeti hatás.

A terület érinti a Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél elnevezésű régészeti lelőhelyet. Barnamezős területet is érint (Határ út menti terület).

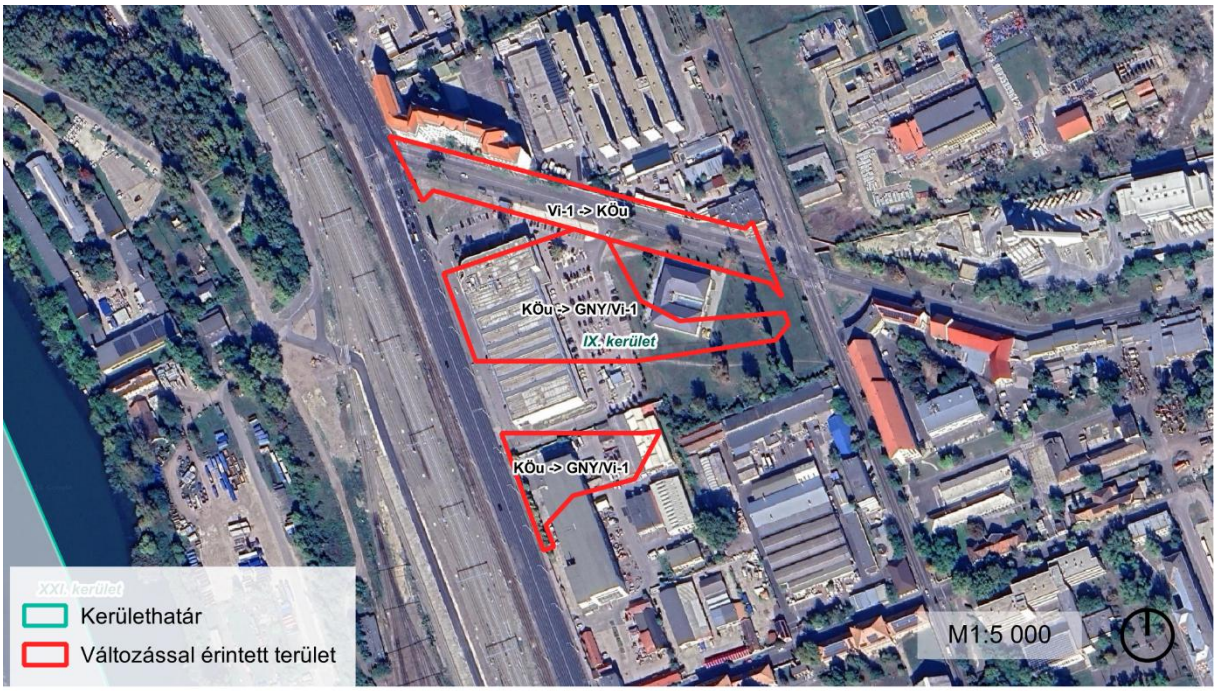
A módosítások nem eredményeznek vegyipari, illetve veszélyes anyagokkal, veszélyes keverékekkel folytatott tevékenységeket.

Új közlekedési tengely

Változás: TSZT: TSZT: Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (Vi-1) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Közúti közlekedési terület (KÖu) és fordítva

Terület: 2,6 ha.

Az új RSD híd következtében a kerületi úthálózat, illetve a környező területek is pontosításra szorulnak. Az érintett terület jelenleg beépített, vegetáció nem található rajta. A változást a fővárosi fejlesztési tervek módosulásai eredményezik, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**.

15. ábra: Változással értintett terület – Új közlekedési tengely (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

A módosítások során jelenleg beépített területek rendeződnek át. Mivel a területen jelenleg sem található meg semmilyen vegetáció, élőhely, értékes tájképi eleme, emiatt a változás semleges környezeti hatással bír élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme, illetve tájvédelem oldaláról. A módosítás gyakorlatilag nem jár nagyobb beépítési intenzitással, így levegőtisztaság-védelem, zaj- és rezgésvédelem tekintetében sem várható környezeti hatás. A földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme tekintetében sem várható környezeti hatás.

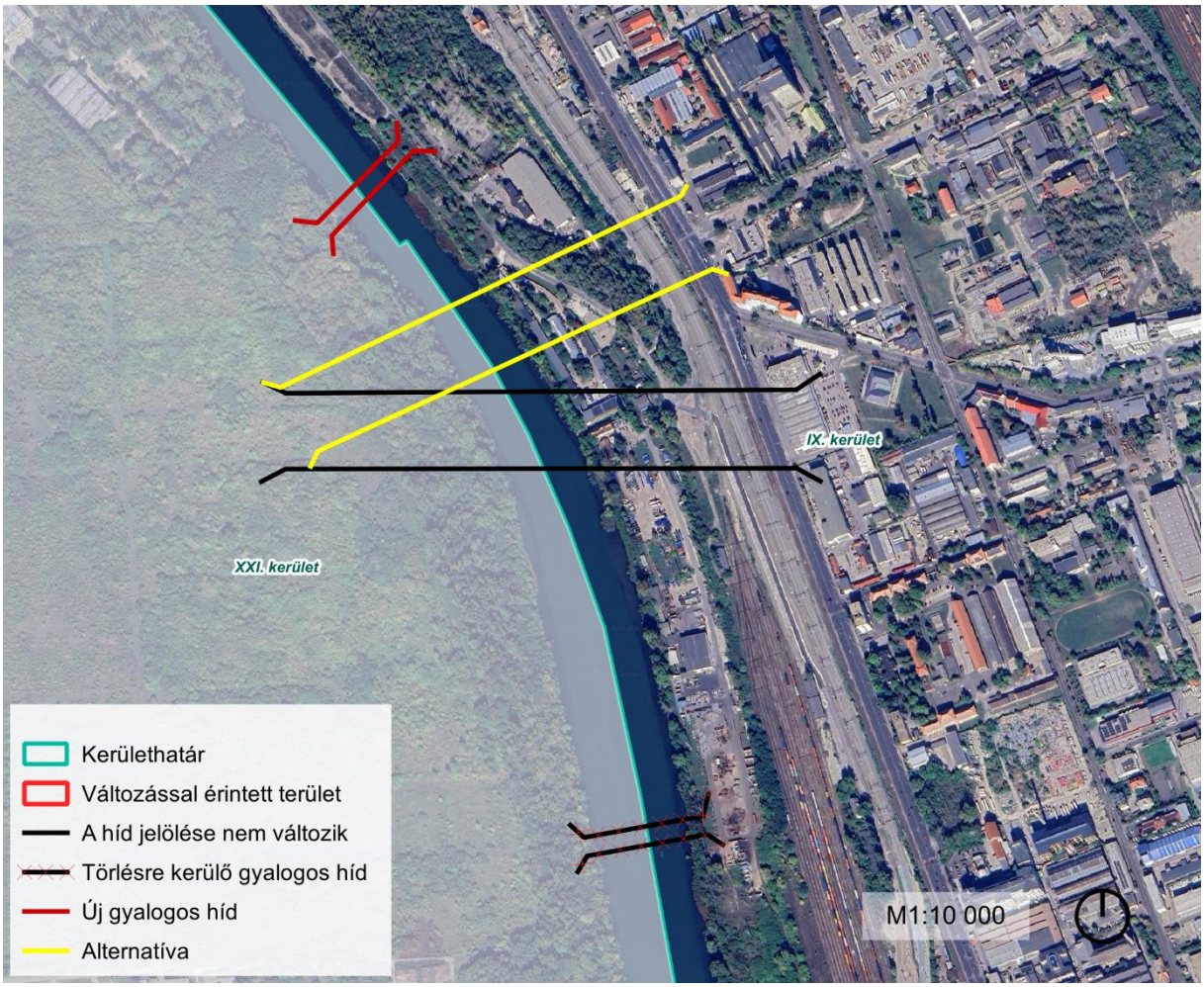
A terület érinti a Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél, valamint a Soroksári úti rendező pályaudvar északi része elnevezésű régészeti lelőhelyeket.

A módosítások nem eredményeznek vegyipari, illetve veszélyes anyagokkal, veszélyes keverékekkel folytatott tevékenységeket.

RSD hidak változásai

A módosítások során a tervezett gyalogos-kerékpáros Duna-hidak és a hozzájuk kapcsolódó területek besorolása is változik. Az RSD-n 1 db új kisebb forgalmú (gyalogos) híd jelenik meg (valamint egy alternatív RSD híd), és 1 db törlésre kerül. Ezenfelül új elemként a Kén utcai nyomvonal és Kis-Duna híd alternatívaként feltüntetésre kerül a terven. Az alternatív nyomvonalak lehetőséget teremtenek arra, hogy az infrastruktúra elemek továbbtervezése során a környezeti szempontból kedvezőbb változatok kerüljenek kiválasztásra és megvalósításra.

Az újonnan kijelölt és a töröl hidak által érintett területek élővilág-védelmi és tájvédelmi helyzete gyakorlatilag megegyezik, így ebből a szempontból semleges hatás várható. A hidak arrébb helyezése a terület levegőtisztaság- és zajvédelmi helyzetére is semleges hatással bír, csakúgy, mint a földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme szempontjából is.

16. ábra: RSD hidak változásai

Érdemi, feltételezhetően negatív környezeti hatással járó változások – TSZT -> FTT változásainak lekövetése (magasabb rendű jogszabály lekövetése, kerületi eltérésekkel)

Új RSD híd menti területek

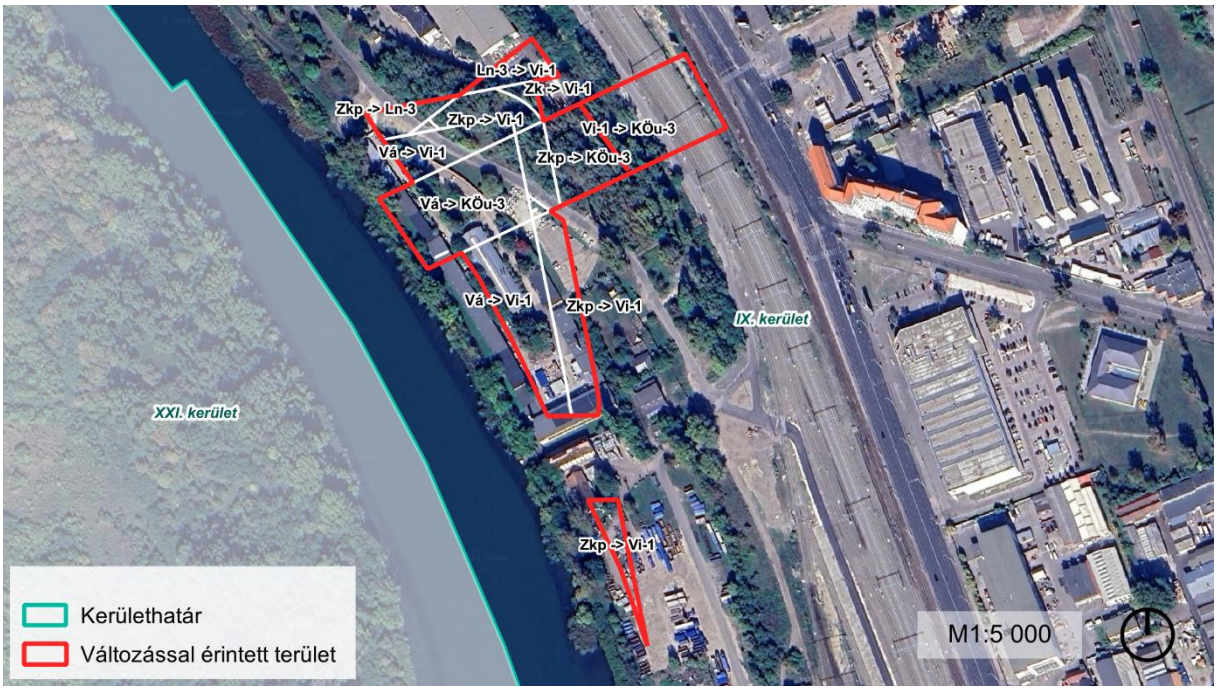
Híd menti területek: TSZT: Közpark, közkert (Zkp) és Állóvizek medre és partja (Vá) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (RSD/Vi-1)), Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (RSD/Ln-3)

Híd területe: TSZT: Közpark, közkert (Zkp), Állóvizek medre és partja (Vá), Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (Vi-1) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Közlekedési terület (KÖu)

Terület: 2,9 ha.

Az új RSD híd hídfőjéhez kapcsolódó területrendezések eredményezik a változást a fővárosi fejlesztési tervben, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**. Az érintett terület nagyrészt már most is beépített, így jelentősebb környezeti hatás nem várható.

Az érintett területek jellemzően már beépítettek, de fás állományok is megtalálhatóak rajtuk. A terület érinti a Duna parti sávját (RSD), és összeköti azt a belvárosi részekkel.

17. ábra: Változással értintett terület - RSD (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

Élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme

A módosítások következtében a biológiailag aktív felületek területe kis mértében csökken, a beépítési intenzitás fokozódik és a talajlezárás káros hatásai jobban érvényesülnek, emiatt élővilág-védelmi oldalról kis mértékben kedvezőtlen hatást eredményeznek a módosítások. A területeken meglévő fás állományok kivágásra kerülnek, melyek fontos élőhelyeket jelentenek a városi környezetben, ami szintén kedvezőtlen hatással bír. Ugyanakkor hozzá kell tenni, hogy kis mértékben várható fakivágás.

Levegőtisztaság-védelem

A beépítési intenzitás emelkedése, valamint az új híd nagyobb gépjármű-forgalmat generál így kis mértékű levegőterhelésre kell számítani. Levegőtisztaság-védelem tekintetében kis mértékben kedvezőtlen a változás.

Zaj- és rezgésvédelem

Új zajterhelő rendeltetés nem kerül elhelyezésre, ugyanakkor a változás nagyobb gépjármű-forgalmat generál, ami zajvédelem tekintetében kis mértékben kedvezőtlen változást eredményez.

Földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme

A földtani közeg, a talajvíz, illetve a település csapadékvízgazdálkodása szempontjából kis mértékben kedvezőtlen, hogy a módosítások területén nagyobb beépítési intenzitások valósulnak meg, ennélfogva a talajlezárás káros hatásai érvényesülnek. Termőföldeket nem érintenek a módosítások. Az RSD menti kivitelezési munkák során fokozottan figyelni kell a természeti értékek megőrzésére!

Klímavédelem

Klímavédelmi szempontból kis mértékben kedvezőtlen változás történik, ugyanis a módosítások területein a biológiailag aktív felületek csekély mértékben csökkennek, a beépítési intenzitás fokozódik és fás állományok kerülnek kivágásra kis területen. A fás szárú növényzet fontos szerepet játszik az üvegházhatású gázok elnyelésében, illetve a város adaptációs képességeinek (párologtatás, árnyékolás stb.) erősítésében. A csökkenő zöldfelületek következtében a városi hőszigethatás kis mértékben fokozódik.

Tájvédelem

A módosítás következtében a biológiailag aktív felületek területe kis mértékben csökken és a beépítési intenzitás fokozódik, ami kis mértékben kedvezőtlen tájhasználati oldalról. A meglévő fás állományok kivágása kedvezőtlen hatást gyakorol a tájképre. A tájszerkezetben kis mértékben változást okoz az új híd, mely a terület tájképében is kis mértékben változást okoz. A tervezett fejlesztések meglévő beépített területek közé ékelődnek be, tehát települési tájon valósulnak meg a beruházások, így a táji hatások összességében nem jelentősek.

A módosítással érintett területet minimálisan érinti a Tájképvédelmi terület övezete.

Az új RSD híd menti területek barnamezős területeket érintenek (Nagyvásártelep, Gubacsi dűlő). A fejlesztések a barnamezős területek felszámolását eredményezhetik, mely során a potenciális szennyezések felszámolásra kerülnek, a városképre pozitív hatást gyakorol, és csökkenti a zöldmezős beruházások iránti igényt.

Épített környezet

A terület érinti a Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél, valamint a Soroksári úti rendező pályaudvar északi része elnevezésű régészeti lelőhelyeket.

Társadalmi hatások

Az új RSD híd menti területek módosítása során tervezett közhasználatú zöldfelületek szűnnek meg. Ugyanakkor jelenleg sem találhatóak a területen közparkok, így nem megvalósult közparkok beépítésére kerül sor. A területek elhelyezkedése sem ideális közparkok létrehozására (tervezett Duna-híd hídfőjénél elhelyezkedő terület), így nem várható kedvezőtlen társadalmi hatás a közparki fejlesztés elmaradásából.

A módosítások nem eredményeznek vegyipari, illetve veszélyes anyagokkal, veszélyes keverékekkel folytatott tevékenységeket.

Új gazdasági terület

Változás: TSZT: Védelmi erdő (Ev-Ve) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Általános gazdasági terület (Gá)

Terület: 8800 m^2.

Határ út és Gubacsidűlő között helyezkedik el a módosítással érintett terület. A terület a 2010-es évek közepe óta nagyrészt bolygatott, csak délnyugati részén található vegetáció. A vegetációt gyepes-cserjés növényállomány alkotja néhány faegyeddel, jellemzően ruderális társulásként. A változást a fővárosi fejlesztési tervek módosulásai eredményezik, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**.

18. ábra: Változással értintett terület – Új gazdasági terület (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

Élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme

A módosítások következtében a biológiailag aktív felületek területe kis mértékben csökken, a beépítési intenzitás kis mértékben fokozódik és a talajlezárás káros hatásai jobban érvényesülnek, emiatt élővilág-védelmi oldalról kis mértékben kedvezőtlen hatást eredményeznek a módosítások. Ugyan erdőterületet sorolnak át gazdasági területbe, de a valóságban tényleges vegetáció csak gyéren jelenik meg a területen.

Levegőtisztaság-védelem

Az új gazdasági területek új légszennyező pontforrások megjelenését eredményezhetik, ugyanakkor a terület térségében jelenleg is több gazdasági funkció található. Levegőtisztaság-védelem tekintetében kis mértékben kedvezőtlen a változás.

Zaj- és rezgésvédelem

Új zajforrások jelennek meg, ugyanakkor a terület térségében jelenleg is több gazdasági funkció található. Zajvédelem tekintetében kis mértékben kedvezőtlen változásra lehet számítani.

Földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme

A földtani közeg, a talajvíz, illetve a település csapadékvízgazdálkodása szempontjából kis mértékben kedvezőtlen, hogy a módosítások területén nagyobb beépítési intenzitások valósulnak meg, ennélfogva a talajlezárás káros hatásai érvényesülnek.

Klímavédelem

Klímavédelmi szempontból kis mértékben kedvezőtlen változás történik, ugyanis a módosítások területein a biológiailag aktív felületek területe csökken, a beépítési intenzitás fokozódik és fás állományok kerülhetnek kivágásra. A fás szárú növényzet fontos szerepet játszik az

üvegházhatású gázok elnyelésében, illetve a város adaptációs képességeinek (párologtatás, árnyékolás stb.) erősítésében. A csökkenő zöldfelületek következtében a városi hőszigethatás kis mértékben fokozódik.

Tájvédelem

A módosítás következtében a biológiailag aktív felületek területe kis mértékben csökken és a beépítési intenzitás fokozódik, ami kis mértékben kedvezőtlen tájhasználati oldalról. A tájszerkezet tekintetében kis mértékben kedvezőtlen, hogy a lakott területek (XX. kerület) és a Gubacsidűlő gazdasági funkciói közötti védőerdősáv szélessége csökken, de jelentős konfliktust ez nem okozhat, mivel így is elegendő szélességű erdőterület marad, ráadásul a környező területeket vizsgálva megállapítható, hogy már most is számos ponton megszakad a védőerdő szélessége, illetve a folytonossága (pl.: a közvetlen szomszédságban található közműterület miatt.

Épített környezet

A terület érinti a Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél elnevezésű régészeti lelőhelyet.

Társadalmi hatások

A módosítások eredményezhetnek – környezetre jelentős kedvezőtlen hatást nem gyakorló – vegyipari, illetve veszélyes anyagokkal, veszélyes keverékekkel folytatott tevékenységeket, így a konkrét beruházások ismeretében mindenképpen vizsgálni kell a kémiai biztonságra kifejtett potenciális hatásokat, különösképpen a lakóterületek közelsége miatt.

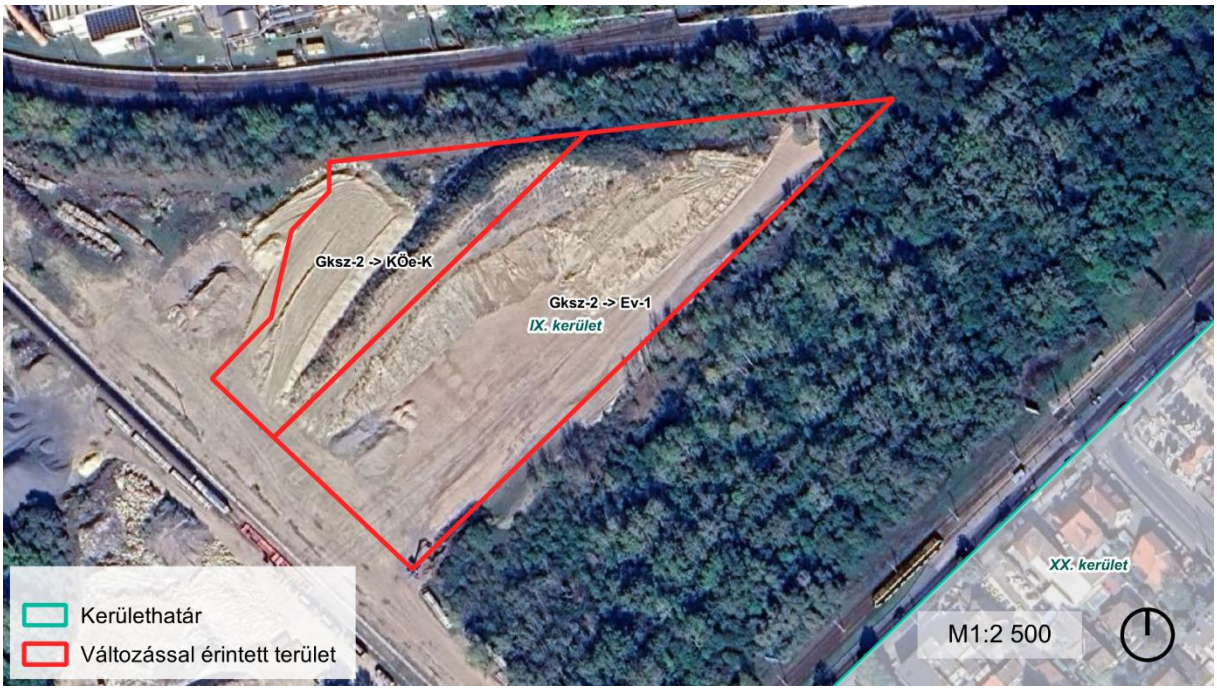
Érdemi, feltételezhetően kedvező környezeti hatással járó változások – TSZT -> FTT változásainak lekövetése (magasabb rendű jogszabály lekövetése, kerületi eltérésekkel)

Új erdőterület

Változás: TSZT: Gazdasági, jellemzően raktározásra és termelésre szolgáló terület (Gksz-2) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Védőerdő (Ev-1)

Terület: 1,3 ha.

A Ferencváros Nyugati rendező vasúthálózatának bevezető szakaszán két vasúti útvonal által közrezárt területen történik a változás az „új gazdasági terület” c. módosítás közvetlen szomszédságban. A terület jelenleg bolygatott, vegetáció nem található rajta. A változást a fővárosi fejlesztési tervek módosulásai eredményezik, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**.

19. ábra: Változással értintett terület – Új erdőterület (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

Élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme

Élővilágvédelmi szempontból kedvező változás történik, ugyanis a területeken kisebb beépítési intenzitás fog maradni, és az új erdőterület nagyobb biológiailag aktív felületet eredményez, mely a biológiai sokféleség számára kedvezőbb állapot idéz elő.

Levegőtisztaság- és zajvédelem

Kis mértékben kedvező, hogy a módosítások területein kisebb beépítési intenzitások maradnak, ennélfogva a terület nem vonz nagyobb gépjármű-forgalmat, valamint új gépészeti kibocsátók sem jelennek meg.

Földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme

A földtani közeg, a talajvíz, illetve a település csapadékvízgazdálkodása szempontjából kis mértékben kedvező, hogy a módosítások területén kisebb beépítési intenzitások maradnak, ennélfogva a talajlezárás káros hatásaival sem kell számolni.

Klímavédelem

Klímavédelmi szempontból kis mértékben kedvező változás történik, ugyanis a módosítások területein kisebb beépítési intenzitások maradnak, és az új erdőterület kiterjedtebb zöldfelületet eredményez. A fás szárú növényzet fontos szerepet játszik az üvegházhatású gázok elnyelésében, illetve a város adaptációs képességeinek (párologtatás, árnyékolás stb.) erősítésében. A növekvő zöldfelületek következtében a városi hőszigethatás kis mértékben mérséklődik.

Tájvédelem

Tájvédelmi szempontból kedvező változás történik, ugyanis a módosítások területein kisebb beépítési intenzitások maradnak, és az új erdőterület megjelenésével nagyobb biológiailag aktív felületek jelennek meg, melyek kedvezőbb tájhasználati és tájképi állapotokat eredményeznek.

Épített környezet

A terület érinti a Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél elnevezésű régészeti lelőhelyet. Barnamezős területet is érint (Határ út menti terület).

Társadalmi hatások

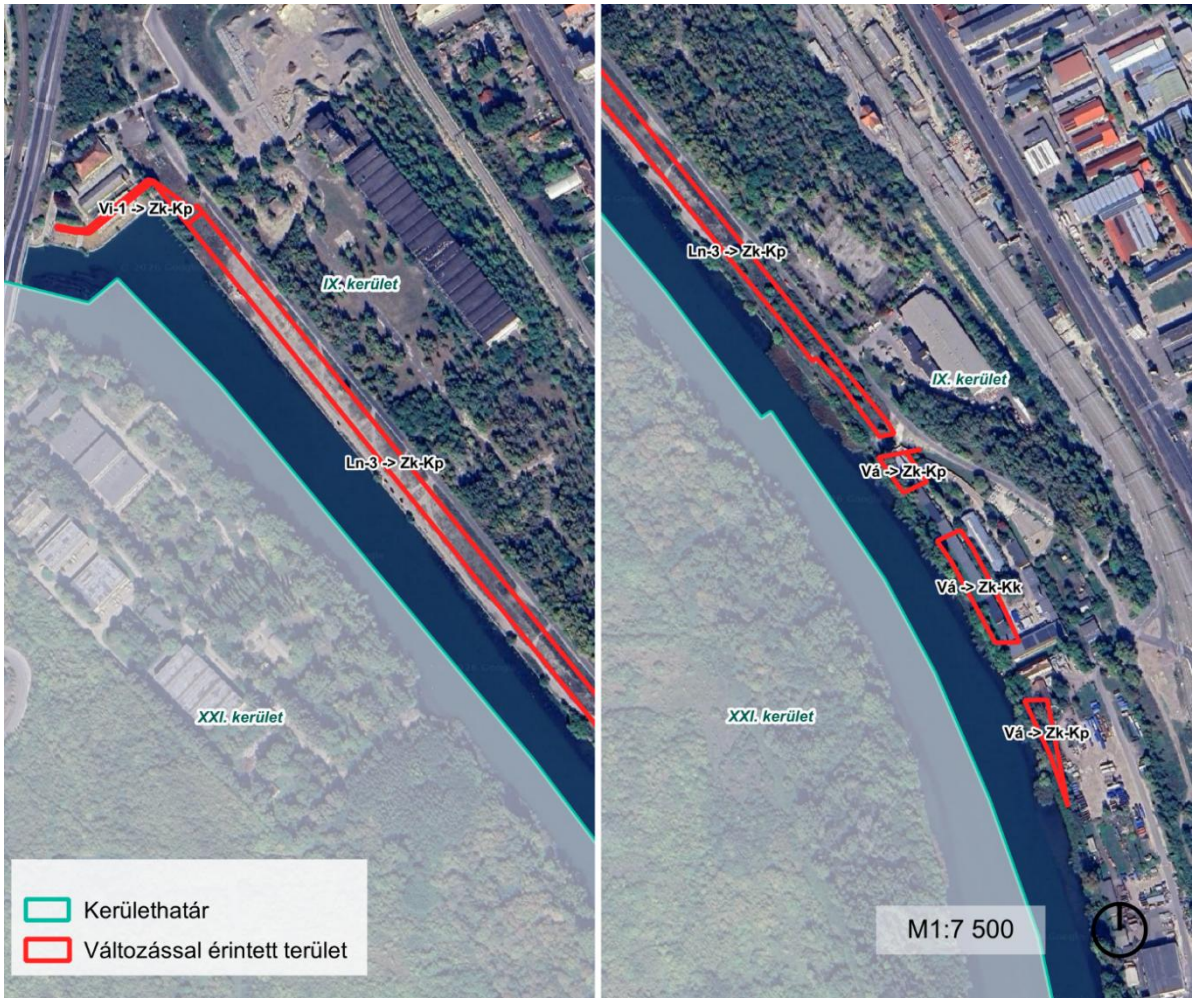
Kedvező társadalmi hatásokat eredményeznek az új erdőterületek, melyek mind a településökológiai, mind esztétikai szerepükkel emelik a város élhetőségét.

RSD menti zöldterületek

Változás: TSZT: Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Ln-3), Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (Vi-1), Állóvizek medre és partja (Vá) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Fővárosi jelentőségű közpark (Zk-Kp), Fővárosi jelentőségű közkert (Zk-Kk)

Terület: 2,4 ha.

Az RSD mentén a jelenleg beépítésre szánt területekből közhasználatú zöldfelületek kijelölése történik a fővárosi fejlesztési tervben, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**. Az érintett területek jellemzően már beépítettek vagy bolygatottak, de fás állományok is megtalálhatóak rajtuk.

20. ábra: Változással értintett terület – RSD menti zöldterületek (TSZT területfelhasználás -> Kerületi terv sajátos használat)

Élővilág-védelem, biológiai sokféleség védelme

Élővilágvédelmi szempontból kedvező változás történik, ugyanis a területek beépítetlenek maradnak, nagyobb biológiailag aktív felületek maradnak meg – különösen a fás szárú növények –, melyek a biológiai sokféleség számára kedvezőbb állapotokat idéznek elő.

Levegőtisztaság- és zajvédelem

Kis mértékben kedvező, hogy a módosítással érintett területek beépítetlenek maradnak, ennélfogva a terület nem vonz nagyobb gépjármű-forgalmat, valamint új gépészeti kibocsátók sem jelennek meg (a korábbi fejlesztési területeket érintően).

Földtani közeg, felszíni és felszín alatti vizek védelme

A földtani közeg, a talajvíz, illetve a település csapadékvízgazdálkodása szempontjából kis mértékben kedvező, hogy a területeken nem történnek beépítések, ennélfogva a talajlezárás káros hatásaival sem kell számolni.

Klímavédelem

Klímavédelmi szempontból kedvező változás történik, ugyanis a területek beépítetlenek maradnak, megmaradnak a fás szárú növények, melyek fontos szerepet játszanak az üvegházhatású gázok elnyelésében, illetve a város adaptációs képességeinek (párologtatás, árnyékolás stb.) erősítésében. A megmaradó zöldfelületek a hőszigethatást is kis mértékben mérsékelni tudják.

Tájvédelem

Tájvédelmi szempontból kedvező változás történik, ugyanis a területek beépítetlenek maradnak, nagyobb biológiailag aktív felületek maradnak meg – különösen a fás szárú növények –, melyek kedvezőbb tájhasználati és tájképi állapotokat tartanak meg. Tájszerkezet tekintetében kedvező, hogy az RSD mentén szélesebb közhasználatú zöldsáv kerül a módostás által kiszabályozásra.

A módosítással érintett területek kis mértékben érintik a Tájképvédelmi terület övezetét.

A módosítások az alábbi barnamezős területeket érintik: Gubacsi dűlő, Nagyvásártelep. A fejlesztések a barnamezős területek felszámolását eredményezhetik, mely során a potenciális szennyezések felszámolásra kerülnek, a városképre pozitív hatást gyakorol, és csökkenti a zöldmezős beruházások iránti igényt.

Épített környezet

A terület érinti a Déli vasúti összekötő-Ferencvárosi pu.-Üllői út-Határ út-dél, valamint a Soroksári úti rendező pályaudvar északi része elnevezésű régészeti lelőhelyeket. A módosítások érintik még a Nagyvásártelep műemléki környezetét.

Társadalmi hatások

Kedvező társadalmi hatásokat eredményeznek az új zöldterületek (közkert és közparkok), melyek mind a településökológiai, mind esztétikai, mind pedig rekreációs szerepükkel emelik a város élhetőségét. A lakossági rekreáció ellátásában a zöldterületeknek kiemelkedő szerepük van.

A kerületi fejlesztési tervlap által meghatározott területfelhasználások összességében megfelelő keretet biztosítanak a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez. A területhasználati változások döntően magasabb rendű jogszabályokból fakadnak, és jellemzően már beépített vagy bolygatott területeket érintenek, miközben több esetben kifejezetten kedvező irányú elmozdulás történik a zöldterületek és erdőterületek kijelölésével, különösen az RSD mentén. Bár egyes beavatkozások – elsősorban az új közlekedési és gazdasági területekhez kapcsolódóan – helyi szinten kedvezőtlen környezeti és klímavédelmi hatásokkal járhatnak, ezek mértéke korlátozott, és a terv összességében alkalmas alapot teremt a klímaadaptív, zöldinfrastruktúrára épülő kerületi fejlődéshez.

A terv hatása az épített környezetre a Műemlékvédelmi hatástanulmány, illetve az Örökségvédelmi hatástanulmány alapján

A Műemlékvédelmi hatástanulmány alapján *„a Ferencvárosi Fejlesztési Terv különböző dokumentumaiban megfogalmazott jövőkép, fejlesztési irány és fejlesztési hangulat vonzó, lendületes és támogatható. A Tervet az élhető, egészséges város szemlélete hatja át, és ebben folyamatos és szervesen kapcsolódó, becsatolt szerepet kap a kulturális örökség. A Terv nem felejtkezik el semmilyen fejlesztési szegmens esetén sem arról, hogy szinte mindegyik kitűzött élhetőségi cél fizikai hordozója az épített örökség, amely Ferencvárosban kétszáz év emlékeit foglalja magában, és valóban identitásképző erő.*

A Terv a történeti település határait a barnamezőig tolja ki, ahol jelentős ipari emlékek sorakoznak Ferencvárosban. A Terv a kerület ütőereként tekint a Dunára, a történeti részeknek a folyóval való összekapcsolását kiemelten kezeli, s ebben jelentős szerepet szán a Nagyvásártelep műemléki együttesét körbevevő Diákvárosnak. Fontos szempontokat szab meg az építési fejlesztéseknek: párkánymagasság, beépíthetőség stb. szabályozók mellett felhívja a figyelmet az illeszkedés kérdésének fontosságára, a beruházások részéről hatástanulmányt, a kerület részéről beépítési mesterterveket vár el.

A régi és modern építészet együttélése a jövőkép hangsúlyos eleme mindvégig, ám ennek pontos szabályozása, a bontások és újépítések túlcsordulásának megakadályozása, az egyensúly felborulásának megelőzése azonban még így sem teljességgel biztosított.

Az élhető városi lét alapfeltétele a zöld város. A Terv a zöld felületek növelését, a meglévő területek zöldítését, az elviselhetetlenné vált utak humanizálását kiemelten tárgyalja. A zöldítés során tekintettel kell lenni az épített örökségi értékek láthatóságának szempontjára: a növénykiültetéseknél, facseréknél az árnyékot adó, de az értékes épületeket is láttatni engedő növényeket kell preferálni.

A tervezett változások közül pozitív, kiemelten fontos hatást jelentene a két kiemelkedő műemlék, a világörökségi várományos Iparművészeti Múzeum, illetve a magyar modernizmus kiemelkedő értékét jelentő Nagyvásártelep helyreállítása (utóbbi esetében a Diákváros kiépítésével együtt).

A kerületben kis számú műemlék található, különösen, ha összevetjük az értékes épületek hatalmas számával. Hasonlóképpen átlagos számúak a fővárosi védettségű objektumok. A kerület által helyi védetté nyilvánított objektumok száma viszont kiemelkedően magas, ami a helyes, értékvédő hozzáállás bizonyítéka. A hatalmas helyi védett állomány 80 százaléka azonban csak homlokzati védelem: a faszádizmus veszélyeire szükségtelen felhívni a figyelmet, rossz

példákat sokfelé látunk. Érdemes lenne a 353 védett homlokzat esetében áttekinteni, hogy mely esetekben lenne lehetőség legalább az utcai szárny vagy traktus védelmére.

A Terv (és a kerület) előtt álló legnagyobb kihívás az épületállomány rossz állapota. Számos épület felújítása (pl. Csicsergő Óvoda épülete) szerepel a Tervben, és ezen esetekben az épület karakterének megtartása kiemelten fontos: kerülni kell az ártó elemek (durva műanyagablakok, rossz textúrájú vakolás stb.) alkalmazását. Sok esetben az épületek rossz állapota miatt az intézmények elköltöztetése szerepel a Tervben: ilyenkor, amennyiben a hátramaradt épület értékes, fontos felhívni a figyelmet annak megmentésének szükségességére is (pl. Haller u. 52-54. esete).

Számos esetben szerepel bontási javaslat (Sobieski u. 3-9., Földváry u.). A Sobieski utcai házak valóban alacsony építészeti színvonalú épületek, de még leromlott állapotukban is több helyi karaktert hordoznak, mint a mellettük felhúzott, pl. a 11. szám alatti újabb ház. A régi és az új kényes egyensúlya könnyen felborul, pl. a négy régi ház helyére emelendő új épületekkel az utca is elveszti történeti karakterét. Az egyensúly felborulásának elrettentő példája a Marhavágóhíd együttesének és az új beépítésnek az arányeltolódása.

Az akcióterületek anyagában a Nagyvásártelep, illetve a Sertésvágóhíd modern épületeivel kapcsolatos előírások tökéletesen megfelelőek."

Összefoglalóan megállapítható, hogy a Műemlékvédelmi hatástanulmány a kerületi fejlesztési terv igyekszik mindent megtenni azért, hogy az örökségi érték és az élhető város koncepciója együttesen valósuljon meg Ferencvárosban. Kedvezőnek értékeli, hogy a terv az élhető város koncepcióját az épített örökség megőrzésével és a zöldfelületek növelésével kapcsolja össze. A dokumentum kiemeli, hogy az épített örökség nemcsak a város fizikai környezetének fontos eleme, hanem a helyi identitás és a városi imázs erősítésében is jelentős szerepet játszhat. A történeti épületek felújítása és aktív használata hozzájárulhat ahhoz, hogy Ferencváros élhetőbbé és vonzóbbá váljon a lakók és a látogatók számára egyaránt, ezért a Hatástanulmány szerint a Terv jó irányba mutat e célok megvalósítása felé.

Az Örökségvédelmi hatástanulmány az alábbiakban jellemzi a tervi hatásokat:

„A Buda/Pest – Belváros Ferencvárosra eső részterülete akcióterületen személygépjárművek elhelyezésére vonatkozó szabályok módosításának nincs releváns hatása az itt található 15247, 15250, 15255, 15258, 15263, 15266, 66288 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyekre.

A IX/1 számmal jelölt, volt Nagyvásártelep (IX/1-A Nagyvásártelep és IX/1-B Gubacsidűlő) akcióterületen a Magyar Állam által meghatározott: Diákváros, déli körvasút és Közvágóhíd megálló fejlesztési célok, valamint ehhez kapcsolódó önkormányzati infrastruktúra fejlesztések, zöldterület kijelölések, nagyvárosias, jellemzően szabadon álló magasházas beépítés 15261 és 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érint. Változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX/2 számmal jelölt Soroksári út és Külső Mester utca közötti fejlesztési területek komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület, ahol a Magyar Állam által a közelben meghatározott fejlesztési célokhoz (Diákváros, déli körvasút és Közvágóhíd megálló), kapcsolódó önkormányzati infrastruktúra fejlesztések, zöldterület kijelölések, barnamezős és alulhasznosított területek funkcióváltásának ösztönzése, vagyis kompakt városszerkezet kialakulásának előmozdítása és a

kerület szerkezetének javítása 15261 és 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyeket érint. Változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX/3 számmal jelölt Dél-Pesti Centrumkórház akcióterület K-Eü-be sorolt része a 98/2017. (IV. 27.) Korm. rendelet az Egészséges Budapest Program megvalósításával összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról szóló rendelet 2. mellékletének 7. pontja szerint kiemelt beruházásokkal érintett terület. Az akcióterületen nyilvántartott régészeti lelőhely jelenleg nem nincs, de annak közelében 15268 és 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók. A régészeti érintettség a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a 2001. évi LXIV. törvény 23/G. §. (1) bekezdés alapján a tervezett beruházásokhoz Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése szükséges.

A IX/4 számmal jelölt Vágóhíd utca környezete akcióterületen új városépítészeti kialakítás és a közlekedési rendszer területileg érintett elemeinek fejlesztése, hiányzó közterületek létrehozása, zöldfelületek növelése tervezett. Az akcióterületen nyilvántartott régészeti lelőhely jelenleg nem nincs, de az akcióterület közelében 15252 és 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók. A régészeti érintettség a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX/5 számmal jelölt Könyves Kálmán körút és vasút között elhelyezkedő akcióterületen új városépítészeti kialakítás és a közlekedési rendszer területileg érintett elemeinek fejlesztése, hiányzó közterületek létrehozása, zöldfelületek növelése tervezett. Az akcióterület építési telkein a Fővárosi településterv szerint magasház elhelyezhető. Az akcióterületen nyilvántartott régészeti lelőhely jelenleg nem nincs, de az akcióterület közvetlen közelében 15252 és 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhelyek találhatók. A régészeti érintettség a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX/6 számmal jelölt Kén utca és Timót utca közötti hídfőtérség akcióterületen a Galvani körúthoz kapcsolódó új RSD hídhoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztések, zöldterület kijelölések tervezettek, továbbá ezen a területen magasházas beépítés megengedett. Az akcióterületen a 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhely van. A változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre: jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX/7 számmal jelölt CF-Pharma fejlesztési akcióterületen a jelenleg gazdasági terület megszűnése és jövőbeni funkcióváltása, intézményi vegyes fejlesztése tervezett. Az akcióterületen a 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhely van. A változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX-XX-XXI/1 számmal jelölt Gubacsidűlő mellékközpont akcióterület barnamezős terület, ahol települési mellékközpont kialakítása, az alulhasznosított területek funkcióváltásának ösztönzése, valamint kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése tervezett. Az akcióterületen a 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhely van. A változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges.

A IX-X/1/A számmal jelölt Népliget vasútállomás és környéke akcióterületen a helyi adottságok figyelembevételével lakófunkció elhelyezése és a barnamezős és alulhasznosított területek funkcióváltásának ösztönzése, valamint kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése tervezett. Az akcióterületen a 66290 számokon nyilvántartott régészeti lelőhely van. A változtatási szándékok hatásai a régészeti örökségre: jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján nem határozható meg, ezért a konkrét tervek kidolgozásakor Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítése javasolt, vagy a jogszabályi feltételek teljesülése esetén ERD készítése szükséges."

Összefoglalóan megállapítható, hogy a tervezett fejlesztések többsége több régészeti lelőhelyet érinthetnek Ferencváros különböző akcióterületein, bár egyes módosítások – például a belvárosi parkolási szabályok változtatása – nem gyakorolnak közvetlen hatást az ismert lelőhelyekre. Számos fejlesztési terület (például a volt Nagyvásártelep, a Soroksári út–Külső Mester utca térsége, a Galvani híd környezete vagy a Népliget környéke) esetében azonban a tervezett infrastrukturális, városfejlesztési és funkcióváltási beruházások régészeti lelőhelyeket érinthetnek, illetve azok közelében valósulhatnak meg. Mivel a rendelkezésre álló adatok alapján a fejlesztések pontos régészeti hatása jelenleg nem határozható meg, a Hatástanulmány több helyszínen javasolja, illetve a jogszabályi feltételek fennállása esetén szükségesnek tartja Előzetes Régészeti Dokumentáció (ERD) készítését a konkrét tervek kidolgozásakor, a régészeti örökség megfelelő védelme érdekében.

7. A TERV RÉSZLETES ÉRTÉKELÉSÉBŐL LEVONT KÖVETKEZTETÉSEK

Azon környezeti jellemzők, környezeti rendszerek azonosítása, amelyekre jelentős hatással vannak a tervi elemek

Az alábbi táblázat összefoglalóan értékeli a tervi módosításokat környezeti elemenként, rendszerenként.

Hatótényező	**Hatásviselő**		**Környezeti elemek, rendszerek**					
		Élővilág	**Levegő**	**Zaj**	**Víz, talaj**	**Klíma**	**Táj**	**Társadalom**
a fenntartható fejlesztés érdekében beépítési céladatok meghatározása az akcióterületekre	összvárosi jelentőség	++	++	++	+	+	++	++
Területhasználati változások (magasabb rendű jogszabály lekövetése, kerületi eltérésekkel)								
Új RSD híd menti területek	környező településrészek	-	-	-	-	-	0	0
Új gazdasági terület	módosítással érintett ingatlanok és környezetük	-	-	-	-	-	-	0
Területhasználati változások (magasabb rendű jogszabály lekövetése kerületi eltérésekkel)								
RSD menti zöldterületek	környező településrészek	++	+	+	+	++	++	++
Új erdőterület	módosítással érintett ingatlanok és környezetük	++	+	+	+	+	++	++

++ kedvező hatást gyakorol a környezeti komponensre
+ kis mértékben kedvező hatást gyakorol a környezeti komponensre
0 bizonytalan megítélésű vagy nem létező kapcsolat
- kis mértékben negatív hatást gyakorol a környezeti komponensre
-- negatív hatást gyakorol a környezeti komponensre

A sajátos használatok jelentik a terv leglényegesebb részét, ugyanis az itt rögzített területfelhasználások meghatározzák a kerületi építési szabályzatban kijelölt övezeteket és építési övezeteket, melyek keletkeztetnek vagy korlátoznak építési jogot, így a környezeti hatásokra közvetlenül hatnak, szemben a terv elején megfogalmazott stratégiai célokkal. Mindamellett az egyes akcióterületekre meghatározott céladatok is hatást gyakorolnak a város fenntarthatóságára pozitív előjellel.

Településrészekre kiterjedően kis mértékben kedvezőtlen hatásokat generál az RSD környéki fejlesztési területek kijelölése, ugyanakkor ezzel párhuzamosan a területen kijelölt zöldterületek kedvező hatásokat is generálnak. Összességében a változások megvalósulásával jobb környezeti állapot várható.

Lokális szinten az új gazdasági terület eredményez kis mértékben kedvezőtlen környezeti hatást, ugyanakkor a terv új beépítésre nem szánt területet is kijelöl, mely ezzel ellentétesen, helyi szinten kedvező környezeti hatásokat generál.

A tervi változások környezeti szempontú vizsgálata és értékelése, valamint az egyes környezeti közegeket érő változások elemzése alapján megállapítható, hogy a módosítások összvárosi és kerületi szinten összességében kedvező környezeti hatásokat

eredményeznek, míg lokális szinten kedvező és kedvezőtlen hatásokat is generálnak. Jelentős környezeti hatást egyik hatótényező sem eredményez.

Azon fejlesztések, tervi elemek azonosítása, amelyek környezeti szempontból negatív hatást gyakorolnak, és annak csökkentése valamilyen intézkedést igényel

Összességében a tervi módosításokból adódóan az alábbi kedvezőtlen hatásokat eredményező hatótényező érvényesül a területen:

- új lakóterületek és intézményi területek kijelölése beépítésre nem szánt területen (RSD menti területek)
- új beépítésre szánt általános gazdasági területek kijelölése beépítésre nem szánt területen (új gazdasági terület)

A fenti vizsgálatok rámutatnak, hogy a negatív hatást eredményező hatások jellemzően lokálisan vagy településrész szinten hatnak, de jellemzően csak csekély, elhanyagolható mértékben. A fejlesztési terv jelen állapotában környezetvédelmi szempontból megfelelő keretet szab ahhoz, hogy a létesítmények építési engedélyeinek készítésekor elegendő mozgástér és egyben szükséges kötöttség legyen a környezetvédelmi előírások teljesíthetőségéhez.

8. A MEGVALÓSULÁS SORÁN VÁRHATÓ JELENTŐS KEDVEZŐTLEN KÖRNYEZETI HATÁSOK MEGELŐZÉSÉRE, ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE, MINÉL TELJESEBB ELLENSÚLYOZÁSÁRA IRÁNYULÓ TERVI INTÉZKEDÉSEK, ÉS EZEN INTÉZKEDÉSEK VÁRHATÓ HATÉKONYSÁGÁNAK BEMUTATÁSA

A terv a vonatkozó jogszabályi előírások, a környezetvédelmi szempontú megalapozó vizsgálatok és tanulmányok, valamint az egyeztetésekbe bevont államigazgatási szervek releváns véleményeinek figyelembevételével készült.

A terv egyik legmeghatározóbb eleme a **zöldinfrastruktúra-hálózat** megerősítése, melyet legfőképpen az alábbi tervi elemekkel ér el:

- Tervezett erdőterületek és zöldterületek
- Kerületi építési szabályzatban figyelembe veendő zöldterület aránya
- A zöldfelületi rendszer részét képező városi terek a belső zónában
- Kerületi jelentőségű fásított (köz)tér
- Szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat
- Jelentős kondicionáló közterületi zöldfelület
- Ferencvárosi jelentőségű rekreációs zöldfelületi kapcsolat
- Ferencvárosi jelentőségű kondicionáló közterületi zöldfelület

A településrendezési és szakági javaslatok környezetvédelmi összefüggéseinek bemutatása részletesebben az 5. fejezetben található.

A terv megvalósítása, az építésengedélyezés során a jelentős környezeti hatások elkerülését, csökkentését szolgáló szabályozási elemek érvényesítése lehetővé teszi a fejlesztés megvalósításakor a környezetvédelmi követelmények teljesítését. Ez azonban nagyban függ az építmények engedélyezési terveitől és a kivitelezés sajátosságaitól.

A területen a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy:

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézzen elő,
- illeszkedjen a helyi környezeti sajátosságokhoz,
- megelőzze a környezetszennyezést,
- kizárja a környezetkárosítást,
- megszüntesse, de legalább enyhítse a meglevő ártalmakat és szennyezéseket.

Az új lakóterületek és intézményi területek kijelölése korábban beépítésre nem szánt területen történik így nagyobb beépítési intenzitást vonz maga után. Kedvezőtlen környezeti hatásokkal kell számolni, de a terv módosítása csak kis területen eszközöl ilyen típusú változásokat. Ezzel párhuzamosan új beépítésre nem szánt területeket is kijelöl, így a biológiai aktivitás értékre szinten tartása megvalósul. Az új általános gazdasági területek térségében jelenleg is több gazdasági funkció található, így a jelentős konfliktusok elkerülhetőek. Ráadásul a lakóterületek felé a terv meghagyja a védőerdősávot, így a környezetterhelés mérséklődik.

A terv több olyan intézkedést vezet be, melyek kedvező környezeti állapotokat idéznek elő a város környezeti közegében, így a fent felsorolt kedvezőtlen hatások ellensúlyozásra kerülnek: erdőterületek növelése, közhasználatú zöldfelületek bővítése természetközeli környezetben.

A fejlesztési terv keretet szab a tervezett fejlesztések megvalósíthatóságához. Az egyes fejlesztések, létesítések környezetvédelmi megfelelőségének igazolásához a településrendezési terv szintjén nem állt rendelkezésre elég részletes információ. A megfelelően elkészített településrendezési tervnek ezek hiányában is keretet kell biztosítani a tervezett fejlesztések számára, hogy a magasabb szintű jogszabályok által előírt környezetvédelmi szempontok érvényesülhessenek.

Az építkezések idején a munkálatokat úgy kell megszervezni, hogy a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait, valamint a zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008 (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet határértékei betarthatók legyenek.

A beruházások során a földmunkákkal érintett területekről a humuszos réteget le kell menteni a területekre készített végleges más célú hasznosításhoz benyújtott, a talaj humuszos termőrétegének mentését megalapozó talajvédelmi tervben meghatározottak szerint. A beruházások során felmerülő földmunkák esetében a felső, színében elkülönülő humuszos talajréteget le kell termelni és egyéb talajféleségtől elkülönítetten deponálni, majd a humuszgazdálkodási terv alapján kell felhasználni. A területek megközelítését úgy kell megvalósítani, hogy a tevékenység a környező termőföldek minőségében kárt ne okozzon. A földmunkák során a környező mezőgazdasági területeket – a kitermelésre kerülő terméketlen altalaj vagy egyéb anyagok tárolására – igénybe venni szigorúan tilos. A beruházások kialakítása során, mezőgazdasági területen szennyező- vagy egyéb talajidegen anyag, illetve terméketlen földanyag nem maradhat.

A felszín alatti vizek érintettsége esetén fontos figyelmet fordítani a csapadékvíz-elvezetés hálózatának biztonságos kialakítására, az ártalmatlanítás technológiai hátterének kiépítésére és folyamatos karbantartására, valamint az egyes fejlesztések során az elérhető legjobb építési technológia alkalmazására.

9. MONITORING JAVASLATOK

A környezeti értékelés alapján a tervezett fejlesztési terv nem okoz olyan környezeti hatást, melynek monitorozása szükséges lenne.

10. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

A jogszabályi környezet változásai miatt Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának el kell készítenie az új, Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területét lefedő településtervet, amely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése. A környezeti értékelés tárgyát képező terv a kerület településterve (FVT).

Az SKVr. 1. számú melléklet 2. pontja alapján a település egészére készülő településterv esetében a környezeti vizsgálat lefolytatása **kötelező**, így jelen környezeti értékelés elkészítése is kötelező.

A kerület új jövőképe, stratégiája és cselekvési programja megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez. A környezeti fenntarthatóság és a klímaadaptáció mindhárom dokumentumban stratégiai alappillérként jelenik meg, különös hangsúlyt fektetve a zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztésére, az élhető közterek és utcák kialakítására, az energiahatékonyságra, a karbonsemlegesség irányába történő elmozdulásra, valamint a forgalomcsillapításra és az autómentes megoldásokra. A tematikus programok és konkrét beavatkozások – így az Egészséges utcák, a Zöld Ferencváros, a közösségi kertek és a Zöld Épület Program – a megelőző, proaktív szemléletet erősítik, és kedvező alapot teremtenek egy hosszú távon élhető, ellenálló és klímaadaptív városi környezet kialakításához.

Az új kerületi fejlesztési terv sajátos használatokat rögzítő tervlapja a fővárosi településtervezési rendszerben új tervezési szintet képvisel. A korábbi gyakorlat szerint a kerületi szabályozási terv közvetlenül a fővárosi településszerkezeti tervhez igazodott.

Az új jogszabályi környezetben készülő kerületi részletes fejlesztési tervlap a kerületi szabályozási terv és a fővárosi fejlesztési tervlap (FTFT) közötti szintet foglalja el, ezáltal **új tervi eszközként jelenik meg**. Mivel a kerületnek korábban nem állt rendelkezésére olyan tervdokumentum, amelyet a jelenlegi fejlesztési tervlap kiváltana, a területhasználati változások közvetlen azonosítása nehézségekbe ütközik.

Ennek megfelelően a környezeti értékelés azt vizsgálja, hogy a korábbi fővárosi településszerkezeti tervhez (TSZT) képest miként változtak a kerületi fejlesztési tervlap sajátos területhasználatai. Ugyanakkor fontos kiemelni, hogy e változások érdemben már akkor megvalósultak, amikor a TSZT-t felváltotta az új fővárosi fejlesztési terv (FTFT), amelyhez a kerületi fejlesztési tervlap kötelezően igazodik.

A kerületi fejlesztési tervlap által meghatározott területfelhasználások összességében megfelelő keretet biztosítanak a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez. A területhasználati változások döntően magasabb rendű jogszabályokból fakadnak, és jellemzően már beépített vagy bolygatott területeket érintenek, miközben több esetben kifejezetten kedvező irányú elmozdulás történik a zöldterületek és erdőterületek kijelölésével, különösen az RSD mentén. Bár egyes beavatkozások – elsősorban az új közlekedési és gazdasági területekhez kapcsolódóan – helyi szinten kedvezőtlen környezeti és klímavédelmi hatásokkal járhatnak, ezek mértéke korlátozott, és a terv összességében alkalmas alapot teremt a klímaadaptív, zöldinfrastruktúrára épülő kerületi fejlődéshez.

A sajátos használatok jelentik a terv leglényegesebb részét, ugyanis az itt rögzített területfelhasználások meghatározzák a kerületi építési szabályzatban kijelölt övezeteket és építési övezeteket, melyek keletkeztetnek vagy korlátoznak építési jogot, így a környezeti

hatásokra közvetlenül hatnak, szemben a terv elején megfogalmazott stratégiai célokkal. Mindamellett az egyes akcióterületekre meghatározott céladatok is hatást gyakorolnak a város fenntarthatóságára pozitív előjellel.

A környezeti értékelés rámutat, hogy a **negatív hatást eredményező hatások jellemzően lokálisan vagy településrész szinten hatnak, de jellemzően csak csekély, elhanyagolható mértékben**. A fejlesztési terv jelen állapotában környezetvédelmi szempontból megfelelő keretet szab ahhoz, hogy a létesítmények építési engedélyeinek készítésekor elegendő mozgástér és egyben szükséges kötöttség legyen a környezetvédelmi előírások teljesíthetőségéhez.

A tervi változások környezeti szempontú vizsgálata és értékelése, valamint az egyes környezeti közegeket érő változások elemzése alapján megállapítható, hogy a módosítások összvárosi és kerületi szinten összességében kedvező környezeti hatásokat eredményeznek, míg lokális szinten kedvező és kedvezőtlen hatásokat is generálnak. Jelentős környezeti hatást egyik hatótényező sem eredményez.

FERENCVÁROS TELEPÜLÉSTERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

II/C. kötet

MELLÉKLET

Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció
Ferencváros településtervéhez környezeti értékeléséhez

Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzat
Képviselő-testületének 116/2026. (VII.16.) számú határozatával jóváhagyva

2026. július

Tartalom

Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció 4
1. Bevezetés 6
Azonosító adatok 6
2. Az érintett Natura 2000 területek 8
A Natura 2000 terület neve és kódja, melyre a terv várhatóan hatással van 8
Közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek, melyekre a terv várhatóan hatással lehet 9
3. A kerületi településterv bemutatása 16
A terv célja, tartalma 16
A terv jelentősége, tervezett időtartama 18
A terv térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése 18
A terv hatásterületén lévő természeti állapot és megőrzési célok ismertetése 20
A terv társadalmi, gazdasági következményei 24
4. A terv kedvezőtlen hatásai 29
A várható természeti állapotváltozások jellege 29
A Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra gyakorolt hatások 30
5. Alternatív megoldások 39
6. A megvalósítás indokai 40
A terv megvalósítása szükségszerűségének ismertetése 40
A terv megvalósításának szükségszerűségét alátámasztó indokok 40
7. A kedvezőtlen hatások mérséklését szolgáló javaslatok 41
8. Kiegyenlítő intézkedések 42

Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció

1. Bevezetés

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. § (1) és (2) bekezdése alapján „olyan terv (…) elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését (…) azonban valamely Natura 2000 területre" jelentős hatással lehet, hatásbecslést kell készíteni. A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. § (5) a) pontja szerint a hatásbecslést a környezeti vizsgálati eljárásban kell lefolytatni, ha a terv az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló jogszabály hatálya alá tartozik. Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1. § (2) a) pontja (és az 1. sz. melléklet 2. pontja) értelmében a környezeti vizsgálat lefolytatása mindig kötelező „a település egészére készülő településterv" esetén.

A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 10. § (6) alapján a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt a környezeti értékelés önálló részeként kell elkészíteni, a 14. sz. mellékletben megfogalmazott tartalommal.

Azonosító adatok

A terv készítője

A kerületi településtervet Budapest Főváros Önkormányzata megbízásából a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. készíti:

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.

Székhely: 1052 Budapest, Városház u. 9-11.

Telephely, iroda

1061 Budapest, Andrássy út 10.

Tel.: +36 1 317 5318 Fax.: +36 1 317 3296

Email: bfvt@bfvt.hu

Az adatlap kitöltésében részt vevő személyek, szervezetek

A Natura 2000 hatásbecslés készítői a Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft. és Szőke Balázs egyéni vállalkozó. A hatásvizsgálatban részvető szakértők jogosultságát az ***1. táblázat*** mutatja. A jogosultságok a *https://ttsz.am.gov.hu/szakertok/szemelyek* oldalon ellenőrizhetők.

A Natura 2000 hatásbecslésben résztvevő szakértők és jogosultságaik

1. táblázat: A Natura 2000 hatásbecslésben résztvevő szakértők és jogosultságaik

Név	**Jogosultságot igazoló engedély száma**
Mészáros Szilvia	Élővilág: SZ-006/2018., Tájvédelem: SZ-006/2018.
Szőke Balázs	Tájvédelem: SZ-010/2021.

A szakértők legfontosabb releváns referenciái az alábbiak:

- Budapest Főváros Településterve (FTFT) – Környezeti értékelés, Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció (Megbízó: Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.)
- Szászbereki 48 MW teljesítményű naperőműpark 132 kV-os távvezetékének létesítése - Natura 2000 hatásbecslés. 2020, Vibrocomp Kft. (Megrendelő: STS Engineering & Construction Kft.)
- Somogy megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata – Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció. 2019, ÖKO Zrt. (Megbízó: Megbízó: Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.)
- Fejér megye területrendezési tervének (stratégiai) környezeti vizsgálata – Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció. 2019, ÖKO Zrt. (Megbízó: Megbízó: Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft.)
- Környezeti hatástanulmány a Balaton vízszintszabályozásának módosítására – Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció. 2018, ÖKO Zrt. (Megbízó: Országos Vízügyi Főigazgatóság.)
- Albertirsa-Kecskemét 400 kV-os távvezeték környezeti hatástanulmánya – Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció. 2017, ÖKO Zrt. (Megbízó: PÖYRY ERŐTERV Zrt.)

2. Az érintett Natura 2000 területek

A Natura 2000 terület neve és kódja, melyre a terv várhatóan hatással van

A vizsgálat és a tervezés helyszíne Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területe: Kálvin tér – Üllői út – Határ út – Ráckevei (Soroksári) Duna-ág – Duna folyam – Fővám tér – Vámház körút.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet alapján Budapest Főváros IX. kerületét az alábbi Natura 2000 területek érintik:

Név	**Területkód**	**Teljes területe (ha)**	**Kiterjedése a IX. kerületen belül (ha)**	**Érintettség jellege**	**Érintettség (%)**	**Érintett területek**
Duna és ártere kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUDI20034	16573,52	16,35	átfedés	0,1%	Duna medre és parti sávja
Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	HUDI20042	3190,51	159,51	átfedés	0,69%	RSD medre és parti sávja

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 2. §-ban meghatározott Natura 2000 terület típusok közül a **kerület közigazgatási területét** közvetlenül vagy közvetve **kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek érintik**.

1. ábra: A kerületet érintő Natura 2000 területek elhelyezkedése

Közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek, melyekre a terv várhatóan hatással lehet

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek hálózatába tartozó Natura 2000 területeken előforduló közösségi jelentőségű, valamint kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok listáját, illetve megőrzésükhöz szükséges előírásokat az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet

állapítja meg. A kerületet érintő Natura 2000 területeken található közösségi jelentőségű fajok, élőhelyek és főbb alapadataik a következőkben Natura 2000 területenként kerülnek bemutatásra, a *https://natura2000.eea.europa.eu/* honlapon szereplő aktuális adatok (Standard Data Form – egységes adatlap) alapján. Emellett a vizsgált Natura 2000 területek kijelölésének általános és specifikus természetvédelmi célkitűzései is ismertetésre kerülnek.

A természetmegőrzési területek kijelölésének elsődleges célja, hogy az adott területre jellemző közösségi jelentőségű jelölő élőhelytípusok foltjainak kiterjedését és ökológiai állapotát (élőlényegyütteseik diverzitását, jellemző fajösszetételét, dominancia-viszonyait) hosszabb távon megőrizzék, és lehetőség szerint javítsák. További cél az adott területre jellemző közösségi jelentőségű jelölő fajok populációi számára megfelelő élőhely biztosítása. Egy Natura 2000 természetmegőrzési területen több közösségi jelentőségű élőhelytípus is előfordulhat, azonban ezek közül nem feltétlenül mindegyik „jelölő" élőhelytípus. Lehet olyan közösségi jelentőségű élőhelytípus, melynek az adott területen nem típusos és nem számottevő kiterjedésű foltjai fordulnak elő. Az adott élőhelytípust ezért nem azon a területen kell elsősorban megvédeni, hanem ott, ahol jelentős kiterjedésű, jó ökológiai állapotú, gyakorlati szempontból is megvédhető foltjai vannak. Így az élőhelytípusoknál a reprezentativitás kulcsfontosságú[1], mely feltűntetésre kerül a következőkben:

- A: kiváló reprezentativitás,
- B: jó reprezentativitás,
- C: jelentős reprezentativitás,
- D: nem szignifikáns jelenlét.

Hasonló a helyzet a növény- és állatfajok esetében is. A fajokat relatív borításuk és relatív populációméretük alapján szintén négy kategóriába (A, B, C, D) sorolják[2]:

- A: országos állományának, több mint 15%-a az adott Natura 2000 élőhelyhez kötődik,
- B: országos állományának 2-15%-a az adott Natura 2000 élőhelyhez kötődik,
- C: országos állományának kevesebb mint 2%-a kötődik az adott Natura 2000 élőhelyhez,
- D: országos állományhoz viszonyítva 2% alatti arányban fordulnak elő.

Az "A", "B" és "C" kategóriába sorolt közösségi jelentőségű fajok az adott Natura 2000 terület jelölő fajai, amelyek populációinak megőrzése elsődleges célja az adott Natura 2000 terület kijelölésének.

Fentiekből következően egy adott Natura 2000 területre vonatkozó hatásbecslésnek nem kell foglalkoznia a "D" kategóriába sorolt élőhelyekkel és fajokkal, ugyanis a "D" fajok állományváltozása nem veszélyezteti az faj állományát, természetvédelmi helyzetét, ahogy a „D" reprezentativitású élőhelytípusok sem típusosak adott Natura 2000 területen, így védelmük elsősorban ott indokolt, ahol nagyobb kiterjedésben vannak jelen.

[1] *https://rm.coe.int/guidelines-for-filling-the-standard-data-form/16808d2a6b*
[2] *https://rm.coe.int/guidelines-for-filling-the-standard-data-form/16808d2a6b*

Duna és ártere kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület[3]

A Natura 2000 terület közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusait a 2. táblázat~~2. táblázat~~, a területen előforduló közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű fajokat pedig a 3. táblázat~~3. táblázat~~ és 4. táblázat~~4. táblázat~~ foglalják össze.

2. táblázat: Közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok a Duna és ártere Natura 2000 területen

Kód	Élőhely neve	Kiterjedése (ha)	Reprezentativitás
1530	Pannon szikes sztyeppek és mocsarak	0,18	D
3130	›› Oligo-mezotróf állóvizek *Littorelletea uniflorae* és/vagy *Isoeto-Nanojuncetea* vegetációval	10,47	C
3150	›› Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel	3,32	C
3160	Természetes disztróf tavak és tavacskák	0,87	D
3270	Iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel	259,43	C
6210	Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik	0,02	D
6240*	Szubpannon sztyeppék*	1,89	C
6250*	Síksági pannon löszgyepek*	70,6	C
6260*	Pannon homoki gyepek*	52,61	C
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)	11,25	B
6430	Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai	32,24	B
6440	*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei	343,86	B
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*)	48,6	C
7140	Tőzegmohás lápok és ingólápok	0,04	D
7210*	Meszes lápok télisással *(Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival*	62,74	B

[3] *https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUDI20034*

Kód	Élőhely neve	Kiterjedése (ha)	Reprezentativitás
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	33,3	B
9180	Lejtők és sziklatörmelékek Tilio-Acerion erdői	0,45	D
91E0*	Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)*	2081,79	B
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur, Ulmus laevis* és *Ulmus minor, Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)	339,28	B
91I0	Kontinentális erdősztyepp-tölgyesek	0,01	D

A *-gal jelöltek a kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok.

3. táblázat: Közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű növényfajok a Duna és ártere Natura 2000 területen

Faj megnevezése		Populáció reprezentativitása
tudományos név	**magyar név**	
Colchicum arenarium	homoki kikerics	C
Iris humilis subsp. arenaria	homoki nőszirom	C

4. táblázat: Közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű állatfajok a Duna és ártere Natura 2000 területen

Faj megnevezése		Populáció reprezentativitása
tudományos név	**magyar név**	
Emys orbicularis	mocsári teknős	C
Barbastella barbastellus	nyugati piszedenevér	C
Castor fiber	hód	C
Lutra lutra	vidra	C
Myotis bechsteinii	nagyfülű denevér	C
Mytos dasycneme	tavi denevér	D
Myotis myotis	közönséges denevér	D
Spermophilus citellus	közönséges ürge	C
Bolbelasmus unicornis	szarvas álganéjtúró	D
Coenagrion ornatum	díszes légivadász	C

Faj megnevezése		Populáció reprezentativitása
tudományos név	**magyar név**	
Cucujus cinnaberinus	skarlátbogár	C
Euplagia quadripunctaria	csíkos medvelepke	C
Leucorrhinia pectoralis	lápi szitakötő	C
Lucanus cervus	szarvasbogár	C
Lycaena dispar	nagy tűzlepke	C
Maculinea teleius	vérfű-hangyaboglárka	C
Ophiogomphus cecilia	erdei szitakötő	D
Unio crassus	tompa folyamkagyló	C
Aspius aspius	balin	B
Cobitis taenia	vágó csík	C
Eudontomyzon spp.	ingola fajok	B
Gobio albipinnatus	halványfoltú küllő	C
Gymnocephalus baloni	széles durbincs	C
Gymnocephalus schraetzer	selymes durbincs	B
Misgurnus fossilis	réti csík	C
Pelecus cultratus	garda	C
Rhodeus sericeus amarus	szivárványos ökle	C
Rutilus pigus	leánykoncér	B
Sabanejewia aurata	kőfúró csík	D
Umbra krameri	lápi póc	D
Zingel streber	német bucó	C
Zingel zingel	magyar bucó	B
Bombina bombina	vöröshasú unka	C
Triturus dobrogicus	dunai tarajosgőte	C

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 3270 iszapos partú folyók részben *Chenopodion rubri*, és részben *Bidention* növényzettel, 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei, 6510 Sík-

és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*), 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur, Ulmus laevis* és *Ulmus minor, Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)

- Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)
- Közösségi jelentőségű állatfajok: közönséges hód (*Castor fiber*), vidra *(Lutra lutra*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), dunai tarajos gőte (*Triturus dobrogicus*), leánykoncér (*Rutilus pigus*), ragadozó őn (balin) (*Aspius aspius*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), ingola fajok (*Eudontomyzon spp*.), selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetzer*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), német bucó (*Zingel streber*), magyar bucó (*Zingel zingel*), vágócsík (*Cobitis taenia*), széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), garda (*Pelecus cultratus*), tompa folyamikagyló (*Unio crassus*), lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*), díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)

Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület[4]

A Natura 2000 terület közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusait az 5. táblázat~~5. táblázat~~, a területen előforduló közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű fajokat pedig a 6. táblázat~~6. táblázat~~ és a 7. táblázat~~7. táblázat~~ foglalják össze.

5. táblázat: Közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok a Ráckevei Duna-ág Natura 2000 területen

Kód	**Élőhely neve**	**Kiterjedése (ha)**	**Reprezentativitás**
3150	›› Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel	35,77	C
3160	›› Természetes disztróf tavak és tavacskák	0,22	C
6440	*Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei	36,71	C
7140	Tőzegmohás lápok és ingólápok	0,32	C
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	26,46	C
91E0 *	Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)*	73,72	C
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur, Ulmus laevis* és *Ulmus minor, Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)	147,73	C

A *-gal jelöltek a kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok.

[4] *https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=HUDI20042*

6. táblázat: Közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű növényfaj a Ráckevei Duna-ág Natura 2000 területen

Faj megnevezése		**Populáció reprezentativitása**
tudományos név	**magyar név**	
Liparis loeselii	hagymaburok	B

7. táblázat: Közösségi jelentőségű és kiemelt közösségi jelentőségű állatfajok a Ráckevei Duna-ág Natura 2000 területen

Faj megnevezése		**Populáció reprezentativitása**
tudományos név	**magyar név**	
Emys orbicularis	mocsári teknős	C
Lutra lutra	vidra	C
Myotis myotis	közönséges denevér	C
Cucujus cinnaberinus	skarlátbogár	C
Aspius aspius	balin	C
Misgurnus fossilis	réti csík	C
Rhodeus sericeus amarus	szivárványos ökle	C
Umbra krameri	lápi póc	C
Bombina bombina	vöröshasú unka	C
Triturus dobrogicus	dunai gőte	D

Kiemelt fontosságú cél a következő fajok/élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, helyreállítása:

- Közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 3150 Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel, 3160 Természetes disztróf tavak és tavacskák, 7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok, 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén Quercus robur, Ulmus laevis és Ulmus minor, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmenion minoris*)
- Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípusok: 91E0 Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)
- Közösségi jelentőségű állatfajok: lápi póc (*Umbra krameri*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), vidra (*Lutra lutra*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*)
- Közösségi jelentőségű növényfajok: hagymaburok (*Liparis loeseli*)

3. A kerületi településterv bemutatása

A terv célja, tartalma

A településrendezés célja

A magyar építészetről szóló C. törvény 74. § (1) alapján a településfejlesztés és a településrendezés célja a lakosság életminőségének és a település versenyképességének javítása érdekében:

a) a fenntartható fejlődést szolgáló településszerkezet és a jó minőségű környezet kialakítása,

b) a közérdek érvényesítése az országos, a térségi és a települési érdek, valamint a jogos magánérdekek összhangjának biztosításával,

c) a természeti, táji és építészeti értékek gyarapítása és védelme, az erőforrások kíméletes és környezetbarát hasznosításának elősegítése.

A településrendezés kereteit meghatározó jogszabályok a következők: magyar építészetről szóló C. törvény, a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (TÉKA), továbbá a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet.

A 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 14 db melléklete részletesen tartalmazza az elkészítendő vizsgálatokat, értékeléseket, helyzetelemzéseket és tervi munkarészeket, köztük azokat is, amelyek a környezeti értékelés, illetve jelen Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció szempontjából kiemelt jelentőségűek (környezetvédelmi, táji-, természetvédelmi helyzetelemzések).

A kerületi településterv célja

A jogszabályi környezet változásai miatt Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának el kell készítenie az új, Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területét lefedő településtervet, amely a településfejlesztési terv és a településrendezési terv együttes megnevezése. A környezeti értékelés tárgyát képező terv a kerület településterve (FVFT).

A vizsgálat és a tervezés helyszíne Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területe: Kálvin tér – Üllői út – Határ út – Ráckevei (Soroksári) Duna-ág – Duna folyam – Fővám tér – Vámház körút.

A munka során elemzésre kerülnek a hatályos fejlesztési és rendezési terveszközök, figyelembevételre kerülnek a közelmúltban elfogadott szakági programok, stratégiák, valamint elkészült fejlesztési tanulmányok.

A terv az alábbi munkarészeket tartalmazza:

Jövőkép

A jövőkép – a fejlesztési terv végrehajtásában szereplők mindegyike számára – integráltan és egyértelműen szemlélteti a reális településfejlesztési célok megvalósításával létrejövő azon jobb, élhetőbb jövőbeli állapotot, amely érdekében a településfejlesztési terv készül.

A jövőkép meghatározza a legfőbb településfejlesztési elveket, az ezeken alapuló távlati fejlesztési szándékokat, a környezeti és társadalmi felelősséget a település társadalmi, gazdasági, táji, természeti és az épített környezetének és térségi szerepének tekintetében.

Stratégia

Stratégiaalkotás a kidolgozott jövőkép megvalósítása érdekében, melyben meghatározzák:

- a rövid, közép- és hosszú távú területi, tematikus és ágazati fejlesztési célokat,
- a településfejlesztési célok rendszerének és a célok összefüggéseinek vázlatát,
- az integrált és tematikus beavatkozási területeket és
- az épített és természeti örökség védelme követelményeit, figyelembe véve a gazdasági szereplők települést érintő terveit és törekvéseit, valamint a helyi társadalom szükségleteit.

Továbbá a fejlesztési célokhoz fejlesztési céladatokat és fejlesztési akcióterületeket határoznak meg.

Cselekvési program

Cselekvési program, melyben meghatározzák:

- a célok eléréséhez szükséges rövid- és középtávú tematikus és integrált fejlesztési feladatokat és egyéb tevékenységeket,
- a kapcsolódó céladatokat és
- fejlesztési akcióterületeket figyelembe véve – az önkormányzat által elfogadott tematikus, gazdasági és egyéb tervek, programok vonatkozó elemeit.

A cselekvési program tartalmazza továbbá a fejlesztések pénzügyi tervét és ütemezésének vázolását. A cselekvési program rögzíti az erőforrásokkal való gazdálkodás, a humán, műszaki és zöldinfrastruktúra fejlesztési feladatait és mindezek megvalósulását biztosító tervek, programok vonatkozó elemeit. A cselekvési programba integráltan antiszegregációs program készítése szükséges.

Részletes cselekvési program, mely a cselekvési programban foglaltakon túl tartalmazza:

- a megvalósítandó beavatkozásokat (fejlesztési feladatok és projektek, és a nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységek);
- a fejlesztési akcióterületeket (bemutatás, lehatárolás, fejlesztési célok, fejlesztési tevékenységek, céladatok: lakásszám követelmények, zöldfelületi követelmények, műszaki infrastruktúra)
- a településfejlesztési akciók megvalósítási kereteit, a finanszírozási lehetőségeket, szervezeti kereteket és kompetenciákat.

Részletes fejlesztési tervlap

A részletes fejlesztési tervlap a kerület teljes közigazgatási területére készül, melyben a sajátos használatú területeket figyelembe véve meghatározzák

- a stratégia és a cselekvési program, kiemelten a céladatok és a fejlesztési akcióterületek térbeli összefüggéseit,
- azok rendszerét,
- továbbá a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszaki és zöldinfrastruktúra-elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét.

A részletes fejlesztési tervlap alkalmas a településrendezési terv megalapozásához.

A részletes fejlesztési tervlap a fentieken túlmenően meghatározza:

- a stratégia és a cselekvési terv elemeinek főbb térbeli összefüggéseit,
- a település fejlesztésének térbeli rendszerét és területi irányait,
- az épített, a táj- és természeti környezet tekintetében a külső és belső korlátokat, azok jellegét,
- a megőrzendő és a fejlesztési célokat szolgáló fejlesztési akcióterületeket és egyéb területek legalább sajátos használat szerinti lehatárolását,
- a település működéséhez szükséges meglévő és tervezett műszaki infrastruktúra- elemek térbeli kialakítását, elrendezését és településszerkezeti szerepét,
- a meglévő és tervezett települési zöldinfrastruktúra térbeli kialakítását, elrendezését.

A terv jelentősége, tervezett időtartama

A településtervek készítésének, módosításának kereteit a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szabályozza. A rendelet 17. § (1) bekezdése szerint **települési önkormányzat a fejlesztési tervet és a rendezési tervet együttesen legalább hétévente áttekinti**, ellenőrzi, és dönt arról, hogy

a) továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza,

b) módosítja, vagy

c) újat készít.

A jogszabály csak a maximális időtartamot határozza meg, a módosítás vagy új településterv készítése ennél rövidebb időszak alatt is történhet.

A terv jelentőségével kapcsolatban kiemelendő, hogy a **kerületi településfejlesztési terveket a fővárosi településfejlesztési tervvel**, illetve a **kerületi építési szabályzatokat a fővárosi rendezési szabályzattal összhangban kell készíteni** (2023. évi C. törvény 79. § (6) és (7) bekezdések), tehát a készülő fővárosi településtervhez kell igazodnia a kerületi településtervnek.

A terv térbeli kiterjedése, az általa igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága, kiterjedése

A vizsgálat és a tervezés helyszíne Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros teljes közigazgatási területe: Kálvin tér – Üllői út – Határ út – Ráckevei (Soroksári) Duna-ág – Duna folyam – Fővám tér – Vámház körút.

A környezeti értékelés az alábbi szempontokat vette figyelembe:

- az új fejlesztési tervben meghatározott célok, célkitűzések, akciók és intézkedések megfelelő keretet szabnak-e a környezet-, természet, táj-, és klímavédelmi szempontoknak;

- az új fejlesztési tervben meghatározott célok, célkitűzések, akciók és intézkedések változásai a korábbi fejlesztési dokumentumban megfogalmazottakhoz képest, és ezek környezeti szempontú értékelése;
- a tervezett területfelhasználások megfelelő keretet szabnak-e a környezet-, természet, táj-, és klímavédelmi szempontoknak;
- a területhasználati módosításokkal érintett területek
    - jelenlegi környezeti állapota, jellemző területhasználat;
    - hatályos területfelhasználása is figyelembevételre került, még ha ez a területfelhasználás a valóságban nem is valósult meg. Ilyenkor kifejezetten a változtatás következtében megnövekvő vagy csökkenő környezeti hatásokat vizsgáltuk (beépítési intenzitás növekedése);
- a területhasználati módosítások közvetlen és közvetett
    - hatása a környezeti elemekre: talaj, felszíni és felszín alatti víz, levegő, élővilág, épített környezet;
    - hatása a környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére: tájvédelem, klímavédelem, biodiverzitás védelme, ökológiai rendszerek védelme;
    - hatása a természetvédelmi szempontból értékes területekre;
    - hatása az emberek egészségi állapotára: zaj- és rezgésvédelem, levegőtisztaság-védelem, zöldinfrastruktúra védelme, fenntartható hulladékgazdálkodás.

A sajátos használatok jelentik a terv leglényegesebb részét, ugyanis az itt rögzített területfelhasználások meghatározzák a kerületi építési szabályzatban kijelölt övezeteket és építési övezeteket, melyek keletkeztetnek vagy korlátoznak építési jogot, így a környezeti hatásokra közvetlenül hatnak, szemben a tervben megfogalmazott stratégiai célokkal (Jövőkép, Stratégia stb.).

Az új jogszabályi környezetben készülő kerületi fejlesztési tervlap a kerületi szabályozási terv és a fővárosi fejlesztési tervlap (FTFT) közötti új tervezési szintet képvisel, ezért a területhasználati változások közvetlen összevetése korábbi kerületi tervdokumentummal nem lehetséges. Ennek megfelelően a hatásbecslés a korábbi fővárosi településszerkezeti tervhez (TSZT) viszonyítva vizsgálja a kerületi fejlesztési tervlap sajátos területhasználatainak változásait, kiemelve, hogy ezek döntően már a TSZT-t felváltó fővárosi fejlesztési terv (FTFT) elfogadásával megvalósultak, amelyhez a kerületi tervlap kötelezően igazodik. Az értékelés a magasabb rendű jogszabályoknak való megfelelést követi le, ugyanakkor külön jelzi és vizsgálja az ettől eltérő kerületi döntéseket, a változásokat pedig aszerint csoportosítja, hogy nem járnak érdemi környezeti hatással, illetve feltételezhetően negatív vagy pozitív környezeti hatással járnak.

Érdemi környezeti hatással nem járó változások:

- Területi pontosítások (szerkesztési, metodikai jellegű változások): vízgazdálkodási területek (RSD) pontosítása a valós területhasználat / ingatlanviszonyok alapján
- RSD hidak változásai

Érdemi, feltételezhetően negatív környezeti hatással járó változások:

- Új RSD híd menti területek fejlesztése

Érdemi, feltételezhetően kedvező környezeti hatással járó változások

- RSD menti zöldterületek bővítése

A felsorolt főbb változások mellett a részletes cselekvési program részét képező **akcióterületek** is hatással lehetnek a Natura 2000 területekre. Azon változások és akcióterületek, amelyek a Natura 2000 területek 200 m-es környezetén belül helyezkednek el, tételesen értékelésre kerülnek a Natura 2000 területekre gyakorolt várható hatások szempontjából – a várható hatások jellegétől, megítélésétől függetlenül, tehát a kedvező és kedvezőtlen hatásokra egyaránt kitérve.

A terv hatásterületén lévő természeti állapot és megőrzési célok ismertetése

A fejlesztési terv Megalapozó munkarésze részletezi a releváns környezetállapot jellemzőket, melyeket elsősorban a következő fejezetek tartalmaznak:

Helyzetelemzés

- Az épített környezet és az építészeti örökség vizsgálata
- Környezeti és földtani állapot jellemzői
- A táji és természeti adottságok és örökség, jellemző tájkarakter, zöldinfrastruktúra-hálózat
- Közlekedés
- Közművesítés, elektronikus hírközlés, csapadékvíz-gazdálkodás
- Katasztrófavédelem, a területek használatát, építési tevékenységet befolyásoló vagy korlátozó tényezők

Helyzetértékelő munkarész

- Településszerkezet, épített környezet
- Humán szolgáltatások, társadalom
- Gazdaság, gazdálkodás
- Közlekedés
- Közművesítés
- Táji-természeti adottságok, zöldfelületi rendszer
- Környezetvédelem

A KÉ részletezettségét meghaladó, de a Natura2000 hatásbecslés szempontjából fontos állapotjellemzők a következőben kerülnek ismertetésre.

A vizsgált Natura 2000 területek fenntartási tervei, illetve Standard Data Form (SDF) adatlapok alapján **nagy jelentőségű[5] belső veszélyeztető tényezők** a következők:

Duna és ártere: intenzív mezőgazdasági művelés, beleértve a művelési ág váltással járó változtatásokat (gyepterület átalakítása szántóterületté); erdőritkítás (tarvágás); kavicsbányászat; autópályák, autóutak, fő- és mellékutak kedvezőtlen hatásai (főként: fragmentációs hatás); hajózási útvonalak (pl. hajózáshoz kapcsolódó folyamszabályozás csökkenti a medermorfológiai változatosságot, hullámverés kedvezőtlen hatásai); sporthajózás (pl. vízparti fajok zavarása az erős hullámverés, illetve a zaj miatt);

[5] A fenntartási tervek és az SDF ellentmondása esetén a jelentőség az SDF alapján került figyelembevételre, mivel ez aktuálisabb (2024.12.03), mint a fenntartási tervek.

talajfeltöltés, lecsapolás, kiszárítás (a folyamszabályozás miatt az ártéri holtágak, mellékágak vízellátása romlik); partmenti beépítések (lakóterületek, ipari-gazdasági területek) terhelései.

Ráckevei Duna-ág: biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata (vízhez kötődő élőhelyeket és halfajokat érinti kedvezőtlenül); idegenhonos fajokkal történtő erdőtelepítések; erdőritkítás (tarvágás); közlekedési infrastruktúra elemek (utak, autópályák, kikötők) okozta terhelések (pl. területfoglalás, morfológiai változások a mederben); folyamatos városiasodás (partmenti beépítések, főként üdülőterületek és ipari-gazdasági területek a jellemzőbb veszélyeztető tényezők); háztartási hulladék; szabadidős halfogás (a vízparti stégek kialakítása fragmentálja a nádasokat és a part menti élőhelyeket, a beetetések miatt az eutrofizáció gyorsul); vadak károkozása (mocsárréteken és erdőkben a vaddisznó jelenléte); egyes állatfajok közvetlen veszélyeztetése (csapdázás, mérgezés, orvvadászat); folyóparti kempingezés; emberi taposás, túlhasználat, vandalizmus; idegenhonos inváziós fajok jelenléte (főként egykori gyepeken a magas aranyvessző tömeges jelenléte, inváziós vízi növény-és állatfajok, mint pl. kagylótutaj, ezüstkárász, törpeharcsa, kínai razbóra, vörös-és sárgafülű ékszerteknősök); tűzkár; feliszapolódás, szervesanyag felhalmozódás, természetes eutrofizáció.

A vizsgált Natura 2000 területek esetén külső veszélyeztető tényezőket nem tartalmaz az SDF adatlap. A fenntartási tervek alapján **jelentősebb külső, illetve potenciálisan a jövőben ható veszélyeztető tényezők** a következők:

Duna és ártere: (sokszor az árvíz által kihordott) hulladék a parti élőhelyeket degradálja.

Ráckevei Duna-ág: nem került meghatározásra külső veszélyeztető tényező.

A megőrzési célok és a kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges beavatkozások, fejlesztések a következő alfejezetekben Natura 2000 területenként kerülnek részletesen ismertetésre.

Duna és ártere kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

A terület fő célkitűzései a kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése érdekében:

- A területen található jó állapotú folyópartok, mocsárrétek, kaszálórétek, keményfás-, és puhafás ligeterdők kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.
- A területen található jelölő fajok állományai fennmaradásának biztosítása.
- A Duna folyóvízi jellegének megőrzése, a főágban található kavicsos, nagy áramlási sebességű élőhelyek, illetve kavics- és homokzátonyok megőrzése a magyar bucó, német bucó, selymes durbincs, halványfoltú küllő, balkáni csík érdekében különösen Dunaalmás, Nyergesújfalu, Tát, Esztergom, Szob, Nagymaros, Verőce, Vác, Göd, Szigetmonostor, Érd, Rácalmás térségében, illetve a Szentendrei-Dunaág Tahi-híd feletti szakaszán található Kecske-zátony térségében a Duna mindkét oldalán.
- A Duna még megmaradt természetes/természetközeli állapotú partszakaszainak, mellékágainak, holtágainak megőrzése, az ártéri vizes élőhelyek vízutánpótlásának biztosítása, a szigetek parthoz kapcsolódásának, az oldalágak és az ártér feltöltésének megakadályozása, a parti zóna védelme.

- A területen található, életciklusában legalább részben vízhez kötött állatfajok ívó-, táplálkozó és telelőhelyei állapotának megőrzése.
- Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.
- A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztések:

- A természetmegőrzési területen található ligeterdők, mocsárrétek, kaszálók megőrzése, invazív gyom- és kultúrfajok (*Acer negundo, Amorpha fruticosa, Ailathus altissima, Prunus serotina, Populus x hybrida, Impatiens glandulifera, Impatiens noli-tangere, Phytolacca americana, Solidago gigantea, S. canadensis, Aster spp.*, stb.) visszaszorítása, irtása az élőhelyek védelme érdekében.
- A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.
- Mellékágak természetvédelmi célú rehabilitációjának kidolgozása és megvalósítása, vízgyűjtő szintű szemlélet meghonosítása a jelenleg településenként tervezett mellékág-rehabilitációk vonatkozásában: a különféle típusú mellékágak (eu-, para-, plesio- és paleopotamon) szakaszra jellemző arányának meghatározása, illetve ezt követően a mellékág-rehabilitációk, illetve új élőhelyek kialakítása során ennek gyakorlatba történő átültetése.
- A selymes durbincs, a magyar bucó, a német bucó, a halványfoltú küllő, a balin, a márna védelmének érdekében szükséges kíméleti területnek kijelölni a sekély zátonyos területeket. E területeken a hullámkeltést alacsony vízállás esetén korlátozni szükséges, elsősorban az éjjeli órákban, különösen a következő területeken: Szobi zátonyok, Zebegényi-sziget, Dömös zátonyai, Szentendrei-sziget felső szigetcsúcs, Verőce zátonyok, Kompkötő-sziget, Vác, Torda-sziget térsége, Égető-sziget alsó bejárata, Gödi, illetve a Surányi zátonyok, illetve a Szentendrei Dunaágban a Kecske-zátony, a Kacsa-sziget, a Lupa-sziget és a Szentendrei kanyar zátonyai.
- A Duna egyéb szakaszain található sekély zátonyos területek, pontosabb feltérképezésének elvégzése.
- A kijelölt területeken meghatározni azt a vízállást, amely alatt a hullámzás tömegesen pusztítja az ivadékot, majd a szükséges sebességkorlátozó intézkedések meghozása és táblák segítségével, illetve a hajósoknak szóló hirdetményeken való közlése.
- Új ívóhelyek létrehozása.
- A területen található közönséges denevér (Myotis myotis) állományok fennmaradásának biztosítása, részben a gyepek fenntartásával, részben a folyam partjának és a szegélyező erdőállományok fenntartásával.
- A közönséges hód (Castor fiber) védelme érdekében, ismert élőhelyei környékén a vízparti 15 méteres sávban a lágy-, és fásszárú növényzet háborítatlanságának biztosítása.
- A Dunába torkolló kisvízfolyások torkolatának természetes állapotban tartása, a vízi szervezetek számára az átjárhatóság biztosítása.

- Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a mocsárrétek, ártéri kaszálók területén a túlhasználat/alulhasználat, a beerdősülés, valamint a természetes gyepszerkezetet romboló használat elkerülése érdekében.
- A becserjésedés miatt leromlott mocsárrétek, ártéri kaszálók gyeppé alakítása és fenntartása extenzív mezőgazdasági használattal, a jellegtelen cserjések túlzott térfoglalásának megakadályozása.
- A Duna további medersüllyedésének természetvédelmi szempontból előnyös módon történő megakadályozása.
- A ligeterdők helyén álló, az eredeti gyepszint fajait őrző ültetvény erdők fokozatos átalakítása őshonos fafajú erdőkké, a jelölő élőhelyek kiterjedésének növelése érdekében.
- Az élőhelyeket veszélyeztető egyéb tevékenységek (pl.: gépjármű forgalom, crossmotorozás, quad, illegális bányászat, favágás) megszüntetése, a jogilag nem létező, de kijárt földutak felszámolása az ártéren.
- A lovas, gyalogos turista forgalom, illetve vízisportok (evezőtúra, horgászat) szabályozása, túraútvonalak, kikötési lehetőségek kijelölése, illegális kikötési-és horgászhelyek felszámolása.
- Az illegálisan kialakított anyagnyerő helyek, hulladéklerakó helyek gyom és hulladék mentesítése, további lerakások megakadályozása, őshonos fafajú erdő kialakításával történő rekultivációja a megmaradt eredeti domborzati formák bolygatása nélkül.
- A jelölő élőhelyek infrastrukturális fejlesztésekkel szembeni védelme.
- A hajózási fejlesztési elképzelések és a természetvédelem céljainak összehangolása.
- A vízteret használók természetvédelmi szemléletének formálása.

Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

A terület fő célkitűzései a kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése érdekében:

- A területen található jó állapotú tőzegmohás lápok és ingólápok, disztróf kistavak, ligeterdők, és eutróf tavi élőhelyek kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.
- A területen található lápi póc, réti csík, mocsári teknős és hagymaburok állományok fennmaradásának biztosítása.
- Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva -több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.
- A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet.
- A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztések:

- Invazív fajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa, által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.
- A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.
- A lápcserjések, pionír facsoportok túlzott térfoglalásának megakadályozása az úszólápok rögzülésének elkerülése, a lápi vegetáció és a hagymaburok (*Liparis loeseli*) populációk megőrzése érdekében.
- A Ráckevei Duna-ág vízminőségének javítása, különösen a felső szakaszon, a szennyező források feltérképezésével, megszüntetésével.
- Az egész Dunaág területén szükséges megoldani a stégek és az engedély nélkül a nádasokban kialakított kijárócsatornák által okozott élőhely fragmentálódás problémáját.
- Az úszólápok, lápok és disztróf kistavak védelme érdekében a vízinövényzet irtásának, elkotrásának megakadályozása az egész szakaszon.
- A kisgéphajó forgalomra jelenleg érvényes sebességkorlátozás gyakorlatban való megvalósítása az úszólápokat érő hullámverés csökkentése érdekében, valamint 5 km/h sebességkorlátozó táblák kihelyezése a főágon Szigetcsép térségében, illetve géphajóval történő behajtást tiltó táblák kihelyezése a Szigetszentmiklós, Taksony, Ráckeve-Angyal-sziget, Szigetcsép, térségében található hókonyok és mellékágak bejáratához.
- A Duna-ág vízügyi üzemeltetését a jelölő élőhelyek védelmével összhangban szükséges megvalósítani, a napszakos vízszintingadozás elkerülendő, az áramlási sebesség a jelenlegihez képest ne növekedjen.
- A parti ingatlanok melletti vizes élőhelyek betöltésének megakadályozása.
- A hagymaburok élőhelyén kézi kaszálással történő élőhelykezelés a téli időszakban.
- A feliszapolódó hókonyok, mellékágak természetvédelmi célú fenntartó kotrása szakaszosan ütemezve.
- Az úszólápokat közvetlenül, közvetve veszélyeztető infrastrukturális fejlesztések, területhasználatok megakadályozása, elsősorban Szigetcsépen a Csupi-szigeten, illetve annak közvetlen környezetében.
- A vízteret használók természetvédelmi szemléletének formálása.

A terv társadalmi, gazdasági következményei

A magyar építészetről szóló C. törvény 74. (2) kimondja, hogy a településtervek megalkotása és módosítása során, valamint a településrendezési sajátos jogintézmények alkalmazásakor figyelemmel kell lenni többek között „a népesség fizikai, szellemi és lelki igényeire”, „a helyi népesség identitásának erősítésére, kulturális örökségük sokféleségének és gazdagságának megőrzésére”, „a népesség

megélhetését biztosító gazdasági érdekekre, a munkahelyek megőrzésének és új munkahelyek teremtésének érdekére, valamint az infrastrukturális erőforrások optimális kihasználására", tehát **számos társadalmi-gazdasági vonatkozása van a településtervnek**.

Jövőkép értékelése

A 2015-ös településfejlesztési koncepció (TK2015) jövőképe *társadalmi értelemben* a jobb lakókörnyezetre, a korszerűbb intézményekre és a csökkenő szegregációra helyezi a hangsúlyt. Az új jövőkép ezzel szemben a közösségre tekint a kerület egyik legfontosabb erőforrásaként. A lakosság nem pusztán „haszonélvezője", hanem aktív alakítója a jövőbeli Ferencvárosnak. Nagyobb hangsúlyt kap a szocális lakáspolitika („A lakhatási rendszer – benne a jelentős önkormányzati szociális bérlakás-állománnyal – a társadalmi igényekhez igazodó, aktív lakáspolitikát tesz lehetővé.") Ez a váltás egy gondoskodó, megelőző, jóllét-alapú társadalomkép felé mutat.

A régi jövőképben a *gazdaság* húzóágazatként jelent meg „A kerület gazdasági jövőképe, hogy a fővároson belül jelentős gazdasági központtá válik, a barnamezős területek újra hasznosításával.". Kiemelt szerepet kapott a tudásalapú gazdaság, a kutatás-fejlesztés, az innováció és az ingatlanfejlesztésekhez kapcsolódó munkahelyteremtés. A gazdasági fejlődés elsődleges eszköze volt az életminőség javításának. Az új jövőképben a hangsúly nem a növekedésen, hanem a társadalmi támogatottságon és a fenntarthatóságon van. Az új jövőkép szerint Ferencváros húsz év távlatában Budapest egyik legdinamikusabban fejlődő, ugyanakkor élhető és fenntartható kerülete.

A TK2015 jövőképe szerint a *környezeti szempont* elsősorban fenntarthatósági keretként jelent meg. A zöldfelületek fejlesztése, az energiahatékonyság és a környezetterhelés csökkentése fontos volt, de jellemzően mellékes szempontként jelent meg a fejlesztések mellett. Az új jövőképben a környezeti szempont stratégiai alappillérként jelenik már meg. A klímaadaptáció – hősziget-hatás csökkentése, villámárvizek kezelése, zöldhálózat fejlesztése – már nem csak környezetvédelmi kérdés, hanem az élhető városok feltétele. Megjelenik a karbonsemlegesség, az energiafüggetlenség, a helyi energiaközösségek gondolata, valamint az egészséges városi környezet és a fenntartható mobilitás szoros összekapcsolása.

Összességében a jövőkép változása egy fejlesztésorientált városképből egy emberközpontú, reziliens és alkalmazkodó városi vízió felé mutat. A társadalom aktív közösséggé válik, a gazdaság az életminőség szolgálatába áll, a környezet pedig a jövőbeli Ferencváros egyik legfontosabb értéke, és az élhetőség alappilére: „A fejlesztések ütemezetten, a társadalmi támogatottság, a mobilitási és humán szolgáltatások, valamint a környezeti szempontok figyelembevételével valósulnak meg.". Ennélfogva a jövőkép változása környezeti szempontból kedvezőnek ítélhető.

A jövőképben kevés szó esik a biológiai sokféleség megőrzéséről, valamint a leromlott ökoszisztémák helyreállításáról. Ezzel kapcsolatban a lakossági szemléletformálásra is érdemesebb volna nagyobb hangsúlyt fektetni.

A kerület új jövőképe összességében megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez. A környezeti kérdések stratégiai alappillérként jelennek meg, különösen a klímaadaptáció, a zöldhálózat fejlesztése, az élhető közterek kialakítása, valamint az energiahatékonyság és a karbonsemlegesség hangsúlyozása révén.

Stratégia értékelése

Településfejlesztési elvek

A hatályos és az új fejlesztési terv településfejlesztési céljai abban különböznek, hogy a fejlesztés-vezérelt szemlélet helyett az új terv egy emberközpontú, megelőző és alkalmazkodó városfejlesztési logikát képvisel.

A régi településfejlesztési célrendszer elsősorban azt hangsúlyozta, hogy az önkormányzat kezdeményező szereplőként aktívan formálja a kerület fejlődését, miközben partnerségeken keresztül igyekszik érvényesíteni saját fejlesztési elképzeléseit és pozicionálni Ferencvárost Budapest egészén belül. Az új célrendszer ezzel szemben az „emberközpontú városfejlesztés" szemléletét hirdeti, és a korábbi kezdeményező szerepet újraértelmezi: az önkormányzat nem elsősorban fejlesztő, hanem keretadó, koordináló és minőséget biztosító szereplő. A partnerség itt már gyakorlatilag alapelvként jelenik meg, és az átláthatóság is nagyobb hangsúlyt kap.

A környezeti fenntarthatóság terén is kedvező változások figyelhetőek meg, ugyanis a fenntarthatóság olyan elvként jelent meg eddig, amelyet a fejlesztések során „figyelembe kell venni", de nem szervezte át alapjaiban a városfejlesztési gondolkodást. A hangsúly inkább a környezetterhelés csökkentésén és az energiahatékonyságon volt. Az új fejlesztési terv ezzel szemben a fenntarthatóságot és a klímaadaptációt a városfejlesztés egyik alappillérévé emeli: megjelenik a hősziget-hatás csökkentése, a zöldhálózati szemlélet, a csapadékvíz-gazdálkodás, az egészséges utcák és a fenntartható mobilitás összekapcsolása. A prevenció és proaktivitás új elemként jelenik meg, melynek célja nem az, hogy a problémákat kezeljük, hanem hogy ne alakuljanak ki, vagy hatásuk csökkenjen.

Különböző célkitűzések (Átfogó célok – Stratégiai célok / Hosszú távú célok – Középtávú tematikus célok)

Az új fejlesztési terv célrendszerében a hosszú távú célok elérni kívánt állapotot mutatnak be, míg a középtávú tematikus célok ezekhez rendelik hozzá az önkormányzati beavatkozások fő irányait.

A korábbi, hatályos célrendszer társadalmi dimenziója elsősorban intézmény- és szolgáltatásközpontú volt. Az oktatás fejlesztése, a humán intézményrendszer korszerűsítése, az esélyteremtés javítása különálló stratégiai célokként jelentek meg. A szegregáció kezelése a szociális városrehabilitáció eszköztárán keresztül került megfogalmazásra. Az új célrendszer ezzel szemben életminőség- és partnerség-alapú. A „gondoskodó, egészséges, együttműködő helyi társadalom" hosszú távú cél, valamint az „esélyteremtés és humán közszolgáltatások fejlesztése" és az „egészséges és tartalmas élet feltételeinek biztosítása" középtávú célok nem passzív ellátotti csoportként, hanem aktív közösségként jelenítik meg a kerületi lakosságot.

A hatályos stratégia gazdasági céljai a hagyományosabb fejlesztési területeket fogalmazták meg: helyi gazdaság fellendítése, munkahelyteremtés, K+F+I támogatása, üzleti környezet javítása, turizmus és brandépítés. Ugyanakkor az új célrendszer a gazdaságot nem különálló szektorként, hanem a városi életminőség egyik feltételeként kezeli, annak motorjaként. Az „erősségekre építő, sokszínű gazdaság" hosszú távú cél és a kulturális karakter erősítése azt jelzi, hogy a gazdaság feladata nem elsősorban a növekedés, hanem az, hogy jó minőségű munkahelyeket, kiszámítható működést és hosszú távú megélhetési lehetőséget biztosítson, támogatva a kerületen belüli „egészséges és tartalmas életet".

A környezeti célok terén történik a legmarkánsabb szemléletváltás. A régi tervben a környezeti elemek több stratégiai célban jelentek meg:

- fenntartható és energiatakarékos közlekedés,

- zöldfelületi rendszer fejlesztése,
- közterületek megújítása,
- barnamezős területek rehabilitációja.

A környezeti fenntarthatóság kérdésköre igazán nagy hangsúlyt nem kapott a régi tervben. Ezzel szemben az új célrendszerben a környezet önálló, rendszerszintű alappillérré válik, mint a fenntarthatóság egyik fő tartóoszlopa. Az „ellenálló, klímaadaptív és egészséges városi környezet" hosszú távú cél, a „zöldinfrastruktúra hálózat és környezettudatosság fejlesztése", valamint az „élhető utcák és terek hálózatának fejlesztése" középtávú célok már inkább rendszerszinten kezelik a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontokat. A zöldfelületi rendszer már zöldinfrastruktúra hálózatként jelenik meg, amely a hősziget-hatás csökkentését, a csapadékvíz-gazdálkodást és a városi rekreációt együttesen szolgálja.

A célok tekintetében – a jövőképhez hasonlóan – kevés szó esik a biológiai sokféleség megőrzéséről, valamint a leromlott ökoszisztémák helyreállításáról. A jövőképtől eltérően ugyanakkor a környezettudatosság és a szemléletformálás fontossága már megjelenik a célkitűzések szintjén.

Városrészi célok / Középtávú területi célok

Nagy változás nem fedezhető fel a korábbi, illetve az új fejlesztési terv városrészi céljai között. Az új tervben 3 új elem különálló célként jelenik meg:

5. MÁV-Aszódi-telep társadalmi-fizikai szegregálódásának megelőzése

6. Duna-part átalakulása a fővárosi jelentőségi nagyobb hálózathoz (Duna-part) és nagyobb léptékű területfejlesztési programhoz (Déli Városkapu) illeszkedően

7. Központrendszer elemeinek minőségi és funkcionális fejlesztése, imázs javítása

Ezenfelül változás a Belső-Ferencváros kulturális és gasztronegyed funkciójának erősítése.

Érdemi változás nem történik.

A kerület új stratégiája összességében megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez, mivel a fenntarthatóságot és a klímaadaptációt rendszerszintű, stratégiai alappillérként kezeli. A zöldinfrastruktúra-hálózat, az élhető utcák és terek, valamint a megelőző, proaktív szemlélet integrált módon jelennek meg, kedvező alapot teremtve az alkalmazkodó és reziliens városfejlesztéshez.

Cselekvési program értékelése

A műfajból adódóan a régi ITS projektstruktúráját alapvetően területhez kötött, nagy léptékű projektek jellemezték. Az új fejlesztési tervben megjelennek korábban különálló, területhez kötött projektek tematikus intézkedések alá rendeződve (pl. Egészséges utcák programja, Zöld Ferencváros program, Önkormányzati lakásgazdálkodás).

A környezeti szempontok sokkal jelentősebben jelennek meg az új beavatkozási struktúrában. Míg a korábbi ITS-ben a

- a zöldfelületi fejlesztésekben,
- a kerékpáros és közlekedési hálózatokban,
- a barnamezős területek rehabilitációjában

jelentek meg a környezeti szempontok, addig az új fejlesztési terv sokkal nagyobb hangsúlyt fektet a fenntarthatóságra. A zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése több pontból álló, részletes, rendszerszintű beavatkozás (pl.: Egészséges utcák programja, Zöld Ferencváros program), de új elemként jelennek meg az alábbiak is:

- közösségi kertek,
- a Zöld Épület Program,
- az utcák revitalizációja, a klasszikus felújítás helyett,
- valamint a forgalomcsillapítás és az autómentesség.

A kerület új cselekvési programja összességében megfelelő keretet biztosít a környezet-, természet-, táj- és klímavédelmi szempontoknak. A fenntarthatóság és a klímaadaptáció hangsúlyosan érvényesül, különösen a zöldinfrastruktúra-hálózat fejlesztése, az Egészséges utcák és a Zöld Ferencváros programok, valamint a forgalomcsillapítás és az autómentes megoldások révén. Az új elemek – mint a közösségi kertek, a Zöld Épület Program és az utcák komplex revitalizációja – kedvező alapot teremtenek a hosszú távon élhető és ellenálló városi környezet kialakításához.

4. A terv kedvezőtlen hatásai

A várható természeti állapotváltozások jellege

A területeket veszélyeztető tényezők között a beépítettség mértékének növekedése, az intenzívebb hasznosítási módok térnyerése, a zöldfelületek csökkenése, a zöldfelületek összekapcsoltságának csökkenése (ökológiai folyosók hiánya), megszűnése, és az invazív növények terjedése a legjelentősebbek.

A kerületi településterv célja rendezni a városi területhasználat kereteit és korlátokat szabni a szétterülő, zöldfelület nélküli és értékeket veszélyeztető fejlesztési szándékok terjedésének. A Natura 2000 területek jelentős részét erdő vízfolyás (Vf) vagy állóvíz (Vá) **sajátos használatú területek** fedik le, melyek **biztosítják a Natura 2000 területek értékeinek hosszútávú megőrzését**.

Jelen Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció ***3. fejezetében*** említett, vizsgált Natura 2000 területek szempontjából releváns változás típusokat a következő táblázat összegzi, kitérve a várható természeti állapotváltozások jellegére. A sajátos használatok jelentik a terv leglényegesebb részét, ugyanis az ott rögzített területfelhasználások meghatározzák a kerületi építési szabályzatban kijelölt övezeteket és építési övezeteket, melyek keletkeztetnek vagy korlátoznak építési jogot, így a környezeti hatásokra közvetlenül hatnak.

Az új jogszabályi környezetben készülő kerületi fejlesztési tervlap a kerületi szabályozási terv és a fővárosi fejlesztési tervlap (FTFT) közötti új tervezési szintet képvisel, ezért a területhasználati változások közvetlen összevetése korábbi kerületi tervdokumentummal nem lehetséges. Ennek megfelelően a hatásbecslés a korábbi fővárosi településszerkezeti tervhez (TSZT) viszonyítva vizsgálja a kerületi fejlesztési tervlap sajátos területhasználatainak változásait, kiemelve, hogy ezek döntően már a TSZT-t felváltó fővárosi fejlesztési terv (FTFT) elfogadásával megvalósultak, amelyhez **a kerületi tervlap kötelezően igazodik** (magasabb rendű jogszabályhoz való igazodás).

8. táblázat: Natura 2000 területeket érintő vizsgált hatótényezők és a várható természeti állapotváltozások jellege

Főbb hatótényező		**Várható természeti állapotváltozások jellege**
Változás típusa	**TSZT-kerületi sajátos használatok közötti változás leírása**	
Érdemi környezeti hatással nem járó változás	vízgazdálkodási területek pontosítása a valós területhasználat / ingatlanviszonyok alapján	érdemi változást nem okoz -> **semleges** hatás a Natura 2000 területek szempontjából
	RSD hidak változásai	
Érdemi, feltételezhetően negatív környezeti hatással járó változások	Új RSD híd menti fejlesztések	a beépítettség lehetőségének növekedése jellemzően **kedvezőtlen** a Natura 2000 területek szempontjából, de egyedi értékelés szükséges a jelentőség megítéléséhez (lásd: következő fejezet)
Érdemi, feltételezhetően kedvező környezeti hatással járó változások	RSD menti zöldterületek bővítése	a Natura 2000 terület közvetlen környezetében kerülnek kijelölésre -> **kedvező** hatás a Natura 2000 területek szempontjából
Akcióterületek	-	egyedi értékelés alapján állapítható meg (lásd: következő fejezet)

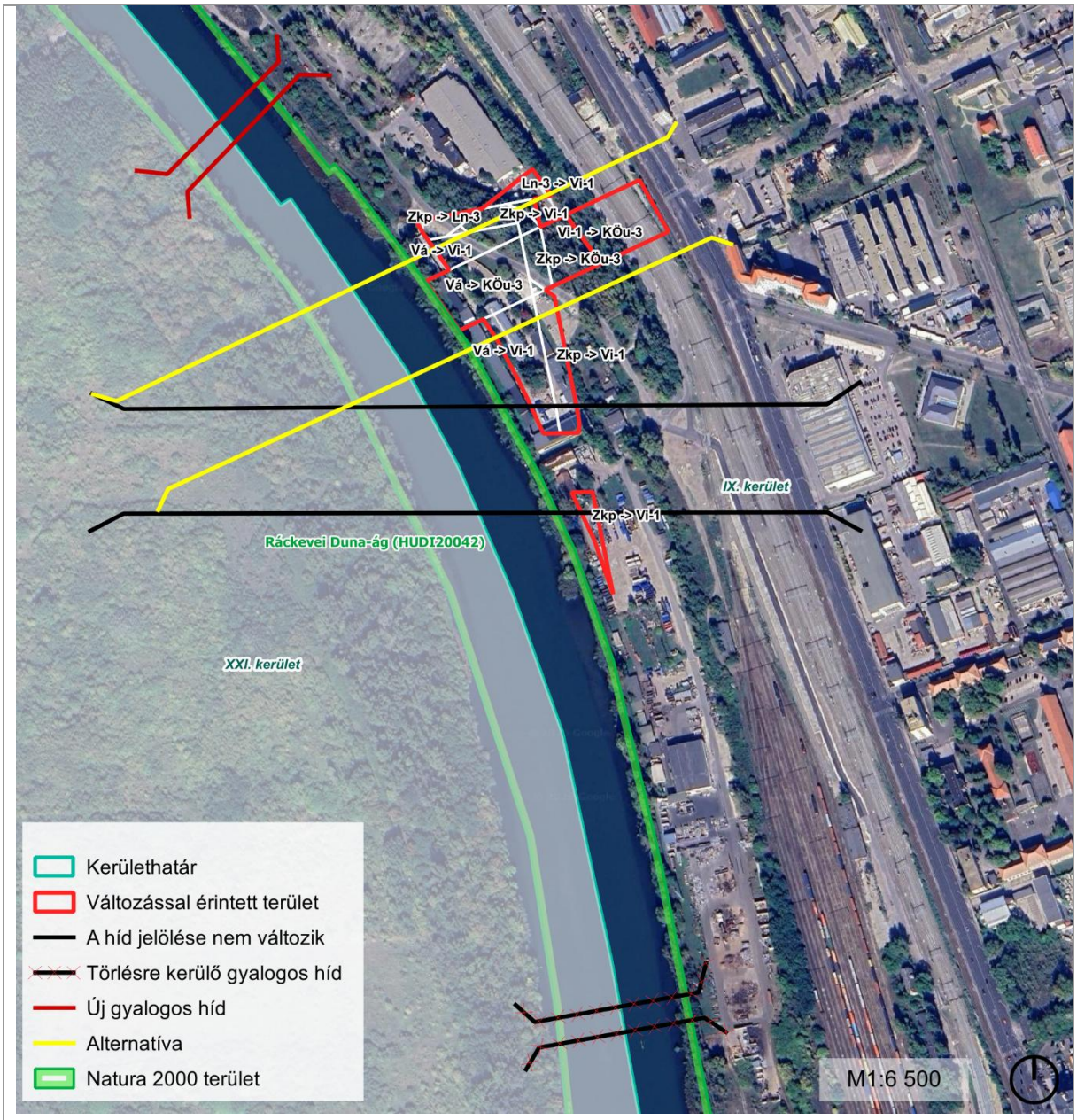
A Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű élőhelyekre és fajokra gyakorolt hatások

Jelen fejezetben Natura 2000 területenként bemutatásra kerülnek a kerületi fejlesztési tervben a TSZT-hez képest jelentősebb változással érintett területek (magasabb rendű jogszabályokhoz való igazodás), melyek a Natura 2000 területeket közvetlenül érintik, azokkal közvetlenül határosak vagy a Natura 2000 területektől 200 m-en belül helyezkednek el. A következőkben **nem csak a várhatóan kedvezőtlen hatással járó módosítások, hanem minden jelentősebb változás tételesen bemutatásra kerül**, melyek közül a kedvezőtlen hatással járó módosítások értékelése történik meg részletesen. A Natura 2000 területekkel összefüggésbe hozhatók elsősorban **a kerületi fejlesztési terv alapján azonosítható területi változások** (fejlesztési tervlapon ábrázolt sajátos használatok és tervezett infrastruktúra elemek), illetve az **akcióterületek**.

Jelentősebb változások a IX. kerületi fejlesztési tervvel kapcsolatban **egyedül a Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület** környékén azonosíthatóak, így kizárólag ez a Natura 2000 terület kerül elemzésre.

Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

A Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület 200 m-es környezetében a hatályos TSZT szerinti területfelhasználási egységek és a kerületi fejlesztési tervlap (FVFT) által meghatározott sajátos használatok, illetve az infrastrukturális elemek közötti eltérések a következők:

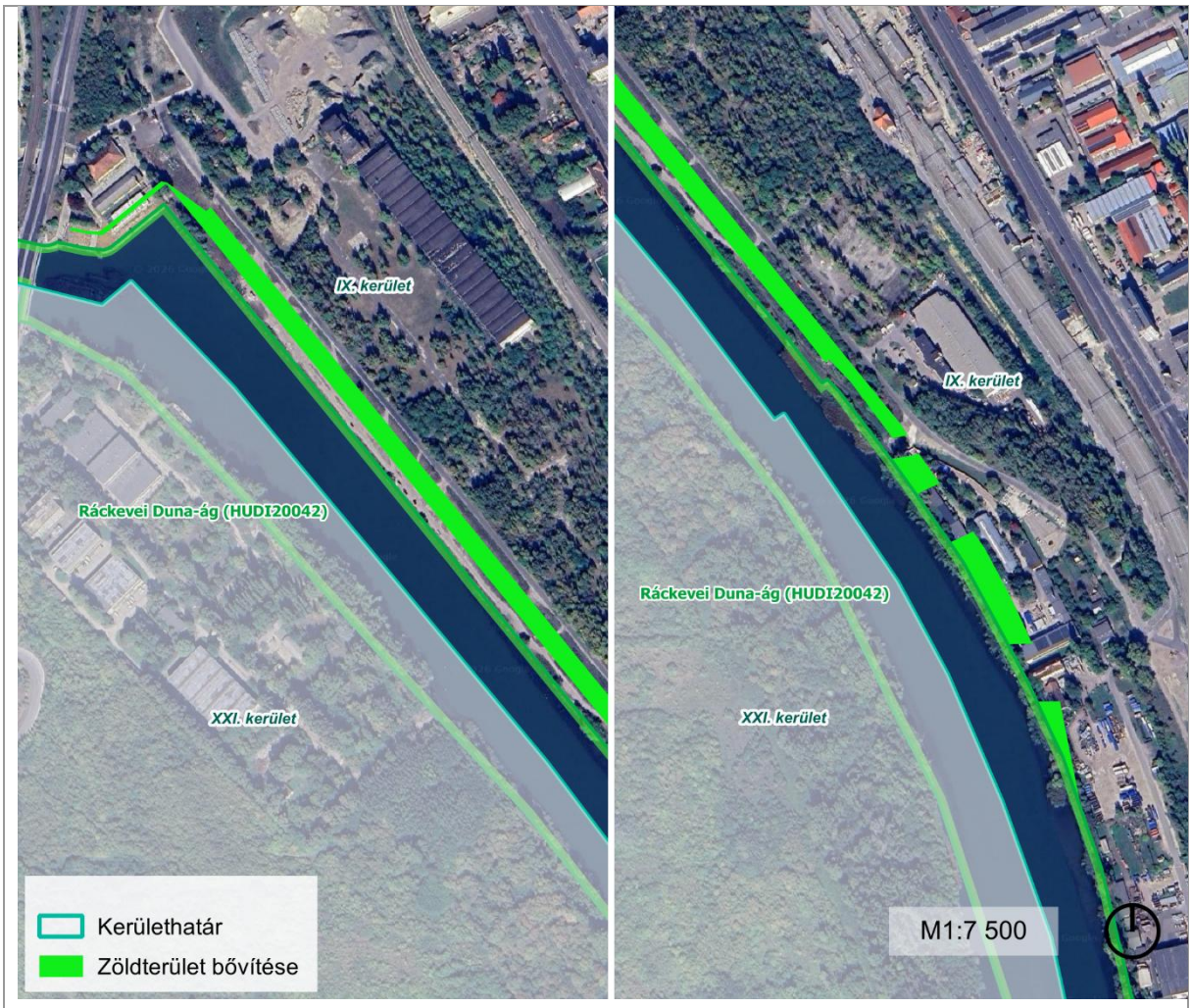

Natura 2000 terület érintettsége	200 m-es pufferterületen belüli változás
Tervezett változás jellege	Híd menti területek: TSZT: Közpark, közkert (Zkp) és Állóvizek medre és partja (Vá) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (RSD/Vi-1)), Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (RSD/Ln-3) Híd területe: TSZT: Közpark, közkert (Zkp), Állóvizek medre és partja (Vá), Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (Vi-1) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Közlekedési terület (KÖu) Az új RSD híd hídfőjéhez kapcsolódó területrendezések eredményezik a változást a fővárosi fejlesztési tervben, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**. Az érintett terület nagyrészt már most is beépített, így jelentősebb környezeti hatás nem várható. A Natura 2000 területet közvetlenül a tervezett hidak nyomvonalai érintik, melyek közül a hatályos TSZT-hez képest változást egy új tervezett gyalogos híd jelent, emellett a Galvani híd kapcsolódó úthálózata esetében a Kén utcai nyomvonal és ahhoz igazodó Kis-Duna híd is alternatívaként feltüntetésre kerül az FVFT-n, a fővárosi fejlesztési tervet kötelezően lekövetve. A Galvani híd

	kapcsolódó úthálózataként tehát mind a Kén utcai, mind a hatályos TSZT-ben szereplő Illatos úti nyomvonal feltűntetésre került, beleértve a sajátos használatok szerinti kijelölést is (a tényleges kialakítás majd a későbbiekben dől el a műszaki tervezés során). Az alternatív nyomvonalak lehetőséget teremtenek arra, hogy az infrastruktúra elemek továbbtervezése során a környezeti szempontból kedvezőbb változatok kerüljenek kiválasztásra és megvalósításra. Ezenfelül az RSD-n 1 db új kisebb forgalmú (gyalogos) híd jelenik meg. A kijelölt sajátos használatok igazodnak a jelenlegi partvonalhoz. A Natura 2000 terület 200 m-es környezetében az evezőspálya elvetése miatt kerültek átsorolásra korábbi Vá (állóvizek medre és partja) területfelhasználási egységbe tartozó területek az új sajátos használat szerinti beépítésre szánt területbe.
Natura 2000 területre gyakorolt hatások	Az RSD keleti partján természetvédelmi értéket képviselő élőhely nem található (egykori iparterületek), így az új sajátos használatok szerinti besorolások várhatóan a Natura 2000 területre semleges hatással lesznek. Az RSD nyugati partja mentén húzódó erdősáv inváziós fajokkal – pl. japánkeserűfű, bálványfa, nyugati ostorfa, zöld juhar – erősen terhelt, azonban a partközeli zónában megtalálható az orvosi kálmos (mely nem közösségi jelenőségű, azonban védett faj)., illetve a tervezett Kén utcai hídváltozat nyugati hídlábánál – bár a Natura 2000 terület határán kívül – egy kisebb foltban közösségi jelentőségű élőhelytípus (91E0* ligeterdők) található[6] (ugyanakkor ez már nem tartozik a IX. kerületi tervezési területhez!). A teljes élőhelyfolt kiterjedése – mely nagy részét maga a híd is érinti – kb. 0,3 ha, így a parti növényzet várható érintettsége szempontjából kedvezőtlen változat a Kén utcai rávezető nyomvonalhoz tartozó Kis-Duna híd, mivel várhatóan értékes élőhelyet érint (bár ez már nem a Natura 2000 terület része). A pontos hatások az élővilágra nézve majd a végleges műszaki paraméterek ismeretében becsülhetők (melyre várhatóan legalább előzetes vizsgálat lefolytatása szükséges a 314/2005 (XII.25.) Korm. rendelet alapján). A településtervben megjelenő új gyalogos híd kijelölésének célja a helybiztosítás, mely a későbbi tervezési fázisok – pl. engedélyezési terv készítése – során pontosításra kerül. A végleges műszaki paraméterek ismeretében becsülhetők a pontos hatások az élővilágra nézve, jelen tervfázisban nincs tudomásunk várható jelentős élővilág-védelmi konfliktusról. Az evezőspálya kialakításának elvetése kedvező változásként értékelhető, mivel a mederben tervezett jelentősebb morfológiai változásokkal (start hely kialakítása) nem kell számolni, tehát összességében a Natura 2000 terület közvetlen érintettsége jelentősen csökken – így a közösségi jelentőségű vízben élő állat-és növényfajokra gyakorolt hatások semlegesnek tekinthetők. Figyelembevéve a keleti oldal jelenlegi területhasználatait (ipari-gazdasági területek, melyek jelenleg is beépítettek) az evezőspálya tervezett vízfelülete helyett kijelölt beépítésre szánt (Vi-1) területek okozta építési keretszabályok változása semleges a Natura 2000 terület szempontjából. A Natura 2000 területet közvetlenül érintő – az RSD-t keresztező – gyalogos híd áthelyezése a parti vegetáció szempontjából semlegesnek tekinthető, ugyanis a korábbi híd nyugati hídlába zöld juhar, nyugati ostorfa és fehér nyár, valamint hibrid fekete nyár dominálta erdőt érintett, míg az új híd nyugati oldalán „jellegtelen, zöld juhar, fehér akác és egyéb, részben ültetett, részben spontán felnövő, elsősorban idegenhonos fafajok képezte fás élőhely” húzódik[7] (a keleti oldalon részben talajszennyezéssel érintett korábbi iparterületek húzódnak, melyek természetvédelmi értéket nem képviselnek). A Natura 2000 területet – medret – érintő hatások a hidak műszaki kialakítása alapján becsülhetők majd, későbbi tervfázisban, a műszaki paraméterek ismeretében.

[6] Forrás: Az evezőspályára 2018-ban készített előzetes vizsgálati dokumentációhoz (ÖKO Zrt.) kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslés alapján. A hatásbecslést készítette: BioAqua Pro Kft.

[7] Forrás: Az evezőspályára 2018-ban készített előzetes vizsgálati dokumentációhoz (ÖKO Zrt.) kapcsolódó Natura 2000 hatásbecslés alapján. A hatásbecslést készítette: BioAqua Pro Kft.

Natura 2000 terület érintettsége	200 m-es pufferterületen belüli változás
Tervezett változás jellege	TSZT: Nagyvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület (Ln-3), Intézményi, jellemzően zártsorú beépítésű terület (Vi-1), Állóvizek medre és partja (Vá) -> Kerületi fejlesztési tervlap: Fővárosi jelentőségű közpark (Zk-Kp), Fővárosi jelentőségű közkert (Zk-Kk) Az RSD mentén a jelenleg beépítésre szánt területekből közhasználatú zöldfelületek kijelölése történik a fővárosi fejlesztési tervben, amit a **kerületi fejlesztési tervnek kötelező lekövetnie**, **így a változást magasabb rendű jogszabálynak való megfelelés generálta**. Az érintett területek jellemzően már beépítettek vagy bolygatottak, de fás állományok is megtalálhatóak rajtuk.
Natura 2000 területre gyakorolt hatások	Élővilágvédelmi szempontból kedvező változás történik, ugyanis a területek beépítetlenek maradnak, nagyobb biológiailag aktív felületek maradnak meg – különösen a fás szárú növények –, melyek a biológiai sokféleség számára kedvezőbb állapotokat idéznek elő. A szélesebb zöldterületi sajátos használat szerinti területkijelölés **kedvező**, mert így lehetőség nyílik puffersáv kialakítására a Natura 2000 területek és a tervezett beépítések között.

Az FVFT-ben szereplő akcióterületek kijelölésével új eszköz nyílik meg a kerület számára, amelyen keresztül a települési környezet fenntarthatóságára tud hatást gyakorolni. Az FVFT a kitűzött fejlesztési hosszú és középtávú városfejlesztési célok megvalósítása érdekében céladatokat rögzít az akcióterületekre vonatkozóan a településtervezési szabályzattal összhangban, melyek közül az alábbiak jelentősen érintik a környezeti elemek állapotát:

- hozzávetőleges lakásszám meghatározása,
- becsült szintterület meghatározása (m^2-ben),
- a zöldfelület elvárt méretének meghatározása (%-ban vagy hektárban kifejezve),
- teljes értékű (talajkapcsolatos) zöldfelületek alkalmazásának előírása (szigorítás a TÉKA-hoz képest),
- értékes meglévő fák, facsoportok megőrzésének előírása,
- zöldtetők kialakításának követelménye lapostetős épületek esetén,
- közhasználatú zöldfelületek kialakítására vonatkozó előírások,
- zajterhelés csökkentésére vonatkozó előírások,
- talajszennyezettség feltárásása és kármentesítésre vonatkozó előírások,
- közlekedési infrastruktúrára vonatkozó követelmények meghatározása.

A Ráckevei Duna-ág kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület 200 m-es környezetében a fővárosi településtervhez (FTFT) képest a kerületi településfejlesztési terv (FVFT) új akcióterületet nem határoz meg, azonban a következő akcióterületek esetén a fővárosi tervhez képest további kerületi előírásokat fogalmaz meg a következő **akcióterületek** esetén:

- IX/1– Volt Nagyvásártelep (IX/1-A Nagyvásártelep és IX/1-B Gubacsidűlő)
- IX-XX-XXI/1 – Gubacsidűlő mellékközpont

IX/1 Akcióterületre vonatkozó, Natura 2000 terület szempontjából releváns **fejlesztési tervek, elképzelések**	Volt Nagyvásártelep: 104,45 ha – Jelentős része barnamezős, kisebb része műemléki terület, Kiegyensúlyozott kompakt városszerkezetet elősegítő komplex, vegyes fejlesztésű akcióterület. A területen olyan vegyesség meghatározása és kialakítása szükséges, amelyben a rendeltetések kiegészítik egymást, az elsődleges célközönség – Diákváros esetén: diákok – igényeit szem előtt tartva. A terület északi és keleti részén főként vegyes, míg a Duna felöli részén főként lakó funkció alakítandó ki. A területen az alapellátási funkciók elhelyezése biztosítandó. A térségben egy összefüggő parkrendszer alakítandó ki, kapcsolódva a Pesti Rakparthoz, az Atlétikai Stadionhoz és Csepelhez. A gyalogos kapcsolatok folytonossága érdekében közterületek kialakításával kell biztosítani a város és vízpart jobb kapcsolatát.
IX/1 Akcióterületre vonatkozó,	Az alábbi releváns előírások születtek: • A beépítésnél prioritást kell élvezzen a minőségi zöldhálózati rendszer kialakítása.

Natura 2000 terület szempontjából **releváns kerületi és fontosabb fővárosi előírások**	• Az új beépítések során olyan klímaadaptív zöldinfrastruktúra-hálózatot kell kialakítani, amely elősegíti a csapadékvíz helyben tartását és hasznosítását, valamint hozzájárul a városi hőszigethatás csökkentéséhez. • Törekedni kell a zöldfelület-intenzitás növelésére teljes értékű, háromszintes növényállománnyal rendelkező zöldfelületek kialakításával. • A belső úthálózatot úgy kell kialakítani, hogy kétoldali, legalább 2,0 méter széles zöldsávokban a lehető legnagyobb mértékben összefüggő fasorok telepítésére is legyen lehetőség. • Szükséges a területen található értékes fák felmérése, valamint a beépítések olyan módon történő megtervezése, hogy az értékes faállomány védelme hosszú távon biztosítható legyen. • Az építészeti kialakításnál figyelembe kell venni a madárvédelmi szempontokat. • A megengedett magasházas beépítés tömegformálását, homlokzati kialakítását és anyaghasználatát úgy kell megtervezni, hogy az ne növelje a madárütközések kockázatát. • A fejlesztéseket körültekintően úgy kell megvalósítani, hogy a természeti értékek, élőhelyek és ökológiai kapcsolatai ne sérüljenek. • Az RSD mentén egy összefüggő zöldhálózati rendszer alakítandó ki. • A vízpart mentén olyan gyalogos sétányt kell kialakítani, amelyhez ökológiai szempontból értékes, biodiverz növényállományú zöldfelület kapcsolódik, biztosítva a sétány és azt kísérő zöldfelületek folytonosságát az Atlétikai Stadion és a pesterzsébeti Duna-sétány felé egyaránt. Gondoskodni kell a vízpart biztonságos kialakításáról és a vízfelület megközelíthetőségéről. • Legalább 20% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken (intézményi vegyes (Vi-1) területen) • Intézményi vegyes területeken biztosítani kell a közcélú rekreációs zöldfelületek lineáris rendszerének kialakítását a RSD/Vi-1 sajátos területhasználat szerinti területek legalább 10%-án, térben igazodva a jelölt szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat tengelyéhez. • Nagyvárosias lakóterületen (Ln-3) 35% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó. A kialakítandó zöldfelületek legalább 60%-ának teljes értékű zöldfelületnek kell lennie, ide nem értve a 120 centiméter vastag ültetőközeggel kialakított zöldfelületet. • Autómentes területek kialakítása érdekében a parkolókat a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani. • A HÉV megállók környezetében a parkolási normák csökkentése indokolt a közösségi közlekedés előnyben részesítése érdekében. • Zajtól védendő funkciók elhelyezése csak megfelelő védelemmel engedhető meg. • A fejlesztések feltétele a talajszennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. • A fejlesztés előkészítéseként kell elvégezni a kármentesítést. A konkrét beépítésekre, a talajszennyezettség feltárására és kármentesítésére, a közlekedésre, a zajvédelemre, a zöldinfrastruktúrára, a természetvédelmi értékekre (RSD), valamint a rekreációs lehetőségekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX/1 Akcióterület **Natura 2000 területre gyakorolt várható hatásai**	A Natura 2000 fenntartási terv alapján az akcióterület a „tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete” (KE2) kezelési egységgel határos (területi átfedés nincs). A kezelési egységben közösségi jelentőségű élőhelytípus nincs, azonban számos közösségi jelentőségű faj élőhelye. A fenntartási terv a partmenti (sekélyvízi) zónára vonatkozóan fogalmazza meg a horgászstégek számának minimalizálását (pl. egyéni helyett közösségi jelentőségű stégek kialakítása). Amennyiben a fejlesztések során a fentiek alapján a Natura 2000 terület értékeinek megőrzésére is kiemelt hangsúlyt fektetnek, a tervezett fejlesztés várhatóan **kismértékben kedvezőtlen hatással lesz a Natura 2000 területre**, a lakó-és intézményterületi fejlesztésekből adódó többlet beépítettség, illetve a várható rekreációs terhelés hatásai miatt. Ugyanakkor **vízminőségi szempontból** – így a Natura 2000 terület szempontjából is – **kedvező**, hogy a **fejlesztések alapfeltétele a szükséges kármentesítések elvégzése**, emellett kedvező, hogy a **part mentén közvetlenül beépítés nem tervezett, helyette összefüggő zöldhálózati rendszert kell kialakítani**, a fenti előírások szerint „ökológiai szempontból értékes, biodiverz növényállományú zöldfelülettel”.
IX-XX-XXI/B Akcióterületre vonatkozó, Natura 2000 terület	Gubacsidűlő mellékközpont: A: 7,0 ha; B: 23,25 ha – Barnamezős terület, tervezett mellékközpont; Differenciált központrendszer megvalósulását elősegítő akcióterület.

szempontjából releváns **fejlesztési tervek, elképzelések**	Dél-Pest térségében tervezett mellékközpont. Ahhoz, hogy a területegység betölthesse mellékközponti szerepkörét, a teljesen kialakulatlan terület új városépítészeti kialakítást, jelentős funkcióbővítést, és a közlekedési rendszer területileg érintett elemeinek fejlesztését igényli.
IX-XX-XXI/1. A, B Akcióterületre vonatkozó, Natura 2000 terület szempontjából **releváns kerületi és fontosabb fővárosi előírások**	Az alábbi releváns előírások születtek: • A Ráckevei (Soroksári)-Duna (RSD) menti sétány kialakítása, valamint zöldfelületek kialakítása szükséges a Fejlesztési tervlapon kijelölt szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat mentén, biztosítva a partra való lejutást is. • Az RSD mentén az ahhoz funkcionálisan közvetlenül kapcsolódó új beépítést úgy kell megvalósítani, hogy mindenki számára biztosított legyen a vízpart elérhetősége, ezért a vízparton térben és időben folytonosan megközelíthető közterület, és közhasználat céljára átadott magánterület alakítható ki, utóbbit még ütemezetten sem szabad a közhasználat elől elzárni. • Az RSD part mentén olyan gyalogos sétányt kell kialakítani, amelyhez ökológiai szempontból értékes, biodiverz növényállományú zöldfelület kapcsolódik, biztosítva a sétány és azt kísérő zöldfelületek folytonosságát az Atlétikai Stadion és a pesterzsébeti Duna-sétány felé egyaránt. Gondoskodni kell a vízpart biztonságos kialakításáról és a vízfelület megközelíthetőségéről. • Tekintettel kell lenni az RSD Natura 2000 területi besorolására, biztosítani kell az itt fellelhető értékes élőhelyek, ökológiai kapcsolatok fennmaradását. • Az új beépítések során olyan klímaadaptív zöldinfrastruktúra-rendszert kell kialakítani, amely elősegíti a csapadékvíz helyben tartását és hasznosítását, valamint hozzájárul a városi hőszigethatás csökkentéséhez. • A Csepel-Albertfalva közúti alagút födémén – a Fővárosi településterven kijelölt szerkezeti jelentőségű zöldfelületi kapcsolat mentén – gyalogos közlekedésre is alkalmas intenzív zöldtetőt kell kialakítani. • Törekedni kell a zöldfelület-intenzitás növelésére teljes értékű, háromszintes növényállománnyal rendelkező zöldfelületek kialakításával. • A fejlesztések megvalósításának előkészítéseként szükséges a területen található értékes fák felmérése, valamint a beépítések olyan módon történő megtervezése, hogy az értékes faállomány védelme hosszú távon biztosítható legyen. • A helyi adottságok figyelembevételével a Mellékközpont területen (Vt-M) lakóépület elhelyezése esetén 25% legkisebb zöldfelületi arány biztosítandó az építési telken. • A tervezett mellékközpont területére előírt legalább 0,3 ha kiterjedésű közkertet úgy kell kialakítani, hogy közvetlenül kapcsolódjon a vízpart mentén kijelölt zöldterületekhez. • Biztosítani kell a kerékpáros és közösségi közlekedés közötti módváltást támogató eszközökkel. • Lakódominánsterületegység kialakítása esetén autómentes területek kialakítása érdekében a parkolókat a terület határán, koncentráltan kell megvalósítani. • A terület a korábbi használatokból adódóan részben potenciálisan talajszennyezett, a fejlesztések feltétele a szennyezettségek feltárása és a tervezett használatnak megfelelő szintű kármentesítés elvégzése. • Egy adott fejlesztés területének kármentesítését a fejlesztés előkészítéseként kell elvégezni. • Jelentős környezetterhelést eredményez a Soroksári út forgalma, követelmény a zajérzékeny rendeltetések megfelelő elhelyezése. • A zajforrások (út, vasút) mentén zajtól védendő funkció elhelyezése csak passzív védelemmel vagy zajforrástól való megfelelő távolságban engedhető meg. A konkrét beépítésekre, a talajszennyezettség feltárására és kármentesítésére, a közlekedésre, a zajvédelemre, a zöldinfrastruktúrára, a természetvédelmi értékekre (RSD), valamint a rekreációs lehetőségekre vonatkozó előírások kedvezőbb környezeti állapotokat idéznek elő.
IX-XX-XXI/B Akcióterület **Natura 2000 területre**	Az RSD keleti partján tervezett fejlesztési terület kb. 600 m hosszon határos a „tavak és a Ráckevei-Duna vízfelülete” (KE2) kezelési egységgel (területi átfedés nincs), a tervezési területet érintően azonban csak 150 m hosszon. A kezelési egységben közösségi jelentőségű élőhelytípus nincs, azonban számos közösségi jelentőségű faj élőhelye. Amennyiben a fejlesztések során a fentiek alapján a Natura 2000 terület értékeinek megőrzésére is kiemelt hangsúlyt fektetnek, a tervezett fejlesztés

gyakorolt várható hatásai	várhatóan **kismértékben kedvezőtlen hatással lesz a Natura 2000 területre**, a fejlesztésekből adódó többlet beépítettség, illetve a várható rekreációs terhelés hatásai miatt. Ugyanakkor **vízminőségi szempontból** – így a Natura 2000 terület szempontjából is – **kedvező**, hogy a **fejlesztések alapfeltétele a szükséges kármentesítések elvégzése,** emellett kedvező, hogy a **part mentén közvetlenül beépítés nem tervezett, helyette összefüggő zöldhálózati rendszert kell kialakítani**, a fenti előírások szerint „ökológiai szempontból értékes, biodiverz növényállományú zöldfelülettel".

5. Alternatív megoldások

A IX. kerület jelenleg készülő fejlesztési terve jellemzően azért nem tartalmaz alternatív megoldásokat, mert a terv műfajából és jogi beágyazottságából fakadóan erre nincs lehetőség. A települési és kerületi szintű fejlesztési dokumentumok nem önálló stratégiaalkotó anyagok, hanem egy többszintű területfejlesztési és területrendezési rendszer lokális szintű elemei, amelyeknek kötelezően igazodniuk kell a magasabb rendű jogszabályokhoz és tervekhez.

A területfejlesztésről szóló 2023. évi CII. törvény rögzíti, hogy az ország és térségei területi fejlődésének alapdokumentuma az Országgyűlés által elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK), amely meghatározza a területi fejlődés fő irányait, stratégiai céljait és az azok megvalósítását szolgáló eszközrendszert. Budapest esetében ezen túlmenően több, egymásra épülő területfejlesztési dokumentum határozza meg a fejlesztések kereteit.

A települési és kerületi szintű tervek készítése során kötelező figyelembe venni a területrendezési terveket is. A 2023. évi CII. törvény értelmében Budapest esetében a Fővárosi Településtervnek és a kerületi építési szabályzatoknak meg kell felelniük az Országos Területrendezési Tervnek (OTrT) és a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervének (BATrT). E tervek kötelező érvényű előírásait a 2018. évi CXXXIX. törvény, valamint a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet részletezi, beleértve az országos és kiemelt térségi övezetek lehatárolását és az azokhoz kapcsolódó szabályokat.

Mindezek alapján a kerületi fejlesztési terv (FVFT) nem alternatív forgatókönyvek bemutatására szolgál, hanem a már elfogadott, magasabb szintű fejlesztési és területrendezési döntések helyi szintű érvényesítésére.

Egyedül az alábbi közlekedési infrastruktúra elemek tervezett (távlati) nyomvonalainál jelenik meg alternatíva: a IX. Galvani híd kapcsolódó úthálózata esetében a Kén utcai nyomvonal és Kis-Duna híd alternatívaként kerül feltűntetésre (Ráckevei Duna-ág Natura 2000 terület 200 m-es környezetében), összhangban a fővárosi településfejlesztési tervvel. Ez a hatályos TSZT-hez képest új alternatíva, és a fentiekben értékelésre került. Az alternatív nyomvonalak lehetőséget teremtenek arra, hogy az infrastruktúra elemek továbbtervezése során a környezeti szempontból kedvezőbb változatok kerüljenek kiválasztásra és megvalósításra.

6. A megvalósítás indokai

A terv megvalósítása szükségszerűségének ismertetése

A településtervek készítésének, módosításának főbb kereteit a magyar építészetről szóló C. törvény, a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (TÉKA), továbbá a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet szabályozza. A tervet a települési önkormányzat készítteti kötelező feladatként.

A terv megvalósításának szükségszerűségét alátámasztó indokok

- ☑ társadalmi vagy gazdasági természetű kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet)
- ☐ emberi egészség vagy élet védelme
- ☐ a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása
- ☐ a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése
- ☐ a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet)

7. A kedvezőtlen hatások mérséklését szolgáló javaslatok

A korábbi területfelhasználási egységek helyett, azok módosításával kialakult új sajátos használat típusok várhatóan a közösségi jelentőségű élőhelyekre, fajokra nézve nem jelentenek olyan kedvezőtlen változást, mely a besorolás változtatását igényelné. A kedvezőtlen változások jellemzően a szegélyterületeket érintenek, illetve a Natura 2000 területtel történő átfedés esetén a kialakult területhasználat vagy ingatlanviszonyok miatt változott besorolásokhoz köthetők, így tényleges területhasználati változás nem várható az átsorolások miatt.

Javasolt a helyi érintett lakosság, önkormányzati képviselők és munkatársak, valamint a vállalkozások képviselőivel megismertetni azokat egyedülálló természeti értékeket, amelyeket a Natura 2000 területek hordoznak. A város és lakóinak jól-léte a zöldfelületi hálózatának fejlesztése, zöldúthálózatának fejlesztése összekapcsolható a természeti területek megőrzésével, illetve egymást erősítő folyamatokat is elindíthat.

Javasolt a területen folyamatos monitoring és kezelési program megvalósítása a Natura 2000 területek és értékeik védelmében.

A Natura 2000 területeket érintő fejlesztések realizálódása előtt készítendő környezeti hatásvizsgálat és Natura2000 hatásbecslési dokumentáció megalapozása érdekében az adott területet érintő részletes természeti alapállapot felvétel készüljön el (élőhelytérképezéssel együtt) a területekre.

8. Kiegyenlítő intézkedések

A kerületi településtervben meghatározott építési keretek következtében kiegyenlítő (kompenzációs) intézkedésekre nincs szükség. Egyes tervi elemek tényleges megvalósítása (pl. infrastruktúra elemek megépítése, beépítések realizálódása) esetén a későbbi – beruházás szintű – tervezési fázisban a Natura 2000 területek érintettségét és a kompenzáció szükségességét a beruházás műszaki paramétereinek ismeretében kell vizsgálni.